

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. heinäkuuta 2024
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2024/0149(NLE)

11535/24
ADD 1

ECOFIN 759
UEM 185
FIN 610
CADREFIN 111

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 263 final
Asia:	LIITE asiakirjaan NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 29 päivänä lokakuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu liite muuttamista koskevaan neuvoston täytäntöönpanopäätökseen.

LIITE

OSIO 1: ELPYMIS- JA PALAUTUMISSUUNNITELMAN MUKAISET UUDISTUKSET JA INVESTOINNIT

1. Uudistusten ja investointien kuvaus

PILARI 1: Vihreä siirtymä tukee talouden rakenneuudistusta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa

A. KOMPONENTTI P1C1: ENERGIAJÄRJESTELMÄN MURROS

Suomi on asettanut tavoitteeksi tulla maailman ensimmäiseksi fossiilisista polttoaineista vapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi, joka saavuttaa hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tämän komponentin yleisenä tavoitteena on edistää hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista edistämällä puhtaan energian teknologioiden käyttöä.

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tähän komponenttiin kuuluvat investoinnit, jotka kattavat uusiutuvan energian jakeluun tarvittavan infrastruktuurin sekä puhtaan energian tuotannon. Näihin investointeihin liittyy energia-alan uudistuksia, joissa keskitytään hiilen käytön asteittaiseen lopettamiseen energiantuotannossa, sekä energiaverotuksen uudistus puhtaan energian käytön edistämiseksi. Niihin kuuluu erillinen investointi uusiutuvan energian tukemiseksi Ahvenanmaan itsehallintoalueella.

Komponentti auttaa vastaamaan maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat investointien keskittämistä vihreään siirtymään ja erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön (maakohtainen suositus 3/2020) ja vähähiiliseen talouteen siirtymiseen ja energiakäänteeseen tähtäävien investointien edistämistä (maakohtainen suositus 3/2019).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

A.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P1C1R1): Kivihiilen energiakäytön merkittävä vähentäminen vuoteen 2026 mennessä

Eduskunta hyväksyi vuonna 2019 lain hiilen energiakäytön kieltämisestä (406/2019). Tällä lailla kielletään kivihiilen energiakäyttö vuodesta 2029 alkaen. Suomi pyrkii edistämään hiilen energiakäytön lopettamista lyhyemmässä ajassa ja vähentämään hiilen käyttöä energiantuotannossa vuoteen 2026 mennessä 40–80 prosentilla vuoteen 2019 verrattuna. Toimiin, joita Suomi on toteuttanut tukeakseen hiilen energiakäytön asteittaista lopettamista, kuuluvat uusien sähkön- ja lämmöntuotantoratkaisujen sisällyttäminen energiajärjestelmään, energian siirto ja hiilen korvaavan teknologian saatavuus.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Uudistus 2 (P1C1R2): Energiaverotuksen uudistaminen teknologiakehitys huomioivaksi

Uudistuksen tavoitteena on muuttaa eri energialähteiden nykyistä verotusta. Energiaverolainsäädännön (Laki sähköstä ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta) muutoksella myötävaikutetaan asteittaiseen luopumiseen fossiilisista polttoaineista edistämällä teollisuuden sähköistämistä ja investointeja vähähiilisiin teknologioihin. Uudistuksella alennetaan myös teollisuuden, kaivosten, maatalouden ja yli 5 MW:n konesalien sähköveroa 0,69 sentistä kilowattitunnilta 0,05 senttiin kilowattitunnilta eli EU:n minimiin. Uudistuksella myös lakkautetaan asteittain energiaintensiivisen teollisuuden energiaveron palautus vuoteen 2025 mennessä ja nostetaan fossiilisten lämmityspolttoaineiden, turve mukaan luettuna, verotusta 1. tammikuuta 2021 alkaen 2,7 eurolla megawattitunnilta.

Käynnissä on selvitys polttoon perustumattoman lämmöntuotannon energiaverotuksesta. Selvityksen odotetaan muodostavan perustan päätöksille energia-alan verotusta koskevista lisätoimenpiteistä. Suomen odotetaan esittävän lainsäädäntöönsä muutoksia sen varmistamiseksi, että muutokset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2022.

Uudistuksen toteutus oli määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2021 mennessä.

Investointi 1 (P1C1I1): Energiainfrastruktuuri-investoinnit

Investoinnin tavoitteena on parantaa edellytyksiä kannustaa puhtaaseen energiaan investoimiseen, ja siinä keskitytään energiajärjestelmän integrointiin, energian varastointiin ja liikenteeseen. Investoinnilla tuetaan energiainfrastruktuurin rakentamista edistäviä hankkeita, jotka painottuvat seuraavasti:

- i) sähköverkot ja sähkönsiirtokapasiteetti;
- ii) investoinnit energiajärjestelmien integroimiseksi sekä ylijäämä- ja hukkalämmön tuottamiseksi, siirtämiseksi ja hyödyntämiseksi kaukolämpöverkoissa;
- iii) vähähiilisten kaasujen, kuten vedyn, biokaasun ja biometaanin, siirto.

Valinta tehdään erilaisten kriteerien perusteella, kuten niiden panos energia-alan kasvihuonepäästöjen vähentämiseen ja niiden toteutettavuus asetetun aikataulun mukaisesti.

Tuki myönnetään 31. joulukuuta 2021 mennessä hyväksyttävän uuden valtioneuvoston asetuksen nojalla. Se toteutetaan monivaiheisina hakumenettelyinä, joista vastaavat työ- ja elinkeinoministeriö ja Business Finland ja jotka järjestetään useassa vaiheessa, tarkoituksena toteuttaa suuret investoinnit etupainotteisesti.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevaa teknistä ohjetta (2021/C58/01), hankemenettelyihin sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei lueta seuraavia toimia: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö¹; ii) EU:n päästäkauppajärjestelmän mukaiset toimet, joilla saavutetaan ennustetut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät alita asiaankuuluvia vertailuarvoja²; iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia³ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia⁴ koskevat toimet; ja iv)

¹ Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.

² Jos tuetulla toiminnalla saavutetaan ennustetut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, olisi annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten päästäkauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toimintoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

³ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa

toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtävänkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan unionin ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia.

Valintaperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastonmuutostavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialaan 033, jolla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti⁵.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 2 (PIC1I2): Investoinnit uuteen energiateknologiaan

Investoinnin tavoitteena on edistää Suomen tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä myötävaikuttamalla uusien puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon energian tuotannossa ja käytössä. Tuen yhteydessä asetetaan etusijalle alat, joilla päästövähennykset ovat vaikeita ja kalliita (”vaikeasti hiilestä irtautuvat alat”). Investoinnilla tuetaan demonstraatiovaiheessa olevien laajamittaisten hankkeiden toteuttamista painottaen teknistä toteutettavuutta ja keskittyen erityisesti seuraaviin:

- i) merituulivoiman tuotanto
- ii) uusiutuvat polttoaineet liikenteessä (sähkölaitteet ja biopolttoaineet)
- iii) polttoon perustumaton lämmön tuotanto, kuten geoenergia, jolla korvataan hiilen käyttö ja
- iv) muut uusiutuvan energian hankkeet, kuten suuret biokaasun liikennekäyttöhankkeet, joissa hyödynnetään vähän käytettyjä syötteitä, laajamittaiset aurinkoenergiainvestoinnit ja energian varastointia edistävät hankkeet.

Valinta tehdään erilaisten perusteiden mukaisesti, mukaan lukien niiden panos uusiutuvan energian osuuden kasvattamiseen ja niiden mahdollinen panos asiaankuuluvien teknologioiden pitkän aikavälin kehittämiseen ja kaupallistamiseen. Tuki myönnetään 31. joulukuuta 2021 mennessä hyväksyttävän uuden valtioneuvoston asetuksen nojalla. Se toteutetaan monivaiheisina tarjouspyyntöinä, joista vastaavat työ- ja elinkeinoministeriö ja Business Finland ja jotka järjestetään useassa vaiheessa, tarkoituksenaan toteuttaa suuret investoinnit etupainotteisesti. Tämän toimenpiteen yhteydessä järjestetään tilapäistä tukea ympäristölupamenettelyjen ja -käsittelyn nopeuttamiseksi 1.1.2021 ja 31.12.2025 väliseksi ajaksi.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevaa teknistä ohjetta (2021/C58/01), hakumenettelyihin sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei lueta seuraavia toimia: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö⁶ ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joiden ennustetut

---

olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

⁴ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisen toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

⁵ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17–75.

⁶ Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.

kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaa koskevia vertailuarvoja⁷ iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia⁸ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia koskevat toiminnot⁹ ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtäväkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia.

Valintaperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastonmuutostavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialoihin 032, 034 a 0, 028, 029 ja 030 a, joilla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti.

Tarjouskilpailut käynnistetään heti, kun tuen myöntämistä koskeva lainsäädäntökehys on saatu valmiiksi. Ensimmäinen hakumenettely on tarkoitus järjestää vuonna 2021.

Investoinnin toteuttaminen on saatettava päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 3 (PIC1I3): Ahvenanmaan investointi- ja uudistuskokonaisuus

Investoinnin tavoitteena on edistää uusiutuvan energian tuotantoa Ahvenanmaan itsehallintoalueella. Investointi koostuu merituulivoimahankkeen valmisteluvaiheen ja aurinkoenergian tuotannon tukemisesta.

Ahvenanmaan hallitus arvioi, että merituulivoimahankkeen loppuun saattaminen kestää 10–15 vuotta. Odotettavissa on, että tuotettu energia siirretään pääasiassa Manner-Suomeen ja/tai Ruotsiin ja siten kansallisiin jakeluverkkoihin. Investoinnilla tuetaan suunnittelu- ja valmisteluvaihetta, jonka odotetaan kestävän vuoden 2025 ajan.

Ahvenanmaa on asettanut energia- ja ilmastostrategiassaan tavoitteeksi aurinkoenergiakapasiteetin kasvattamisen 17 MW:hen vuoteen 2030 mennessä. Investoinnilla myönnetään tukea aurinkoenergian tuotantohankkeisiin, joita yritykset, kunnat tai yhteisöt edistävät. Hankkeet toteutetaan vuosina 2021–2025.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa teknistä ohjetta ”ei merkittävää haittaa” (2021/C58/01), hakumenettelyihin sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei sisällytetä seuraavia toimintoja: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö¹⁰; ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joilla saavutetaan ennakoit

⁷ Jos tuetulla toiminnolla saavutetaan ennakoitut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, on annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toimintoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

⁸ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöänsä pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

⁹ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöänsä pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

¹⁰ Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.

kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät alita asiaankuuluvia vertailuarvoja¹¹ iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia¹² ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia koskevat toiminnot¹³ ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtäväkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan unionin ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia.

Valintaperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastonmuutostavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialoihin 028 ja 029, joilla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti.

Investoinnin toteuttaminen on saatettava päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

---

¹¹ Jos tuetulla toiminnalla saavutetaan ennustetut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, olisi annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

¹² Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

¹³ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

A.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
1	PIC1R1 – Energiajärjestelmän murros – Kivihiilen energiakäytön merkittävä vähentäminen vuoteen 2026 mennessä	Tavoite	Kivihiilen energiakäytön vähentäminen 40 prosentilla vuoteen 2026 mennessä vuoteen 2019 verrattuna		Prosenttiosuus	0	40	Q2	2026	Kivihiilen energiakäyttö vuonna 2019 oli 60 petajoulea. Kulutus aiotaan supistaa enintään 36 petajouleen vuoteen 2026 mennessä.
2	PIC1R2 – Energiajärjestelmän murros – Energiaverotuksen uudistaminen teknologiakehitys huomioivaksi	Välitavoite	Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain voimaantulo	Lain voimaantuloa osoittava säännös				Q2	2021	Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muutos: - teollisuuden sähköveroa alennetaan teollisuuden sähköistämisen ja lämmöntuotannon edistämiseksi, - kaivosten, maatalouden ja yli 5 megawatin konesalien sähköveroa alennetaan - energiaintensiivisten teollisuuspolttoaineiden energiaveron palautus poistetaan asteittain - fossiilisten lämmityspolttoaineiden veroa korotetaan 2,7 eurolla megawattitunnilta.
3	PIC1I1 – Energiajärjestelmän murros – Energiainfrastruktuuri-investoinnit	Välitavoite	Ensimmäisen energiainfrastruktuurihankkeita koskevan hakumenettelyn julkaiseminen	Ensimmäinen hakumenettely julkaistaan työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilla.				Q4	2021	Rahoitussuuntaviivat (<i>energiatukiasetus</i>) tulevat voimaan, minkä ansiosta voidaan käynnistää energiainfrastruktuuri-investointeja koskevan ensimmäinen kilpailuun perustuva hakumenettely. Tuen myöntämisen edellytyksiin sisällytetään poissulkemisluekko, jolla varmistetaan, että tuettavat hankkeet täyttävät ”ei merkittävää haittaa”-periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) vaatimukset sekä vaatimuksen EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
4	PIC1I1 – Energiajärjestelmän murros – Energiainfrastruktuuri-investoinnit	Välitavoite	Kaikkien energiainfrastruktuuri-investointeja koskevien avustusten myöntäminen	Ilmoitus kaikkien infrastruktuuri-investointeja koskevien avustusten myöntämisestä				Q4	2024	Kaikki energiainfrastruktuurihankkeet valitaan asianomaisten hakumenettelyjen kriteerien mukaisesti. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 3 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin. Kaikki rahoituksen myöntämistä koskevat päätökset annetaan hakumenettelyjen perusteella valituille hankkeen edunsaajille/hakijoille, mikä mahdollistaa valittujen hankkeiden toteuttamisen aloittamisen.

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
5	P1C1I1 – Energiajärjestelmän murros – Energiainfrastruktuuri-investoinnit	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen		Lukumäärä	0	4	Q2	2026	Vähintään neljä hanketta saatetaan päätökseen, mikä käy ilmi hankkeen edunsaajien toimittamista hankeraporteista. Ne vastaavat vähintään 137 MW:n lisäystä uusiutuvan energian kapasiteetissa ja/tai verkkoliitäntäkapasiteetissa.
6	P1C1I2 – Energiajärjestelmän murros – Investoinnit uuteen energiateknologiaan	Välitavoite	Ensimmäisen uuteen energiateknologiaan tehtäviä investointeja koskevan hakumenettelyn julkaiseminen	Ensimmäinen hakumenettely julkaistaan työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilla.				Q4	2021	Rahoitussuuntaviivat (<i>energiatukiasetus</i>) ovat tulleet voimaan, ja niiden perusteella voidaan julkaista ensimmäinen uuteen energiateknologiaan tehtäviä investointeja koskeva hakumenettely. Tuen myöntämisen edellytyksiin sisällytetään poissulkemismuuttelu, jolla varmistetaan, että tuettavat hankkeet täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) vaatimukset sekä vaatimuksen EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
7	P1C1I2 – Energiajärjestelmän murros – Investoinnit uuteen energiateknologiaan	Välitavoite	Kaikkien energiateknologiaan tehtäviä investointeja koskevien avustusten myöntäminen	Ilmoitus kaikkien energiateknologiaan tehtäviä investointeja koskevien avustusten myöntämisestä				Q4	2023	Kaikki uuteen energiateknologiaan liittyvät hankkeet valitaan asiaankuuluvissa hakumenettelyissä vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 6 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin. Kaikki rahoituksen myöntämistä koskevat päätökset annetaan hakumenettelyjen perusteella valituille hankkeen edunsaajille/hakijoille, mikä mahdollistaa valittujen hankkeiden toteuttamisen aloittamisen.
8	P1C1I2 – Energiajärjestelmän murros – Investoinnit uuteen energiateknologiaan	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen		Lukumäärä	0	4	Q2	2026	Vähintään neljä hanketta saatetaan päätökseen, mikä käy ilmi hankkeen edunsaajien toimittamista hankeraporteista. Ne vastaavat vähintään 143 MW:n lisäystä uusiutuvan energian kapasiteetissa ja/tai verkkoliitäntäkapasiteetissa.
9	P1C1I3 – Energiajärjestelmän murros – Ahvenanmaan investointi- ja uudistuskokonaisuus	Välitavoite	Uusiutuvaan energiaan Ahvenanmaalla tehtäviä investointeja koskevan ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen	Ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen Ahvenanmaan maakuntahallituksen verkkosivustolla				Q2	2022	Uusiutuvaan energiaan Ahvenanmaalla tehtäviä investointeja koskeva ensimmäinen hakumenettely on julkaistu. Tuen myöntämisen edellytyksiin sisällytetään poissulkemismuuttelu, jolla varmistetaan, että tuettavat hankkeet täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) vaatimukset sekä vaatimuksen EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
10	P1C1I3 – Energiajärjestelmän	Välitavoite	Tuettujen hankkeiden	Loppuun saatettuja				Q2	2026	Kaikki tuetut hankkeet saatetaan päätökseen, mikä käy ilmi hankkeen edunsaajien toimittamista hankkeista koskevista

Numero	Toimenpide	Välitavoite / tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	murros – Ahvenanmaan investointi- ja uudistuskokonaisuus		loppuun saattaminen	hankkeita koskevat raportit						raporteista. Ne vastaavat vähintään 2 430 000 euron talousarviositoumusta toimenpiteeseen osoitetusta 2 700 000 eurosta.

B. KOMPONENTTI P1C2: VIHREÄÄ JA DIGITAALISTA SIIRTYMÄÄ TUKEVAT TEOLLISUUDEN UUDISTUKSET JA INVESTOINNIT

Suomi on asettanut tavoitteeksi tulla maailman ensimmäiseksi fossiilisista polttoaineista vapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi, joka saavuttaa hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä. Suurimpia haasteita tämän tavoitteen saavuttamisessa ovat teollisuuden päästöjen vähentäminen ja kierrätysasteen nostaminen. Uusi vähäpäästöinen teknologia ei useinkaan ole vielä kilpailukykyistä, ja sen kehittämistä on nopeutettava. Suomen on edistettävä kiertotaloutta resurssien kestävä käytön lisäämiseksi ja saastumisen vähentämiseksi.

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tämän komponentin yleisenä tavoitteena on edistää hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista tukemalla investointeja teknologioihin, joilla vähennetään teollisuuden hiilidioksidipäästöjä, luodaan vihreitä työpaikkoja, investoidaan puhtaaseen teknologiaan ja edistetään kierrätystä ja uudelleenkäyttöä.

Komponenttiin kuuluvat investoinnit, joissa keskitytään vähähiilisten teknologioiden edistämiseen, kuten vedyn tuotantoon, hiilidioksidin talteenottoon ja hyötykäyttöön, fossiilisten polttoaineiden korvaamiseen sähköllä teollisissa prosesseissa sekä keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivutuotteiden uudelleenkäytön ja kierrätyksen edistämiseen. Näiden investointien lisäksi uudistetaan ilmasto- ja jätelainsäädäntöä, mukaan lukien tarvittavat muutokset ilmastolakiin ja jätelakiin, jotta voidaan muodostaa oikeusperusta vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteelle ja kierrätystavoitteille.

Komponentti auttaa vastaamaan maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat investointien keskittämistä vihreään siirtymään ja erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön (maakohtainen suositus 3/2020) ja vähähiiliseen talouteen siirtymiseen ja energiakäänteeseen tähtäävien investointien edistämistä (maakohtainen suositus 3/2019).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

B.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P1C2R1): Ilmastolain uudistus ja teollisuuden vähähiilistäminen

Suomi on sitoutunut päivittämään ilmastolakia sen varmistamiseksi, että sen hiilineutraaliustavoite saavutetaan vuoteen 2035 mennessä. Uudistukseen sisällytetään vastaavat päästövähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050. Uudistetun ilmastolain on mahdollistettava ilmastosuunnitelmien käyttö laissa säädettyjen hillitsemis- ja sopeutumisvelvoitteiden täyttämiseksi. Suomen hallituksen on määrä toimittaa uudistettua ilmastolakia koskeva ehdotuksensa eduskunnalle viimeistään 31. tammikuuta 2022, ja sen on määrä tulla voimaan viimeistään 30. kesäkuuta 2022. Suomi on hyväksynyt syksyllä 2020 kolmetoista toimialakohtaista vähähiilisyystiekarttaa. Tiekartoissa yksilöidään teollisten prosessien sähköistäminen, irrottautuminen fossiilisista polttoaineista ja vähäpäästöisiin ratkaisuihin perustuvat päästöjen vähentämistoimenpiteet. Suomi pyrkii jatkamaan yhteistyötä teollisuuden kanssa sellaisten jäljellä olevien tiekarttojen päivittämiseksi, joissa määritetään toimialakohtaiset teollisuuden päästövähennysmahdollisuudet. Tämä koskee vähintään neljää keskeistä energiaintensiivistä toimialaa eli energia-, kemian-, metsä- ja teknologiateollisuutta.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Uudistus 2 (P1C2R2): Kiertotalouden strateginen edistäminen ja jätelain uudistus

Toimenpide koostuu kahdesta uudistusosasta. Suomi panee täytäntöön uudistetun jätelain (646/2011), joka on keskeinen kiertotalousympäristön sääntelylle ja kansalliselle jätesuunnitelmalle. Uudistukseen sisältyvät kotitalouksista ja yrityksistä peräisin olevien pakkausten ja biojätteen erilliskeräysvelvoitteet, pakkausten tuottajien vastuu pakkausjätehuollon kustannuksista, kertakäyttömuovidirektiivin täytäntöönpano ja velvollisuus kerätä tekstiilijäte erikseen alueellisissa vastaanottopisteissä. Yhdyskuntajätteen kierrätysastetta nostetaan nykyisestä 41 prosentista 55 prosenttiin vuonna 2025 ja 60 prosenttiin vuonna 2030. Muovipakkausten kierrätysastetta nostetaan 31 prosenttia.

Toiseksi Suomi edistää kiertotaloutta vuoteen 2035 ulottuvalla strategisella ohjelmalla, jossa asetetaan konkreettisia tavoitteita uusiutumattomien luonnonvarojen kulutukselle, resurssien tuottavuudelle ja kiertomateriaalien käyttöasteelle. Tähän sisältyy kansallinen puiteohjelma, jota täydennetään edistämällä valtion sekä kuntien, yritysten ja muiden sidosryhmien välisiä vapaaehtoisia alakohtaisia sopimuksia. Tavoitteena on, että sopimukseen liittyy vähintään kaksi keskeistä toimialajärjestöä sekä vähintään 20 kuntaa ja kaupunkia, jotka sitoutuvat toteuttamaan toimenpiteitä, joilla edistetään strategisen kiertotalousohjelman tavoitteita: luonnonvarojen käytön vähentäminen, kierrätettyjen materiaalien käytön lisääminen ja vähähiilisen kiertotalousyhteiskunnan edistäminen. Siihen sisältyy myös tukevien skenaarioiden julkaiseminen, joka auttaa tunnistamaan tällaisten sopimusten nojalla toteutettavat tärkeimmät sidosryhmien toimenpiteet yhteistyössä asianomaisten tutkimuslaitosten kanssa.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2024 mennessä.

Investointi 1 (P1C2I1): Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen

Investoinnilla pyritään edistämään puhtaan vedyn tuotannon ja varastoinnin kehittämistä kaupallisessa laajuudessa. Investoinnin tavoitteena on edistää Suomen tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Rahoitus kohdennetaan tukemaan investointeja, jotka liittyvät vedyn arvoketjuun sekä hiilidioksidin talteenottoon ja varastointiin. Suomen odotetaan tuen välityksellä edistävän i) vähähiilisen ”vihreän” vedyn tuotantoa korvaamaan fossiilisten polttoaineiden käyttöä raskaassa teollisuudessa, ii) hiilidioksidin talteenottoa, varastointia ja hyödyntämistä ja iii) vetyyn liittyvää tutkimusta. Mahdollisen IPCEI:n lisäksi voidaan tukea eurooppalaisiin yhteistyöverkostoihin, kuten Eurekaan, liittyviä hankkeita.

Toimenpide koostuu julkisista investoinneista tukiohjelmaan, jotta kannustetaan yksityisiin investointeihin ja parannetaan rahoituksen saantia Suomessa vedyn arvoketjua sekä hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia varten. Ohjelmasta tarjotaan tukea suoraan yksityiselle sektorille. Elpymis- ja palautumistukivälineeseen perustuvien investointien perusteella ohjelmasta pyritään tarjoamaan tukea aluksi vähintään 127 000 000 euroa.

Ohjelmaa hallinnoi toteutuskumppanina Business Finland. Ohjelma sisältää tuotelinjan vähähiiliselä vedylle sekä hiilidioksidin talteenotolle ja hyödyntämiselle.

Investointien toteuttamiseksi ohjelmassa Suomi ja Business Finland allekirjoittavat täytäntöönpanosopimuksen, jonka sisältö on seuraava:

1. Kuvaus ohjelman päätöksentekoprosessista: Lopullisen myöntämispäätöksen ohjelmassa tekee investointikomitea tai muu asianmukainen vastaava hallinnollinen elin ja päätös hyväksytään hallituksesta riippumattomien jäsenten ääntenemmistöllä.

2. Tähän liittyvän tukipolitiikan keskeiset vaatimukset, joihin sisältyvät:
- a. Kuvaus myönnettävistä tuista sekä tukikelpoisista lopullisista tuensaajista.
  - b. Vaatimus siitä, että kaikki tuetut investoinnit ovat taloudellisesti elinkelpoisia.
  - c. Vaatimus noudattaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta sitä koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaisesti. Tukipolitiikassa suljetaan tuen ulkopuolelle erityisesti seuraavat toiminnot ja varat: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö¹⁴, ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joiden ennustetut kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaa koskevia vertailuarvoja¹⁵ ja iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia¹⁶ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia¹⁷ koskevat toiminnot.
  - d. Vaatimus siitä, että ohjelman lopulliset tuensaajat eivät saa tukea muista unionin välineistä samojen kustannusten kattamiseen.
3. Täytäntöönpanosopimuksen kattama määrä, maksurakenne toteutuskumppania varten sekä vaatimus käyttää järjestelmän käyttämättömät tuotot, myös vuoden 2026 jälkeen, samoihin poliittisiin tavoitteisiin.
4. Seuranta-, valvonta- ja tarkastusvaatimukset, joihin sisältyvät
- a. Kuvaus toteutuskumppanin seurantajärjestelmästä, jolla raportoidaan mobilisoiduista tuista.
  - b. Kuvaus toteutuskumppanin menettelyistä, joilla varmistetaan petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäiseminen, havaitseminen ja korjaaminen.
  - c. Velvollisuus varmistaa kunkin toimen tukikelpoisuus täytäntöönpanosopimuksen vaatimusten mukaisesti ennen kuin toimelle myönnetään tukea.
  - d. Velvollisuus suorittaa riskiperusteisia jälkitarkastuksia Business Finlandin tarkastussuunnitelman mukaisesti. Jälkitarkastuksissa tarkastetaan, että:
    - i) valvontajärjestelmät ovat tehokkaita, myös petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen havaitsemisen suhteen;

---

¹⁴ Lukuun ottamatta a) toimintoja ja varoja, jotka koskevat maakaasua käyttävää sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot, ja b) ii alakohdan mukaisia toimintoja ja varoja, joiden osalta fossiilisten polttoaineiden käyttö on tilapäistä ja teknisesti väistämätöntä, jotta voidaan siirtyä oikea-aikaisesti kohti fossiilisten polttoaineista vapaata toimintaa.

¹⁵ Jos tuetulla toiminnalla saavutetaan ennustetut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, on annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

¹⁶ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

¹⁷ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä on toimitettava näyttöä laitoskohtaisesti.

ii) noudatetaan ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta, valtiontukisääntöjä ja ilmastotavoitteita koskevia vaatimuksia; ja

iii) noudatetaan vaatimusta siitä, että ohjelman lopulliset tuensaajat eivät saa tukea muista unionin välineistä samojen kustannusten kattamiseen. Tarkastuksissa varmistetaan myös toimien laillisuus sekä se, että sovellettavan täytäntöönpanosopimuksen ja tukisopimuksen ehtoja noudatetaan.

5. Vaatimukset toteutuskumppanin tekemiä ilmastoinvestointeja varten: Elpymis- ja palautumistukivälineeseen perustuvista investoinneista vähintään 127 000 000 euroa osoitetaan ilmastomuutokseen liittyviin tavoitteisiin elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteen VI mukaisesti.

Rahoitusta ei myönnetä vedyn tuotantoon maakaasusta. Tämän toimenpiteen yhteydessä järjestetään tilapäistä tukea ympäristölupamenettelyjen ja -käsittelyn nopeuttamiseksi 1.1.2021 ja 31.12.2025 väliseksi ajaksi.

Lisäksi vuonna 2021 annettavan valtioneuvoston asetuksen (energiatukiasetus) nojalla tukea myönnetään tietyille kotimaisille vähähiilistä ”vihreää” vetyä koskeville investoinneille. Se toteutetaan hakumenettelyinä, joista vastaavat työ- ja elinkeinoministeriö ja Business Finland ja jotka järjestetään yhdessä tai useassa vaiheessa.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa teknistä ohjetta ”ei merkittävää haittaa” (2021/C58/01), hakumenettelyihin sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei sisällytetä seuraavia toimintoja: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö¹⁸ ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joiden ennustetut kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaa koskevia vertailuarvoja¹⁹ iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia²⁰ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia²¹ koskevat toimet; ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtäväkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia.

Valintaperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastomuutostavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialaan 032, jolla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin

¹⁸ Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.

¹⁹ Jos tuetulla toiminnolla saavutetaan ennakoitua kasvihuonekaasupäästöä, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, on annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavien päästöoikeuksien varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toimintoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

²⁰ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

²¹ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti. Ensimmäinen hakumenettely on tarkoitus aloittaa vuonna 2021 ja se julkaistaan Business Finland -verkkosivustolla.

Investoinnin toteuttaminen on tarkoitus saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 2 (P1C2I2): Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen

Toimenpiteellä edistetään suoraa sähköistämistä ja vähähiilisiä teollisuusprosesseja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi teollisuudessa. Toimenpiteen tavoitteena on:

- i) energiatehokkuuden parantaminen sähköistämällä lämmönkulutusta ja prosesseja; ja
- ii) hybridiratkaisujen käyttöönotto ja lämpöpumpputeknologian ja ylijäämälämmön hyödyntäminen.

Toimenpiteen tarkoituksena on tukea teollisuuden valmistautumista siihen, että kivihiiilen energiankäytön on määrä loppua vuonna 2029 ja turpeen energiankäytön vähintään puolittua vuoteen 2030 mennessä; tämä on tarkoitus saavuttaa edistämällä fossiilisten polttoaineiden korvaamista sähköllä teollisuussovelluksissa.

Tuki myönnetään 31. joulukuuta 2021 mennessä hyväksyttävän uuden valtioneuvoston asetuksen nojalla.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevaa teknistä ohjetta (2021/C58/01), hakumenettelyihin sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei lueta seuraavia toimia: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö²²; ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toimet, joilla saavutetaan ennustetut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät alita asiaankuuluvia vertailuarvoja²³; iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia²⁴ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia²⁵ koskevat toimet; ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtäväkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia.

Valintaperusteilla varmistetaan, että kaikki hankkeet edistävät tukitoimialaan 024 b liittyvien ilmastonmuutostavoitteiden saavuttamista; tukitoimialalla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti. Valittujen hankkeiden on tätä varten määrä saavuttaa keskimäärin vähintään 30 prosentin vähennys suorissa ja epäsuorissa

²² Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.

²³ Jos tuetulla toiminnolla saavutetaan ennakoitua kasvihuonekaasupäästöjä, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, on annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavien päästöoikeuksien varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

²⁴ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä on toimitettava näyttöä laitoskohtaisesti.

²⁵ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

kasvihuonekaasupäästöissä verrattuna aikaisempiin päästöihin. Ensimmäinen haku aloitetaan heti, kun lainsäädäntö on annettu.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 3 (P1C2I3): Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttö ja kierrätys

Toimenpiteellä pyritään edistämään kiertotaloutta, jossa käytetään uudelleen ja kierrätetään teollisuus- ja jätevirtoja ja muita keskeisiä materiaaleja, kuten akkumateriaaleja, muovia, tekstiilejä, pakkauksia, sähkö- ja elektroniikkalaitteita sekä rakennus- ja purkumateriaaleja.

Tukea myönnetään

- i) ensimmäisiin kaupallisiin laitoksiin, pilotti- ja demonstraatiolaitoksiin
- ii) uuden teknologian käyttöönottoon olemassa olevissa prosesseissa
- iii) uudelleenkäyttöä ja kierrätystä edistäviin digitaalisiin alustoihin ja palveluinvestointeihin

Määrärahoista vähintään 30 000 000 euroa suunnataan kiertotalouden edistämiseen biotaloudessa ja vähintään 30 000 000 euroa kiertotalouden ratkaisujen edistämiseen akkuarvoketjussa.

Business Finland järjestää kilpailuun perustuvat hakumenettelyt useissa vaiheissa vuonna 2021.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevaa teknistä ohjetta (2021/C58/01), tulevien hankepyyntöjen tehtävnmääritykseen sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei lueta seuraavia toimia: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö²⁶; ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joiden ennustetut kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaa koskevia vertailuarvoja²⁷; iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia²⁸ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia koskevat toiminnot²⁹ ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtävänkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia.

Valintaperusteilla varmistetaan myös, että kaikki hankkeet edistävät ilmastonmuutosta koskevia tavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialaan 045 a, jolla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti. Valituilla hankkeilla on tämän vuoksi määrä mahdollistaa käsitellyn erikseen kerätyn vaarattoman jätteen hyödyntäminen vähintään 50-prosenttisesti uusioraaka-aineksi painona mitattuna.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

²⁶ Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.

²⁷ Jos tuetulla toiminnolla saavutetaan ennakoidut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, on annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

²⁸ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

²⁹ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

B.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
11	P1C2R1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Ilmastolain uudistus ja teollisuuden vähähiilistäminen	Välitavoite	Uudistetun ilmastolain voimaantulo	Lain voimaantuloa osoittava säännös				Q2	2022	Ilmastolakiin on määrä tehdä seuraavat muutokset: - päästötavoitteet vuosille 2030 ja 2040 hiilineutraaliuden mukaisesti - päivitetty vuoden 2050 tavoitteet - maankäyttöä ja hiilinielujen vahvistamista koskevat tavoitteet
12	P1C2R1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Ilmastolain uudistus ja teollisuuden vähähiilistäminen	Välitavoite	Päivitetyn ilmasto- ja energiastrategian, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman ja toimialakohtaisten vähähiilisyden tietokarttojen voimaantulo	Strategian, suunnitelman ja tietokarttojen julkaiseminen työ- ja elinkeinoministeriön ja ympäristöministeriön verkkosivuilla				Q4	2025	Päivitetään ilmastostrategiat, suunnitelmat ja toimialakohtaiset vähähiilisyden tietokartat, jotka ovat ilmastolain täytäntöönpanon kannalta kaikkein olennaisimpia (neljä energiaintensiivisen teollisuuden avainalaa ovat energia-, kemian-, metsä- ja teknologiateollisuus). Ilmasto- ja energiastrategiaan sisällytetään politiikkatoimia ja skenaarioita, joilla pyritään saavuttamaan EU:n vuodeksi 2030 asettamat ilmasto- ja energiavoitteet ja hallitusohjelmassa asetettu hiilineutraaliustavoite vuoteen 2035 mennessä.
13	P1C2R2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden	Välitavoite	Uudistetun jätelain tärkeimpien prosessien voimaantulo	Uudistetun jätelain voimaantuloa osoittava lain säännös				Q4	2024	Uudistettuun jätelakiin (714/2021) on tarkoitus sisällyttää 1) biojätteen valtakunnallinen erilliskeräys, joka on täysin toiminnassa vuonna 2022 2) tuottajan vastuu pakkausjätteistä ja

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	uudistukset ja investoinnit – Kiertotalouden strateginen edistäminen ja jätelain uudistus									<p>pakkausjätteiden ja tekstiilien erilliskeräys, jotka ovat valtakunnallisesti täysin toiminnassa vuonna 2023</p> <p>3) uusista kiinteistöistä peräisin olevan biojätteen valtakunnallinen erilliskeräys, joka on täysin toiminnassa vuonna 2024.</p> <p>Uudistetussa jätelaissa annetaan Suomen hallitukselle valtuudet antaa uusia asetuksia, joihin sisältyy muun muassa: i) yhdyskuntajätteen yleiset kierrätystavoitteet, joita nostetaan nykyisestä 41 prosentista 55 prosenttiin vuonna 2025 ja 60 prosenttiin vuonna 2030, ja ii) oikeudellisesti sitovat kierrätystavoitteet pakkausjätteen tuottajille, joiden on nostettava muovipakkausten kierrätysastetta 31 prosenttia.</p>
14	P1C2R2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Kiertotalouden strateginen edistäminen ja jätelain uudistus	Välitavoite	Valtioneuvoston periaatepäätöksen hyväksyminen kiertotaloutta koskevan strategisen ohjelman täytäntöönpanosta	Valtioneuvoston periaatepäätöksen (YM/2021/17) julkaiseminen valtioneuvoston verkkosivustolla				Q2	2021	Valtioneuvoston periaatepäätös kiertotalouden strategisen ohjelman toimeenpanosta hyväksytään, ja siihen on määrä sisällyttävä tavoite, jonka mukaan uusiutumattomien luonnonvarojen kulutusta on vähennettävä ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi lisääntyä niin, että primaariraaka-aineiden kotimainen kokonaiskulutus ei ylitä vuoden 2015 tasoa vuoteen 2035 mennessä.
15	P1C2R2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Kiertotalouden	Välitavoite	Kansallisen sopimuksen tekeminen keskeisten toimijoiden kanssa vähähiilisestä kiertotaloudesta	Vähähiilisen kiertotalouden sopimuskehityksen perustaminen ja tehty sopimus teollisuuden ja sidosryhmien keskeisten toimijoiden kanssa				Q2	2023	Uusi vähähiilisen kiertotalouden kansallinen sopimuskehikko, jolla tuetaan kiertotalouden strategista ohjelmaa, saatetaan valmiiksi ja julkaistaan valtioneuvoston verkkosivustolla. Luonnonvarojen käyttöä tukevat skenaariot valmistellaan yhteistyössä asianomaisten tutkimuslaitosten kanssa.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	strateginen edistäminen ja jätelain uudistus									Tavoitteena on, että sopimukseen liittyy vähintään kaksi keskeistä toimialajärjestöä sekä vähintään 20 kuntaa ja kaupunkia, jotka sitoutuvat toteuttamaan toimenpiteitä, joilla edistetään strategisen kiertotalousohjelman tavoitteita:
16	PIC2I1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen	Välitavoite	Ensimmäisen vähäpäästöisen vedyn tuotantoa ja hyödyntämistä sekä hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä koskevan kansallisen hakumenettelyn julkaiseminen	Ensimmäisten hakuilmoitusten julkaiseminen Business Finlandin verkkosivustolla				Q4	2021	Ensimmäisen vähäpäästöisen vedyn tuotantoa ja hyödyntämistä sekä hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä koskevan kansallisen hakumenettelyn käynnistäminen. Tuen myöntämisen edellytyksiin sisällytetään poissulkemisuettelo, jolla varmistetaan, että tuettavat hankkeet täyttävät "ei merkittävää haittaa" -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) vaatimukset sekä vaatimuksen EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
17	PIC2I1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen	Välitavoite	Täytäntöönpanosopimus	Täytäntöönpanosopimuksen voimaantulo				Q4	2025	Täytäntöönpanosopimuksen voimaantulo
18	PIC2I1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden	Tavoite	Lopullisten tuensaajien kanssa allekirjoitetut oikeudelliset		Prosenttiosuus (%)	0	100 %	Q2	2026	Business Finland on tehnyt lopullisten tuensaajien kanssa oikeudelliset avustussopimukset, joiden määrä vastaa 100 prosenttia elpymis- ja

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	uudistukset ja investoinnit – Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen		sopimukset							palautumissuunnitelmaan perustuvista investoinneista osana tukiohjelmia (tämä sisältää hallintokulut). Tästä rahoituksesta 100 prosenttia osoitetaan ilmastotavoitteeseen elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VI esitettyjen menetelmien mukaisesti.
18 a	PIC2I1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen	Välitavoite	Ministeriö on saattanut investoinnin päätökseen	Todistus siirrosta				Q2	2026	Suomi siirtää 127 000 000 euroa Business Finlandille tukiohjelmia varten.
19	PIC2I2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen	Välitavoite	Julkaistaan ensimmäinen hakumenettely teollisuuden prosessien suorasta sähköistamisestä ja vähähiilistämistä teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi	Ensimmäinen hakumenettely julkaistaan Business Finlandin verkkosivustolla.				Q4	2021	Muutetut rahoitusohjeet (energiatukiasetus) ovat tulleet voimaan, minkä ansiosta voidaan käynnistää ensimmäinen kilpailuun perustuva hakumenettely, joka koskee teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tähtäävien teollisuuden prosessien suoraa sähköistämistä ja vähähiilistämistä. Tuen myöntämisen edellytyksiin sisällytetään poissulkemisluekko, jolla varmistetaan, että tuettavat hankkeet täyttävät "ei merkittävää haittaa" -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) vaatimukset sekä vaatimuksen EU:n ja kansallisen

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
										ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
20	PIC2I2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen	Välitavoite	Kaikkien teollisuuden prosessien suoran sähköistämisen ja vähähiilistämisen hankkeita koskevien avustusten myöntäminen	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä				Q4	2023	Kaikki teollisuuden prosessien suoraa sähköistämistä ja vähähiilistämistä koskevat hankkeet valitaan asianomaisten hakumenettelyjen kriteerien mukaisesti. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 19 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin. Kaikki rahoituksen myöntämistä koskevat päätökset annetaan hakumenettelyjen perusteella valituille hankkeen edunsaajille/hakijoille, mikä mahdollistaa valittujen hankkeiden toteuttamisen aloittamisen.
21	PIC2I2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen		Lukumäärä	0	3	Q2	2026	Vähintään kolme tuettua hanketta saatetaan päätökseen, mikä käy ilmi hankkeen edunsaajien toimittamista hankeraporteista. Ne vastaavat vähintään 43 MW:n lisäystä teollisuuden prosessien sähköistämässä.
22	PIC2I3 – Vihreää siirtymää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttö	Välitavoite	Julkaistaan ensimmäinen hakumenettely, joka koskee jättemateriaalien ja sivuvirtojen uudelleenkäyttöä edistäviä investointihankkeita.	Ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen Business Finlandin verkkosivustolla				Q4	2021	Valtioneuvoston asetus kiertotalouden ja kestäväen vihreän kasvun edistämiseen myönnettävästä avustuksesta (1197/2020) on tullut voimaan, mikä mahdollistaa jättemateriaalien ja sivuvirtojen uudelleenkäyttöä edistäviä investointihankkeita koskevan ensimmäisen kilpailun perustuvan hakumenettelyyn käynnistämisen. Tuen myöntämisen edellytyksiin sisällytetään

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	ja kierrätys									poissulkemisluekkelo, jolla varmistetaan, että tuettavat hankkeet täyttävät "ei merkittävää haittaa" -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) vaatimukset sekä vaatimuksen EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
23	P1C2I3 – Vihreää siirtymää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttö ja kierrätys	Välitavoite	Kaikkien avustusten myöntäminen uudelleenkäyttö- ja kierrätys Hankkeisiin	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä				Q4	2023	Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen kaikki uudelleenkäyttö- ja kierrätys Hankkeet valitaan asianomaisten hakumenettelyjen kriteerien mukaisesti. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 22 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin. Kaikki rahoituksen myöntämistä koskevat päätökset annetaan hakumenettelyjen perusteella valituille hankkeen edunsaajille/hakijoille, mikä mahdollistaa valittujen hankkeiden toteuttamisen aloittamisen.
24	P1C2I3 – Vihreää siirtymää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttö ja kierrätys	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen		Lukumäärä	0	10	Q2	2026	Vähintään kymmenen tuettua hanketta saatetaan päätökseen, mikä käy ilmi hankkeen edunsaajien toimittamista hankeraporteista. Ne vastaavat vähintään 45 622 hiilidioksidiekvivalenttitonnin vähennyskapasiteettia.

C. KOMPONENTTI PIC3: RAKENNUSKANNAN ILMASTO- JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN PIENENTÄMINEN

Suomi on asettanut tavoitteeksi tulla maailman ensimmäiseksi fossiilisista polttoaineista vapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi, joka saavuttaa hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tämän komponentin yleisenä tavoitteena on edistää hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista vähentämällä rakennusten päästöjä niiden elinkaaren aikana kiinnittäen erityistä huomiota rakentamiseen ja lämmitykseen.

Komponenttiin kuuluu investointi, jolla edistetään vähähiilisten menetelmien käyttöä rakennusalalla. Näitä investointeja täydennetään uudistuksilla, joilla pyritään vähentämään rakennusten rakentamisen päästöjä ja lakkauttamaan asteittain fossiilista öljyä käyttävät lämmitysjärjestelmät julkisissa rakennuksissa vuoteen 2024 mennessä ja kokonaan 2030-luvun alkuun mennessä.

Komponentti auttaa vastaamaan maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat investointien keskittämistä vihreään siirtymään ja erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön (maakohtainen suositus 3/2020) ja vähähiiliseen talouteen siirtymiseen ja energiakäänteeseen tähtäävien investointien edistämistä (maakohtainen suositus 3/2019).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

C.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (PIC3R1): Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus

Suomen on määrä antaa lainsäädäntöä voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) uudistamiseksi. Yhtenä tavoitteena on vähentää päästöjä, joita syntyy rakennusten koko elinkaaren aikana, mukaan lukien rakentaminen, käyttö, korjaus ja purku. Uudistus koskee kiinteistöjen rakennuttajia, omistajia, suunnittelijoita, alihankkijoita, materiaaliteollisuutta ja viranomaisia.

Uudistus toteutetaan asteittain vuodesta 2023 alkaen, ja viimeiset säädökset annetaan viimeistään 30. kesäkuuta 2026. Uudistuksen tultua voimaan uudisrakentamisen on oltava vähähiilistä ja peruskorjaukset on toteutettava vähähiilillä ratkaisulla.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Uudistus 2 (PIC3R2): Fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen toimenpideohjelma

Suomi on asettanut tavoitteekseen fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen vaiheittain vuoteen 2030 mennessä. Tämän uudistustoimenpiteen avulla Suomi voi laatia yleiskatsauksen rakennuksista, joissa on fossiilinen öljylämmitys, sekä niiden omistajista, päästöistä ja energiankulutuksesta. Suomi laatii toimenpideohjelman, jonka myötä pyritään saavuttamaan tavoite öljylämmityksen asteittaisesta lopettamisesta vuoteen 2030 mennessä. Toimenpideohjelmaan sisältyvät muun muassa tuet ja avustukset, verot ja verotuet, informaatio-ohjaus, säädösohjaus, energiatehokkuussopimukset, julkiset hankinnat ja rahoitusinstrumentit. Suomen tarkoituksena on tehdä päätökset uusien välineiden käytöstä tai nykyisten välineiden parantamisesta erikseen.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 2 (PIC3I2): Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma

Toimenpide koostuu ensi sijassa tutkimus-, kehitys- ja innovointiohjelmasta, jonka tavoitteena on vauhdittaa vähähiilisten ratkaisujen (kuten toimintamallien, tuotteiden ja materiaalien) kehittämistä ja käyttöönottoa kiinteistö- ja rakennetussa ympäristössä. Toimenpiteellä edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja vähähiilistä kiertotaloutta keskittyen tutkimukseen ja innovointiin, teknologian siirtoon sekä tutkimuksen, yritysten ja paikallishallinnon väliseen yhteistyöhön. Sen yhteydessä tuetaan seuraavia toimia:

- i) tutkimus-, kehitys- ja innovointitukiohjelma investointien edistämiseksi (vähintään 32 miljoonaa euroa);
- ii) sellaisten tietopohjan ja arviointivälineiden hankinta, joilla tuetaan ilmastoystävällisiä ja vähähiilisiä ratkaisuja rakennetussa ympäristössä, mukaan lukien mahdollisuus saada investointitukea ohjelmasta (vähintään 4 miljoonaa euroa); ja
- iii) tuki sellaisten yritysten yhteishankkeiden kehittämiseksi ja koordinoimiseksi, joiden tavoitteena on rakennetun ympäristön vähähiilisten ratkaisujen vienti (vähintään 2 miljoonaa euroa).

Tukea myönnetään Business Finlandin tukiohjelmista (i ja iii edellä) (laki 1146/2017, asetukset 1147/2017 ja 1444/2014) sekä ympäristöministeriöstä annetun asetusten 1286/2015 ja valtionavustuslain 688/2001 mukaisesti (ii edellä). Business Finland järjestää kilpailuun perustuvat hakumenettelyt useissa vaiheissa vuodesta 2021 alkaen. Ohjelma perustuu pilottihankkeeseen (KIRA-digi -ohjelma, joka toteutettiin vuosina 2016–2019). Hakumenettelyt kohdistetaan ensisijaisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, paikallisviranomaisiin ja tutkimuslaitoksiin.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevaa teknistä ohjetta (2021/C58/01), tulevien hankepyyntöjen tehtävänmäärittäykseen sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei lueta seuraavia toimia: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö³⁰ ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joiden ennustetut kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaa koskevia vertailuarvoja³¹ iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia³² ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia koskevat toiminnot³³ ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtävänkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia.

³⁰ Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.

³¹ Jos tuetulla toiminnolla saavutetaan ennakoitua kasvihuonekaasupäästöä, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, on annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavien päästöoikeuksien varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toimintoille komission täytäntöpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

³² Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä on toimitettava näyttöä laitoskohtaisesti.

³³ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

Valintaperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastonmuutostavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialaan 022 tai 027, joilla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

C.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/t	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
25	P1C3R1 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – maankäyttö- ja rakennuslain uudistus	Välitavoite	Uudistetun maankäyttö- ja rakennuslain voimaantulo	Lain säännös, josta käy ilmi maankäyttö- ja rakennuslain muutosten voimaantulo				Q2	2026	Uudistettuun maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuva lainsäädäntö sisältää rakennushankkeiden hiilidioksidipäästöjen rajoitukset rakennuksen elinkaaren aikana. Siinä säädetään myös laskentamenetelmien ja yhteentoimivien tietokantojen kehittämisestä vähähiilisen rakentamisen mahdollistamiseksi.
26	P1C3R2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen toimenpideohjelma	Välitavoite	Fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen toimenpideohjelman julkaiseminen	Toimenpideohjelman julkaiseminen valtioneuvoston verkkosivustolla				Q2	2022	Toimenpideohjelmassa esitetään kaikki tarvittavat toimenpiteet, joilla tuetaan fossiilisesta öljylämmityksestä asteittain luopumista Suomessa kaikissa rakennuksissa 31. joulukuuta 2030 mennessä.
27	P1C3R2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen	Tavoite	Erillisöljylämmitystä käyttävien pientalojen määrän vähennys		Lukumäärä	133 000	106 400	Q4	2025	Erillisöljylämmitystä käyttävien pientalojen määrän vähennys 133 000:sta (v. 2019) 106 400:aan vuonna 2025, mikä vastaa 20 prosentin vähennystä.

	toimenpideohjelma									
31	P1C3I2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma	Välitavoite	Vähähiilisen rakennetun ympäristön tukemista koskevan ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen	Hakumenettelyn julkaiseminen				Q4	2021	Käynnistetään ensimmäinen kilpailuun perustuva hakumenettely vähähiilistä rakennettua ympäristöä koskevasta ohjelmasta, jonka kohteena on tutkimus ja innovointi, teknologian siirto sekä tutkimuksen, yritysten ja paikallishallinnon välinen yhteistyö. Tehtävämääritykseen sisältyvät tukikelpoisuusperusteet, joilla varmistetaan poissulkemisuetteloä käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
32	P1C3I2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma	Välitavoite	Kaikkien vähähiilistä rakennettua ympäristöä tukevien hankkeiden avustusten myöntäminen ja hankintasopimusten tekeminen	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä ja julkisten hankintasopimusten tekemisestä				Q2	2024	Kaikki vähähiilistä rakennettua ympäristöä koskevat hankkeet valitaan asianomaisten ehdotuspyyntöjen kriteerien mukaisesti. Kaikki ehdotuspyynnöt perustuvat välitavoitteessa 31 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin. Kaikki rahoituksen myöntämistä koskevat päätökset annetaan ehdotuspyyntöjen perusteella valituille hankkeen edunsaajille/hakijoille, mikä mahdollistaa valittujen hankkeiden toteuttamisen aloittamisen.
33	P1C3I2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma	Välitavoite	Tuettujen hankkeiden loppuunsaattaminen	Päätökseen saatettuja hankkeita koskevan loppuraportin julkaiseminen				Q2	2026	Kaikki tuetut hankkeet saatetaan päätökseen, mikä käy ilmi hankkeen edunsaajien toimittamista hankeraporteista. Ne vastaavat vähintään 36 000 000 euron talousarviositoumusta toimenpiteeseen osoitetusta 40 000 000 eurosta. Ohjelman raportissa esitetään keskeiset tiedot kaikista tuetuista hankkeista, muun muassa niille myönnettyistä avustuksista sekä hankintojen ja ohjelman täytäntöönpanon kustannuksista. Siihen sisältyy myös arviointi ohjelman vaikutuksista rakennus- ja kiinteistöalan hiilidioksidipäästöihin.

D. KOMPONENTTI P1C4: YHDYSKUNTIEN JA LIIKENTEEN VÄHÄHIILISET RATKAISUT

Suomi on asettanut tavoitteeksi tulla maailman ensimmäiseksi fossiilisista polttoaineista vapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi, joka saavuttaa hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä. Osana siirtymistä hiilineutraaliuteen vuoteen 2035 mennessä Suomi on myös asettanut tavoitteeksi puolittaa liikenteen kasvihuonekaasupäästöt 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 2005. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tämän komponentin yleisenä tavoitteena on edistää liikenteen päästötavoitteen saavuttamista vähentämällä liikenteen päästöjä ja edistämällä hiilettömien liikennemuotojen käyttöä. Tällä hetkellä vaihtoehtoisten moottoriajoneuvojen osuus henkilöautokannasta on vain 2,3 prosenttia, ja 48 prosenttia kaikista julkisista sähkönlataus- ja kaasuntankkausasemista sijaitsee suurkaupunkialueilla (Helsinki, Tampere, Turku).

Komponentti sisältää investoinnin, jolla edistetään muun kuin fossiilisen yksityisen liikenteen käyttöä, mukaan luettuna investointi muita kuin fossiilisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen julkiseen lataus- ja tankkausinfrastruktuuriin. Investointiin liitetään uudistuksia, joihin sisältyy fossiilittoman liikenteen tiekartta ja liikenneverotuksen uudistus.

Komponentti auttaa vastaamaan maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat investointien keskittämistä vihreään siirtymään ja erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön (maakohtainen suositus 3/2020) ja vähähiiliseen talouteen siirtymiseen ja energiakäänteeseen tähtäävien investointien edistämistä (maakohtainen suositus 3/2019).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

D.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P1C4R1): Fossiilittoman liikenteen tiekartta

Suomi arvioi, että lisätoimet ovat tarpeen, jotta liikenteen hiilidioksidipäästöjä voidaan vähentää vielä 1,65 megatonnilla vuoteen 2030 mennessä. Suomen valtioneuvosto teki 6. toukokuuta 2021 periaatepäätöksen fossiilittoman liikenteen tiekartasta, jossa esitetään toimenpiteitä vuoden 2030 tavoitteen saavuttamiseksi ja päästöttömään liikenteeseen pääsemiseksi vuoteen 2045 mennessä.

Ensimmäisessä vaiheessa päätetään tuista ja kannustimista, joilla edistetään päästötöntä liikennettä. Suunniteltuihin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa biokaasun ja sähköpolttoaineiden sisällyttäminen jakeluelvoitteeseen, liikennesähkön ja kaasun julkisen jakeluinfratruktuurin sekä taloyhtiöiden ja työpaikkojen yksityisen latausinfrastruktuurin tukeminen sekä useita hankintatukia (täysin sähkökäyttöiset autot, sähkö- ja kaasukäyttöiset pakettiautot ja kuorma-autot) sekä kestävien liikennemuotojen tukeminen (pyöräily, kävely, julkinen liikenne). Näiden toimenpiteiden ansiosta aiheutuvaksi päästövähennykseksi on laskettu vähintään 0,62 megatonnia (Mt). Tämän komponentin puitteissa toteutettavien investointien odotetaan tukevan tämän uudistuksen täytäntöönpanoa. Näiden toimenpiteiden rahoittamista koskevia päätöksiä käsitellään hallituksen talousarvioneuvotteluissa syksyllä 2021.

Lisäksi mahdollisia lisätoimenpiteitä koskevat vaikutustenarvioinnit on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2021 mennessä. Arvioitavat toimenpiteet ovat seuraavat:

- biokaasun ja biopolttoaineiden jakeluelvoitteen nostaminen nykyisestä 30 prosentista

- etätyön lisäämisen edellytykset
- yhdistettyjen kuljetusten päästövähennyspotentiaali
- digitaaliset liikenneratkaisut ja liikkumispalvelujen edistäminen
- muut uskottavat ja todennettavissa olevat päästöjen vähentämistoimenpiteet.

Kun EU:n tason toimenpiteiden edistyminen ja vaikutustenarviointien tulokset ovat tiedossa, Suomi aikoo arvioida lisätoimenpiteiden mahdollista tarvetta ja päättää siitä sekä antaa vuoden 2021 loppuun mennessä toimintapoliittisia ehdotuksia jäljellä olevien päästövähennysten saavuttamiseksi (tiekartan kolmas vaihe). Tätä varten valmistellaan erilaisia vaihtoehtoisia toimenpiteitä, kuten fossiilisten polttoaineiden kansallinen päästökauppa. Kotimaan liikenteen päästöjä koskevaa perusskenaariota päivitetään syksyyn 2021 mennessä, jotta saadaan uusia arvioita päästövähennyksistä, joita tarvitaan vuoden 2030 tavoitteen saavuttamiseksi.

Fossiilittoman liikenteen tiekartan täytäntöönpanon jälkeen Suomen on vähennettävä kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 29 prosenttia vuoteen 2025 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoihin.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Uudistus 2 (P1C4R2): Kestävän liikenteen verouudistus

Työsuhde-etuja koskevalla verouudistuksella edistetään sähköajoneuvojen, julkisen liikenteen ja polkupyörien käyttöä. Siihen sisällytetään sähköajoneuvojen alhaisemmat verokannat kaudella 2021–2025, työmatkalippujen verotusjärjestelmien yksinkertaistaminen ja työsuhdepolkupyörien verottomat edut.

Lisäksi työsuhde-etua koskevan verotuksen uudistamiseen on kuuluttava sähköautojen ja ladattavien hybridiautojen lataamista koskeva verovapautus kaudella 2021–2025.

Lisäksi virkamiestyöryhmän oli tarkoitus hyväksyä toukokuussa 2021 raportti, jossa annetaan Suomen hallitukselle tietoja tarvittavista verotoimenpiteistä liikenteen päästöohjauksen tehostamiseksi ja pitkän aikavälin veropohjan turvaamiseksi.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2022 mennessä.

Investointi 1 (P1C4I1): Julkinen liikennesähkön ja -vedyn jakelu- ja tankkausinfrastruktuuri

Tällä toimenpiteellä tuetaan laajalti saatavilla olevan julkisen infrastruktuuriverkon rakentamista sähköajoneuvojen lataamista ja vetyajoneuvojen, raskaat ajoneuvot mukaan luettuina, vetytankkausta varten kannustamalla siihen, että fossiilisia polttoaineita käyttävät ajoneuvot korvataan ajoneuvoilla, joissa käytetään vaihtoehtoisia polttoaineita. Tukea myönnetään seuraaviin tarkoituksiin: i) suurteholaturit ja ii) uusiutuvan vedyn tankkausasemat.

Jotta lataus- ja tankkauspaikat voisivat saada tukea, niiden on oltava julkisesti saatavilla. Tuki toteutetaan Energiaviraston vastuulla tarjouskilpailun perusteella täydentämällä voimassa olevaa tukiohjelmia, joka perustuu tällä hetkellä valtioneuvoston asetukseen (498/2018) sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2018–2021. Vuonna 2022 annetaan uusi valtioneuvoston asetus, joka kattaa vuodet 2022–2025. Hakumenettelyt ovat avoimia yksittäisille yrityksille ja kunnille. Investoinnit toteutetaan direktiivin (EU) 2018/2001 mukaisesti.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 30. kesäkuuta 2025.

D.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
34	P1C4R1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Fossiilittoman liikenteen tiekartta	Välitavoite	Valtioneuvoston periaatepäätöksen LVM/2021/62 hyväksyminen kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi	Hallituksen periaatepäätöksen julkaiseminen				Q2	2021	Fossiilittoman liikenteen tiekarttaan sisältyy ohjeistusta ja suuntaviivoja sellaisten toimenpiteiden valmistelemiseksi, joilla kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasoon verrattuna. Osa toimenpiteistä pannaan täytäntöön lainsäädännöllä ja toiset politiikkatoimien välityksellä.
35	P1C4R1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Fossiilittoman liikenteen tiekartta	Välitavoite	Kotimaan liikenteen päästöjä vähentäviä kansallisia lisätoimenpiteitä koskevan hallituksen päätöksen julkaiseminen	Hallituksen päätös julkaistu				Q4	2021	Hyväksyttävät toimenpiteet perustuvat kattavaan vaikutustenarviointiin, ja niillä pyritään vähentämään liikenteen päästöjä 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoteen 2005. Arvioiden mukaan lisätoimenpiteillä olisi saatava aikaan 1,03 megatonnin vähennykset (kuten huhtikuun 2020 perusskenaariossa on arvioitu). Arviota päivitetään syksyllä 2021 esitettävän päivitetyn perusskenaarion perusteella.
36	P1C4R1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Fossiilittoman liikenteen tiekartta	Tavoite	Kotimaan liikenteen päästöjen vähentäminen vähintään 29 prosentilla vuoteen 2025 mennessä verrattuna vuoteen 2005		Prosenttiosuus	0	29	Q2	2026	Fossiilittoman liikenteen tiekarttaan sisältyvien toimenpiteiden täytäntöönpanon jälkeen kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet vuoteen 2025 mennessä vähintään 29 prosenttia verrattuna vuoden 2005 tasoihin, minkä myötä Suomi on etenemässä kohti 50 prosentin päästövähennystavoitetta vuoteen 2030 mennessä.
37	P1C4R2 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut –	Välitavoite	Tuloverolakiin tehtyjen liikenteen	Lainmuutosten voimaantuloa osoittava säännös				Q2	2021	Tuloverolain muutoksissa suositetaan selvästi vähäpäästöisemmän auton valintaa sekä kevyen ja julkisen liikenteen ja liikkumispalvelujen tasapuolisempaa käyttöä.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
	Kestävän liikenteen verouudistus		työsuhde-etuja koskevien muutosten (1205/2020) voimaantulo							Siihen on sisällytettävä täyssähköautojen alhaisemmat verokannat kaudella 2021–2025, työmatkalippujen verotusjärjestelmien yksinkertaistaminen ja työsuhdepolkupyörien verottomat edut.
38	P1C4R2 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Kestävän liikenteen verouudistus	Välitavoite	Niiden tuloverolakiin (1205/2020) tehtyjen lakimuutosten voimaantulo, jotka koskevat täyssähköauton tai ladattavan hybridi-auton lataamiseen liittyvää verovapautusta	Lainmuutosten voimaantuloa osoittava säännös				Q2	2021	Tuloverolain väliaikaisella muutoksella tuetaan täyssähköautojen ja ladattavien hybridi-autojen lataamista. Muutoksen seurauksena työnantajan maksama täyssähköauton tai ladattavan hybridi-auton lataaminen työpaikalla tai julkisessa latauspisteessä olisi vuosina 2021–2025 verovapaa etu. Etu koskee työntekijän oman auton tai käyttöetuauton lataamista.
39	P1C4I1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Julkiset liikennesähkön ja -vedyn jakelu- ja tankkausinfrastruktuurit	Välitavoite	Sähkö- ja vetyajoneuvojen jakeluinfrastruktuurin parantamista koskevien tarjouskilpailujen julkaiseminen	Tarjouskilpailun julkaiseminen				Q2	2022	Käynnistetään ensimmäiset kaksi sähkö- ja vetykäyttöisten ajoneuvojen jakeluinfrastruktuuria koskevaa tarjouskilpailua. Tuen myöntämisen edellytyksiin sisällytetään poissulkemisuettelot, jolla varmistetaan, että tuettavat hankkeet täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) vaatimukset sekä vaatimuksen EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
40	P1C4I1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Julkiset liikennesähkön ja -vedyn jakelu- ja tankkausinfrastruktuurit	Tavoite	Sähköajoneuvojen latauslaitteita ja vedyn tankkauspisteitä varten sidotut määrärahat		Euro	0	13 600 000	Q2	2025	Energiavirasto on sitonut vähintään 13 600 000 euroa tukikelpoisten hankkeiden toteuttamiseen sähköajoneuvojen latauslaitteiden ja vedyn tankkauspisteiden asentamista varten

E. KOMPONENTTI P1C5: YMPÄRISTÖKESTÄVYYS JA LUONTOPOHJAISET RATKAISUT

Suomen hallitus on asettanut tavoitteeksi pysäyttää biologisen monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2030 mennessä. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tämän komponentin yleisenä tavoitteena on osaltaan pysäyttää luonnonvarojen intensiivisestä hyödyntämisestä johtuva biologisen monimuotoisuuden väheneminen ja torjua Itämeren saastumista.

Osa-alueeseen kuuluvat investoinnit, joilla pyritään edistämään innovatiivisia ratkaisuja saastumisen torjumiseksi, esimerkiksi käyttämällä kipsiä, teollisuuden sivutuotetta, jolla vähennetään Itämeren fosforikuormitusta, sekä kehittämään ilmaston kannalta kestävä metsänhoitoa. Näitä investointeja täydennetään luonnonsuojelulain uudistuksella. Tämä säädös muodostaa oikeusperustan biologista monimuotoisuutta koskevalle kansalliselle strategialle, ja sillä pyritään vahvistamaan biologista monimuotoisuutta.

Komponentti auttaa vastaamaan maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat investointien keskittämistä vihreään siirtymään (maakohtainen suositus 3/2020).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

E.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P1C5R1): Luonnonsuojelulainsäädännön uudistaminen

Suomella ei ole tällä hetkellä oikeusperustaa kansalliselle biodiversiteettistrategialle eikä vapaaehtoisille luonnonsuojelutoimenpiteille, joihin sisältyy ennallistamisen ja aktiiviset luonnonhoidon toimia. Suomi aikoo saattaa luonnonsuojelulain (1096/1996) ajan tasalle, jotta se vastaisi paremmin nykyisiin tarpeisiin vahvistaa luonnon monimuotoisuutta. Lakimuutoksilla on määrä varmistaa, että päätöksenteossa otetaan paremmin huomioon luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen luonnonsuojelualueiden ulkopuolella ja ekosysteemipalvelujen säilyttäminen. Lisäksi toteutetaan uusia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien suojelun tehostamiseksi.

Hallituksen on tarkoitus esittää uusi luonnonsuojelulaki eduskunnalle viimeistään 31. tammikuuta 2022. Uusi laki tulee voimaan vuonna 2022. Lain täytäntöönpanosta vastaavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Metsähallitus ja ympäristöministeriö.

Suomi pyrkii laatimaan sääntelyä ennallistamis- ja hoitotoimenpiteiden taloudellisesta tukijärjestelmästä, jolla tuetaan uhanalaisten elinympäristöjen, lajien ja maisema-arvojen kunnostamista ja hoitoa.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2023 mennessä.

Investointi 1 (P1C5I1): Peltojen kipsikäsittely ja ravinteiden kierrätys

Tällä toimenpiteellä tuetaan ilmasto- ja ympäristötavoitteita suorittamalla pelloille kipsikäsittely. Ratkaisun tarkoituksena on vähentää maataloudesta johtuvaa Itämeren fosforikuormitusta. Toimenpiteellä pyritään myös vähentämään ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin edistämällä kaupunkialueiden ravinnepitoisista jätevirroista peräisin olevien ravinteiden kierrätystä, jonka odotetaan osaltaan ehkäisevän rehevöitymistä ja ympäristön heikkenemistä.

Investointi koostuu kahdesta osasta:

- i) peltojen kipsikäsittely ja
- ii) ravinteiden kierrätystä koskevat tutkimus- ja kehittämishankkeet

Tuki peltojen kipsikäsitteilylle myönnetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen 510/2020 perusteella. Kipsin hankinta-, kuljetus- ja levityspalveluja koskevat tarjouskilpailut käynnistetään Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vastuulla vuonna 2021. Toimenpide on suunnattu tuottajille ja viljelijöille. Suomessa 540 000 hehtaaria peltoalaa on todettu soveltuvaksi kipsikäsitteilyyn. Tämän toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan merkittävää haittaa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetuille ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukainen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetty toimenpiteen kuvaus ja lieventävät toimenpiteet. Asianomaisia viljelysmaita ja vesistöjä seurataan erityisesti sen varmistamiseksi, ettei maahan (tai maaperään) ja vesiekosysteemeihin taikka niiden hiilitaseeseen kohdistu haitallisia vaikutuksia. Jos havaitaan haitallisia vaikutuksia, toteutetaan asianmukaisia toimenpiteitä ekosysteemin ja/tai hiilitaseen elpymisen varmistamiseksi ja kipsin käyttö olisi estettävä kyseisellä alueella. Tähän investointiin osoitettavaa rahoitusta ei käytetä kipsikäsitteilyn toteuttamiseen ravintokasveista tuotetun biopoltoaineen/bioenergiakasvien viljelyssä. Ravinteiden kierrätystä koskeville tutkimus- ja kehittämishankkeille myönnetään tukea ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden hankkeisiin vuosina 2020–2026 myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (657/2020) nojalla. Avoimet menettelyt käynnistetään ympäristöministeriön alaisuudessa. Hankkeilla tuetaan ravinteiden kierrätyksen uusien tekniikoiden ja menetelmien käyttöönottoa, kilpailukykyisten korkean jalostusasteen lopputuotteiden tuottamista, TKI-investointeja ja alalla toimivien yritysten kilpailukykyä. Hankkeiden valinnassa huomioidaan vaikutukset etenkin ilmastonmuutokseen, rehevöitymiseen ja luonnon monimuotoisuuteen.

Valintaperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastonmuutostavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialaan 045 a, jolla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti. Valituissa kipsikäsitteilyhankkeissa varmistetaan sen vuoksi, että vähintään 50 prosenttia (kuivapainosta mitattuna) käsitellystä erikseen kerätystä vaarattomasta kuivasta kipsijätteestä, jota kipsiä toimittavat valmistajat tuottavat, muunnetaan uusioraaka-aineiksi. Valituissa ravinteiden kierrätystä koskevista hankkeista varmistetaan, että vähintään 50 prosenttia jätevesissä olevista hyödynnettävissä olevista ravinteista tai biomassasta muunnetaan uusioraaka-aineiksi.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

Investointi 2 (P1C5I2): Maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet maankäytön alalla

Tässä toimenpiteessä keskitytään ilmaston kannalta kestävien maankäyttömenetelmien kehittämiseen. Suomen on määrä rahoittaa aloitteita, joiden avulla metsätalousala voi hyödyntää paremmin kohdennettuja ja monipuolisempia puunkorjuu- ja viljelymenetelmiä, joissa maaperä, luonnonarvot ja vesien suojelu otetaan nykyistä paremmin huomioon (”täsmämetsätalous”). Tämän toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan merkittävää haittaa asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitetuille ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukainen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetty toimenpiteen kuvaus ja lieventävät toimenpiteet. Toimenpiteeseen sisältyy lisämenetelmiä ja -tekniikoita ja tiedon tuottamista metsien kestävyuden edistämiseksi muun muassa suosimalla sekametsiä ja vahvistamalla metsäluonnon monimuotoisuutta muun muassa lisäämällä kuolleen puuaineksen määrää alueella. Kun metsissä sovelletaan jatkuvan kasvatuksen mukaisia metsänhoitomenetelmiä, niissä ei tehdä avohakkuita. Niissä ei myöskään suoriteta ojitusta eikä kunnostusojitusta. Uusien menetelmien kehittämisellä pyritään parantamaan arvonmuodostusta ja tehostamaan metsäteollisuuden toimintaketjuja. Samalla voidaan kehittää uusia innovaatioita, joita voidaan hyödyntää kansallisesti ja maailmanlaajuisesti.

Tuki uusien maankäyttötoimenpiteiden kehittämiseen myönnetään vuosina 2020–2025 maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteisiin myönnettävästä avustuksesta ja tähän tarkoitukseen osoitetusta määrärahasta annetun valtioneuvoston asetuksen 5/2021 perusteella. Maa- ja metsätalousministeriö julkaisee kehittämis- ja koulutushankkeiden hakumenettelyn. Rahoitusta myönnetään vähintään seitsemälle hankkeelle. Toimenpide on suunnattu metsäalan toimijoille (metsänomistajat, metsäsuunnittelu, teknologiayritykset, sopimuskumppanit ja muut alalla toimivat yritykset ja yhteisöt).

Tukikelpoisuus-/valintaperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastonmuutostavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialaan 050, jolla on 40 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti. Tämän toimenpiteen yhteydessä tukikelpoisia ovat ainoastaan hankkeet, joilla tuetaan ilmastonmuutokseen sopeutumista ja sen hillitsemistä ja joissa noudatetaan ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettuja teknisiä ohjeita.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

E.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Aika		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
47	P1C5R1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Luonnonsuojelulainsäädännön uudistaminen	Välitavoite	Muutetun luonnonsuojelulain voimaantulo	Lain säännös, josta käy ilmi luonnonsuojelulain muutosten voimaantulo				Q1	2023	Luonnonsuojelulain (1096/1996) uudistuksen on määrä sisältää: - biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen luonnonsuojelualueiden ulkopuolella - ekosysteemipalvelujen ylläpito - toimenpiteet luontotyyppejen ja lajien suojelun tehokkuuden varmistamiseksi.
48	P1C5I1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen kipsikäsitely ja ravinteiden kierrätys	Välitavoite	Hyväksytään kipsin toimitusta, kuljetusta ja jakelua koskevat hankkeet	Kipsin toimitusta, kuljetusta ja jakelua koskevien hankkeiden hyväksyminen tarjouspyynnön perusteella				Q4	2022	Käynnistetään kipsin toimitusta, kuljetusta ja levitystä koskeva kilpailuun perustuva ehdotuspyyntö, joka sisältää tehtävämääritelmän, mukaan lukien kelpoisuusperusteet, joilla varmistetaan, että valitut toimeksisaajat täyttävät vaatimuksen, jonka mukaan niiden on mahdollistettava käsitellyn erilliskerätyn vaarattoman jätteen hyödyntäminen vähintään 50-prosenttisesti uusioraaka-aineeksi painona mitattuna, ja siten, että noudatetaan ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettuja teknisiä ohjeita (2021/C58/01) poissulkemisuetteloa käyttämällä ja edellytetään asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamista. Tähän investointiin osoitettavaa rahoitusta ei käytetä kipsikäsitelyn toteuttamiseen ravintokasveista tuotetun biopolttoaineen/bioenergiakasvien viljelyssä.
49	P1C5I1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen kipsikäsitely ja ravinteiden	Tavoite	Kipsikäsitellyt pellot yhdessä perinteisen lannoitteiden käytön vähenemisen kanssa		Hehtaari	0	50 000	Q4	2025	Viljelijöiden on haettava kipsikäsitellyä kipsin käyttöön soveltuville pelloille. Kipsin toimitus-, kuljetus- ja levityspalveluja varten valittu toimeksisaaja levittää kipsin viljelijän pellolle. Vähintään 50 000 hehtaaria peltoalaa on tarkoitus käsitellä kipsillä. Ilmastovaikutuksia vahvistaa ehdotuspyyntöasiakirjoissa esitetty vaatimus, jonka mukaan kipsin fosfori on otettava suhteellisesti huomioon lannoitesuunnitelmissa. Fosforia sisältävän lannoitteen käytön

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Aika		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	kierrätys									väheneminen tämän johdosta todennetaan tutkimuksella. Asianomaisia viljelysmaita ja vesistöjä seurataan sen varmistamiseksi, ettei maahan (tai maaperään) ja vesiekosysteemeihin taikka niiden hiilitaseeseen kohdistu haitallisia vaikutuksia. Jos havaitaan haitallisia vaikutuksia, toteutetaan asianmukaisia toimenpiteitä ekosysteemin ja/tai hiilitaseen elpymisen varmistamiseksi ja kipsin käyttö olisi estettävä kyseisellä alueella.
50	P1C5I1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen kipsikäsittely ja ravinteiden kierrätys	Välitavoite	Hyväksytään ravinteiden kierrätys- ja hyödyntämishankkeet	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä				Q4	2023	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä avoimessa hakumenettelyssä sellaisille hankkeille, jotka on valittu ravinteiden kierrätystä ja talteenottoa koskevien kilpailuun perustuvien ehdotuspyyntöjen perusteella ja siten, että on noudatettu ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettu teknisiä ohjeita (2021/C58/01) poissulkemisluettoa käyttämällä ja edellytetty asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamista.
51	P1C5I1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen kipsikäsittely ja ravinteiden kierrätys	Tavoite	Laitokset, joissa ravinteiden kierrätystä tai hyödyntämistä on parannettu		Lukumäärä	0	7	Q4	2025	Vähintään seitsemässä laitoksessa ravinteiden kierrätys- ja hyödyntämistä on parannettu vähintään 50 prosenttia jätevesissä olevien hyödyntämiskelpoisten ravinteiden tai biomassan osalta. Lisäksi tavoitteena on vähintään teknologisen valmiuden taso 6.
52	P1C5I2 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet	Välitavoite	Täsmämetsätalouden hankkeita koskevan ensimmäisen hankehaun julkaiseminen	Julkaiseminen				Q4	2021	Rahoitussuuntaviivat (valtioneuvoston asetus 5/2021 vuosina 2020–2025 maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteisiin myönnettävästä avustuksesta ja tähän tarkoitukseen osoitetusta määrärahasta) ovat tulleet voimaan, minkä ansiosta voidaan käynnistää ensimmäinen täsmämetsätalouden hankkeita koskeva hankehaun julkaiseminen. Tehtävänkuvaukseen sisältyvät tukikelpoisuusperusteet, joilla varmistetaan poissulkemisluettoa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Aika		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
										kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Ensimmäinen hankehaku avataan 31. joulukuuta 2021 mennessä. Toimenpiteeseen sisältyy lisämenetelmiä ja -tekniikoita ja tiedon tuottamista metsien kestävyden edistämiseksi muun muassa suosimalla sekametsiä ja vahvistamalla metsäluonnon monimuotoisuutta muun muassa lisäämällä kuolleen puuaineksen määrää alueella. Kun metsissä sovelletaan jatkuvan kasvatuksen mukaisia metsänhoitomenetelmiä, niissä ei tehdä avohakkuita. Niissä ei myöskään suoriteta ojitusta eikä kunnostusojitusta. Tämän toimenpiteen nojalla tukikelpoisia ovat ainoastaan hankkeet, joilla tuetaan ilmastonmuutokseen sopeutumista ja sen hillitsemistä.
53	P1C5I2 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet	Välitavoite	Kaikkien avustusten myöntäminen rahoitettaviksi valituille täsmämetsätalouden hankkeille	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä				Q4	2023	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä hankehakujen perusteella valituille täsmämetsätalouden hankkeille. Kaikki hankehaut perustuvat välitavoitteessa 52 mainittuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin. Kaikki rahoituksen myöntämistä koskevat päätökset on annettu avoimien hankehakujen perusteella valittujen hankkeiden edunsaajille/hakijoille, mikä mahdollistaa valittujen hankkeiden toteuttamisen aloittamisen.
54	P1C5I2 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet	Tavoite	Loppuun saatettujen täsmämetsätalouden hankkeiden lukumäärä		Lukumäärä	0	7	Q4	2025	Vähintään seitsemän täsmämetsätalouden hanketta saatetaan päätökseen, mikä käy ilmi hankkeen edunsaajien toimittamista hankeraporteista.

PILARI 2: Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville

F. KOMPONENTTI P2C1: DIGITAALINEN INFRASTRUKTUURI

Tämä Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman komponentti sisältää investointeja viestintä- ja liikenneinfrastruktuuriin, jotta voidaan vastata yhä digitaalisemman yhteiskunnan tarpeisiin.

Ensinnäkin Suomi pyrkii investoimaan rautatieliikenteen digitalisointiin, mikä auttaa Suomea saavuttamaan päästövähennystavoitteen, lisäämään järjestelmän kapasiteettia ja parantamaan palvelun laatua. Erityisesti Digirata-hankkeessa pyritään ottamaan käyttöön uusi automaattinen junan kulun valvontajärjestelmä koko Suomen rataverkossa, sillä nykyisen järjestelmän elinkaari on päättymässä kuluvan vuosikymmenen loppuun mennessä. Hankkeen toteuttaminen auttaa varmistamaan, että rautatiepalvelut soveltuvat tulevaisuuden tarpeisiin.

Toiseksi Suomi aikoo käyttää tukea, jota ei tarvitse maksaa takaisin, rahoittaakseen yksityisiä investointeja nopeisiin laajakaistaverkkoihin alueilla, joilla ei ole kaupallista liittymätarjontaa. Komponentilla pyritään korjaamaan nopean laajakaistainfrastruktuurin jäljellä olevat puutteet Suomessa, erityisesti maaseutualueilla, joilla kattavuus on heikompi. Kaikkialla Suomessa tarvitaan kattavia, laadukkaita ja nopeita viestintäverkkoja, kun työn ja teollisen tuotannon digitalisointi lisääntyy ja palvelut siirtyvät digitaalisiin kanaviin. Uusien digitaalisten ratkaisujen käyttöönotto eri aloilla edellyttää nopeita ja luotettavia viestintäverkkoja, erityisesti kriittisiin sovelluksiin.

Komponentilla vastataan osaltaan maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat investointien keskittämistä vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti kestävään ja tehokkaaseen infrastruktuuriin (maakohtainen suositus 3/2020) sekä investointeihin liittyvän talouspolitiikan keskittämistä kestävään liikenteeseen alueelliset erot huomioon ottaen (maakohtainen suositus 3/2019).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

F.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Investointi 1 (P2C1I1): Digitaalinen infrastruktuuri – Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen

Investointi on investointitukiohjelma, jolla parannetaan viestintäyhteyksien laatua ja saatavuutta alueilla, joilla tällaisia yhteyksiä ei ole tarjolla pelkästään kaupalliselta pohjalta. Toimenpiteeseen sisältyy tukiohjelmaa koskevan lainsäädännön hyväksyminen sekä rahoitustuen maksaminen laajakaistapalvelujen tarjoajille. Ohjelmasta tuettavien laajakaistaverkkojen on tarjottava vähintään 100 Mbit/s:n yhteyksiä. Tukivälineestä myönnettävä tuki, jota ei makseta takaisin, täydentää kansallista laajakaistatukiohjelmaa, joka perustuu laajakaistatukilakiin, joka sisältää säännöksiä varojen myöntämisen ja maksamisen edellytyksistä sekä toimivaltaisesta tukiviranomaisesta ja sen tehtävistä. Tukiviranomainen tekee analyysin sen varmistamiseksi, että hankkeet valitaan ainoastaan alueilta, joilla ei ole käytettävissä markkinapohjaisia ratkaisuja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti. Suomi perustaa kansalliseen laajakaistatoimistoon koordinaattorin toimen laajakaistayhteyksien edistämiseksi ja kansallisen ja EU:n laajakaistarahoituksen koordinoimiseksi, jotta voidaan välttää päällekkäisyydet ja varmistaa täydentävyys.

Toimenpiteen täytäntöönpano on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 2 (P2C1I2): Liikenne ja maankäyttö – Digirata-hanke

Suomi aikoo ottaa käyttöön Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän (ERTMS) koko kansallisessa verkossa vuoteen 2040 mennessä yhdessä 4G- ja 5G-pohjaisen rautateiden viestintäratkaisun (Future Railway Mobile Communication System, FRMCS) kanssa. ERTMS:n ja FRMCS:n käyttöönotolla pyritään varmistamaan, että rautatiepalvelut soveltuvat tulevaisuuden tarpeisiin. Tätä varten investoinnilla rahoitetaan Digirata-hankkeen kehitys- ja verifiointivaihe, johon sisältyy testaus- ja pilottitoimien valmistelu ja toteuttaminen vuosina 2021–2026. Kun uusi radiopohjainen järjestelmä on testattu onnistuneesti laboratorioympäristössä, sitä testataan todenmukaisissa olosuhteissa testiradalla ennen kuin se otetaan käyttöön kaupalliseen junaliikenteeseen tarkoitetulla pilottiradalla, jossa uutta järjestelmää käytetään ainoana junankulunvalvontajärjestelmänä.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

F.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/taavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
55	P2C1I1 – Digitaalinen infrastruktuuri – Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen	Välitavoite	Laajakaistatukilain muutosten voimaantulo	Laajakaistatukilakiin tehtyjen muutosten säännökset, joista käy ilmi niiden voimaantulo.				Q4	2022	Laajakaistatukilakiin tarvittavat muutokset ovat tulleet voimaan. Laajakaistatukilaissa säädetään varojen myöntämisen ja maksamisen edellytyksistä, kuten kohdealuekriteereistä, sekä toimivaltaisesta tukiviranomaisesta ja sen tehtävistä. Siinä otetaan huomioon yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muuttamisesta johtuvat mahdollisesti tarvittavat muutokset, muun muassa valtioneuvoston asetuksen päivitys, jossa määritetään tukikelpoisten yhteyksien vähimmäisnopeudet.
56	P2C1I1 – Digitaalinen infrastruktuuri – Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen	Tavoite	Lisäasunnot, joiden saatavilla on nopea (100/100 Mbit/s) laajakaistayhteys		Lukumäärä	0	6 400	Q2	2024	Vähintään 6 400 asuntoa lisää on saanut saataville nopean laajakaistayhteyden (100/100 Mbit/s) verrattuna lähtötasoon ennen ohjelman alkua, ja näillä asunnoilla on joko ollut hitaampi yhteys tai ei lainkaan yhteyttä tukiohjelman alussa. Tähän sisältyvät yksityisasunnot, liike- ja loma-asunnot.
57	P2C1I1 – Digitaalinen infrastruktuuri – Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen	Tavoite	Lisäasunnot, joiden saatavilla on nopea (100/100 Mbit/s) laajakaistayhteys		Lukumäärä	6 400	16 000	Q2	2026	Vähintään 16 000 asuntoa lisää on saanut saataville nopean laajakaistayhteyden (100/100 Mbit/s) verrattuna ennen ohjelman alkua vallinneeseen lähtötasoon, jossa näillä asunnoilla on joko ollut hitaampi yhteys tai ei lainkaan yhteyttä tukiohjelman alussa. Tähän sisältyvät yksityisasunnot, liike- ja loma-asunnot.
58	P2C1I2 – Liikenne ja maankäyttö	Välitavoite	Euroopan rautatieliikenteen	Testauslaboratorio on perustettu Kouvolan rautatiekoulutuskeskukseen, ja				Q4	2022	Kehittämistyö on aloitettava testilaboratorion suorittamalla vaikutustenarvioinneilla ennen kuin kehitysvaihe voidaan siirtää todenmukaisissa olosuhteissa

	– Digiratahanke		hallintajärjestelmän (ERTMS) mallintamislaitteiden testauslaboratorio on toiminnassa	se on käytettävissä virtuaalisten simulaatiotestien suorittamista varten.						tehtäviin testeihin.
59	P2C1I2 – Liikenne ja maankäyttö – Digiratahanke	Tavoite	Radiopohjaisella ERTMS-järjestelmällä varustettu testirata (ei kaupallisessa rautatieliikenteessä)		kilometriä	0	50	Q4	2024	Testiradan on tarkoitus sijaita Kouvolan ja Kotkan/Haminan välillä. Vähintään 50 km radasta (ei kaupallisessa rautatieliikenteessä) varustetaan radiopohjaisella ERTMS-järjestelmällä. Tekninen eritelmä toimitetaan kansallisen rautateiden turvallisuusviranomaisen (Traficom) hyväksyttäväksi sen valmistuttua. Perustettu testirata mahdollistaa uuden radiopohjaisen Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän (ERTMS) testaamisen todellisissa olosuhteissa oikeilla laitteilla.
60	P2C1I2 – Liikenne ja maankäyttö – Digiratahanke	Tavoite	ERTMS-järjestelmällä varustettu kaupallinen pilottirata		kilometriä	0	30	Q2	2026	Euroopan unionin rautatieviraston (ERA) menettelyjen (keskitetty asiointipiste) mukaisesti on hankittu kaupallinen pilottirata, joka on varustettu ERTMS-järjestelmällä. Vähintään 30 kilometriä radasta on varustettu radiopohjaisella ERTMS:llä.

G. KOMPONENTTI P2C2: DATATALOUDEN JA DIGITALISAATION VAUHDITTAMINEN

G.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tämä komponentti sisältää uudistuksia ja investointeja, joilla tuetaan Suomen digitalisaatiota helpottamalla datavetoista innovointia, digitaalisen tiedon vaihtoa ja julkisen sektorin datan käyttöä sekä edistämällä keskeisten teknologioiden tutkimusta Suomen kilpailukyvyyn parantamiseksi. Suomi pyrkii hyödyntämään digitaalimurroksen koko potentiaalin parantamalla datan yhteentoimivuutta, jotta se olisi usean sidosryhmän käytettävissä. Tämä edellyttää standardointia, jotta voidaan mahdollistaa sekä yritysten että julkisen sektorin kattava digitaalisen tiedon vaihtaminen. Komponenttiin kuuluu myös tallennusjärjestelmän kehittäminen suunnitelman täytäntöönpanon seuranta ja tarkastusta varten.

Koska komponentilla laajennetaan huoneistotietojärjestelmän kattavuutta taloyhtiölainoja koskevilla tiedoilla, sillä vastataan maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat kotitalouksien velkaantuneisuuden seuranta ja luottorekisterijärjestelmän perustamista (maakohtainen suositus 4/2019) sekä investointien keskittämistä tutkimukseen ja innovointiin (maakohtainen suositus 3/2020 ja maakohtainen suositus 3/2019).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

Investointi 1 (P2C2I1): Digitalous – reaaliaikatalousohjelma (RTE)

Investoinnin tavoitteena on auttaa luomaan yhteisiä ratkaisuja ja rakenteita, joilla helpotetaan organisaatioiden välistä digitaalisten taloustietojen vaihtoa rakenteisessa koneluettavassa muodossa (esimerkiksi verkkolaskut, eKuitit, hankintasanomat ja tilinpäätöstiedot) reaaliaikataloushankkeen mukaisesti. Jäsennellyn liiketoimintatiedon vaihdolla tuetaan sellaisten prosessien automatisointia, joilla on myönteinen vaikutus tuottavuuteen sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, ja samalla edistetään valtionhallinnon ja koko yhteiskunnan digitalisaatiota. Hankkeen toteuttamisesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriön johdolla Patentti- ja rekisterihallitus yhteistyössä verohallinnon ja Valtiokonttorin kanssa.

Investoinnin on määrä mahdollistaa tietojen jakaminen yritysten välillä, yritysten ja viranomaisten välillä sekä julkisella sektorilla yhden kerran periaatteen mukaisesti. Investoinnin on määrä kattaa erityisesti seuraavat osatekijät:

- i) sellaisen reaaliaikatalouden ekosysteemin luominen, jota kehitetään julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyössä. Rahoitustukea käytetään elinkelpoisen minimiekosysteemin (MVE), toisin sanoen perusverkkoalustan ja siihen liittyvien infrastruktuuri-/ohjelmistoratkaisujen tuotantoversion luomiseen vuoden 2022 loppuun mennessä, mikä mahdollistaa ainakin sähköisten laskujen lähettämisen;
- ii) sellaisen digitaalisen infrastruktuurin luominen, joka on toimintavalmis vuoden 2024 lopussa ja jonka avulla voidaan tietosuojaa ja yksityisyyttä koskevien asiaankuuluvien oikeudellisten vaatimusten mukaisesti jakaa, vastaanottaa ja käyttää yrityksen taloustietoja, ainakin eKuitteja, verkkolaskuja ja hankintaviestejä. Digitaalisen infrastruktuurin on määrä sisältää vähintään seuraavat ominaisuudet:
  - yhteiset rajapintaratkaisut taloustietojen jakamiseen jäsennellyssä muodossa
  - standardoitu koneluettava muoto sähköisille liiketoiminta-asiakirjoille.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2024 mennessä.

Investointi 2 (P2C2I2): Datatalouden ja digitalisaation vauhdittaminen – Virtual Finland

Virtual Finland -palvelualustalla pyritään parantamaan Suomen kilpailukykyä ja mahdollistamaan saumattomien digitaalisten palvelujen toimittaminen julkiselta ja yksityiseltä sektorilta Suomeen tuleville eri kohderyhmille, ensin Suomeen muuttaville työntekijöille. Investoinnilla pyritään uudistamaan palvelukonseptia, integroimaan ensimmäinen palvelu alustalle ja tarjoamaan mahdollisuus integroida käyttäjäystävälliseksi kokonaisuudeksi muut palvelut, joita tällä hetkellä tarjotaan eri ministeriöissä ja virastoissa.

Investoinnin tavoitteena on tarjota yksi palvelurajapinta eri kohderyhmille, jotka haluaisivat asua Suomessa, alkaen työntekijöistä. Investointi kattaa sellaisten palvelujen digitalisoinnin, jotka tällä hetkellä edellyttävät oleskelua paikalla Suomessa. Palvelualustan toiminnoilla pyritään kattamaan julkiset palvelut (kuten digitaalinen identiteetti, e-asukkuus tai patenttien rekisteröinti) ja tarjoamaan mahdollisuus tukea yksityisiä palveluja (kuten kaupalliset vakuutus-, pankki-, kirjanpito- ja rahoituspalvelut, oikeudelliset ja muut palvelut).

Ensimmäisessä vaiheessa (2021–2022) kehitystyötä koordinoi Suomen ulkoministeriö. Ensimmäisessä vaiheessa suunnitellaan ja määritellään pysyvämpi hallinnointimalli seuraavia kehitysvaiheita ja tuotantovaihetta varten. Täytäntöönpanoon osallistuvat ulkoministeriö, valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, muut ministeriöt, verohallinto, Digi- ja väestötietovirasto, Sitra, Patentti- ja rekisterihallitus, Maahanmuuttovirasto ja mahdollisesti muut virastot.

Toimenpide kattaa seuraavat osatekijät:

- Virtual Finland -alustan ensimmäisen tuotantoversion on tarkoitus olla saatavilla 31. joulukuuta 2022 mennessä, ja tukea vähintään seuraavia toimintoja: henkilön tunnistautuminen, digitaalinen identiteetti, datan luotettava jakaminen alustan eri osapuolten välillä.
- Viimeistään 31. joulukuuta 2025 Virtual Finland -alusta tukee kaikilta osin vähintään yhtä palveluprosessia, erityisesti ulkomaalaisen henkilön maahantuloprosessia;
- Virtual Finland -alustalla pyritään integroimaan palveluja muille kohderyhmille (korkeakouluopiskelijat, listaamattomat yritykset, kausityöntekijät, matkailijat, vientiyritykset).

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

Investointi 3 (P2C2I3): Kärkiteknologioiden (mikroelektronikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen

Toimenpiteen tavoitteena on rahoittaa soveltavaa tutkimusta ja uuden teknologian käyttöönottoa Euroopan kilpailukyvyyn, tietoturvan ja suvereniteetin turvaamiseksi. Rahoitusta myönnetään kansallisiin TKI-toimiin ja niitä tukevaan infrastruktuuriin, ts. testaus- ja kokeiluympäristöihin, jotka liittyvät mikroelektronikkaan, 5G/6G-teknologiaan, tekoälyyn tai kvanttiteknoologiaan. Rahoitus suunnataan Business Finlandin kilpailullisten rahoitusinstrumenttien avulla. Hankkeet valitaan avointen hakumenettelyjen perusteella, ja valintaperusteilla varmistetaan hankkeiden digitaalinen panos ja se, että niissä noudatetaan ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta. Toimenpiteellä tuetaan erityisesti seuraavia teknologioita:

- Mikroelektronikka: Investoinnin tavoitteena on turvata puolijohdeiden tuotannon arvoketju tämän keskeisen teknologian riippumattomuuden lisäämiseksi. Rahoitustuen tarkoituksena on vauhdittaa ja lisätä suomalaisten yritysten investointeja mikroelektronikan tuotannollisen arvoketjun kehittämiseen sekä lisätä puolijohdekomponenttien suunnittelu- ja valmistuskykyä Suomessa ja

EU:ssa antamalla suomalaisille yrityksille tilaisuus osallistua mahdolliseen Euroopan yhteistä etua koskevaan tärkeään mikroelektroniikkahankkeeseen.

- 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta: Rahoitustukea annetaan investointeihin 6G:n, tekoälyn ja kvanttilaskennan kehittämiseen; niitä pidetään tulevaisuudessa tärkeinä teknologisen kilpailukyvyyn kannalta. Tavoitteena on luoda kilpailukykyiset kehitysympäristöt tekoälylle, tulevaisuuden televiestintäteknologialle ja kvanttilaskennan soveltamiselle Suomessa, osallistua esimerkiksi tekoälyä koskevien eurooppalaisten testaus- ja kokeilujärjestelyjen luomiseen, uudistaa kansallinen 5G-testiverkko ja sen toimintamalli sekä luoda kehitysympäristö kvanttilaskennan edellyttämille ohjelmistoille.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

Uudistus 1 (P2C2R1): Huoneistotietojärjestelmän kehittäminen

Toimenpiteellä pyritään parantamaan kuluttajansuojaa asuntomarkkinoilla sekä kilpailua asuntosektorilla ja antamaan eri toimijoiden saataville tietoa asuin- ja liikekiinteistöjen taloudellisesta ja teknisestä kunnosta sekä korjaustarpeista. Tällä hetkellä taloyhtiölainoista ei ole keskusrekisteriä; tiedot kirjataan ainoastaan taloyhtiöiden kirjanpitoon. Tällaisen huoneistotietojärjestelmän kehittäminen, joka mahdollistaa kuluttajien oikeudenmukaisemman kohtelun luotonmyöntämistilanteissa, on keskeinen edellytys positiivisen luottorekisterin perustamiselle.

Investoinnilla tuetaan huoneistotietojärjestelmän kehittämistä taloudellista ja teknistä kuntoa ja korjaustarpeita koskevien tietojen keräämiseksi noudattaen kaikilta osin asiaankuuluvia tietosuojasäännöksiä. Taloyhtiölainoja koskevat tiedot on tarkoitus toimittaa positiiviseen luottotietorekisteriin, jonka avulla voidaan hillitä yksityishenkilöiden ylivelkaantumista.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Uudistus 2 (P2C2R2): Elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten ja investointien vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden tehostaminen kehittämällä tietojärjestelmiä, hallintoa, valvontaa ja tarkastusta

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman koordinointi-, hallinnointi-, valvonta-, raportointi- ja tarkastustarpeisiin vastaamiseksi Suomen asianomaisten viranomaisten tehtävät ja vastuualueet kirjataan uuteen säädökseen. Näiden tehtävien onnistunut toteuttaminen edellyttää myös kohdennettuja väliaikaisia lisäinvestointeja, joilla varmistetaan hallinnointi- ja valvontajärjestelmän toiminta sääntelytarpeiden mukaisesti. Tähän sisältyy muun muassa tarvittavien hallinnollisten valmiuksien luominen ja tietojärjestelmän perustaminen.

Toimenpiteellä pyritään myös varmistamaan unionin taloudellisten etujen tehokas suojaaminen sekä sovellettavien unionin ja kansallisten sääntöjen noudattaminen Suomessa. Tätä varten tulee voimaan kaikkia täytäntöönpanoelimiä sitova asetus, jossa säädetään niiden elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteuttamia riskienhallinta- ja valvontatoimia koskevista vähimmäisvaatimuksista. Koordinaatioelimen on lisäksi annettava suuntaviivoja asianmukaisista riskienhallintamenettelyistä elpymis- ja palautumistukivälineen tukemiseksi. Suuntaviivoihin on sisällyttävä muun muassa valvonnassa ja tarkastuksissa noudatettavat menettelyt sovellettavien kansallisten ja EU:n sääntöjen mukaisesti, asianmukaiset riskienhallintamenettelyt, eturistiriitöjen tarkistamisen menettelyt sekä menettelyt tukivälineestä ja muista unionin ohjelmista myönnetyn päällekkäisen rahoituksen tarkistamiseksi. Riskejä koskevissa suuntaviivoissa on esitettävä selkeät ja kattavat toimenpiteet, jotka vastaavat suuntaviivoissa asetettuja tavoitteita. Toimenpiteen mukainen välitavoite 72a on saavutettava ennen kuin seuraava maksupyyntö esitetään komissiolle tämän täytäntöönpanopäätöksen hyväksymisen jälkeen, ja se on ennakoedellytys mahdolliselle tulevalle maksulle.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 31. maaliskuuta 2024 mennessä.

G.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajankulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
61	P2C2I1 – Digitalous – reaaliaikatalousohjelma (RTE)	Välitavoite	Luodaan elinkelpoinen minimiekosysteemi (MVE), ja se on toimintavalmis	On luotu elinkelpoinen vähimmäisekosysteemi, mistä on osoituksena yhteisten dokumentoitujen sääntöjen ja standardien julkaiseminen ohjelman verkkosivustolla.				Q4	2022	Elinkelpoinen minimiekosysteemi (MVE) on onnistuneesti perustettu tuotantoympäristössä, joka perustuu yhteisiin dokumentoituihin sääntöihin. Se mahdollistaa verkkolaskujen liikkumisen rakenteisessa koneluettavassa muodossa prosessin automatisoinnin lisäämiseksi.
62	P2C2I1 – Digitalous – reaaliaikatalousohjelma (RTE)	Välitavoite	Jäsenneltyjen digitaalisten liiketoimintatietojen vaihto on täysin toimintavalmis	Julkaistaan lopullinen hankeraportti, josta käy ilmi, että jäsenneltyjen digitaalisten liiketoimintatietojen vaihto on täysin toimintavalmis				Q4	2024	Sähköisen liiketoimintatietojen vaihdon standardit ja menettelyt on määritelty ja ne kuvataan hankkeen loppuraportissa. Perusinfrastruktuuri mahdollistaa loppukäyttäjän suostumukseen perustuvan digitaalisten liiketoimintatietojen siirron jäsennellyssä muodossa. Tiedot kattavat seuraavat elementit: <ul style="list-style-type: none"> - verkkolaskut - eKuitit - hankintasanomat Digitaalisten liiketoimintatietojen jakamista koskeva pilottitesti on saatettu onnistuneesti päätökseen vähintään kahden yksityisen toimijan (kirjanpito-ohjelmistojen myyjät ja/tai palveluntarjoajat) ja kahden julkisen tahon kanssa.
63	P2C2I2 – Datatalouden ja digitalisaation vauhdittaminen – Virtual Finland	Välitavoite	Virtual Finlandin yhteisalusta ja integroidut palvelut ovat toiminnassa	Hankkeen loppuraportissa vahvistetaan, että yhteisalustan tuotantoversio on valmis ja että se tarjoaa edellytetyt valmiudet ja tukee				Q4	2025	Yhteisalustan tuotantoversio on valmis, ja se on kaikkien asiakkaiden saatavilla Suomessa ja kansainvälisesti. Hankkeessa tarjotaan kokonaiskonsepti, skaalautuva järjestelmäarkkitehtuuri ja käytännön toteutuskelpoisuus (näyttö konseptin toimivuudesta). Suomi tarvitsee tätä luodakseen alustan, jolla on tarvittavat digitaaliset palvelut kansainvälistä markkina- ja kohtauspaikkaa varten suomalaisille ja ulkomaisille yrityksille, kasvuyrityksille, maahan muuttaville asiantuntijoille ja sijoittajille, ja siihen integroidaan näiden ryhmien

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajankalvu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
				vähintään yhtä palveluprosessia, joka on täysin integroitu alustaan.						<p>tarvitsemat asiaankuuluvat digitaaliset palvelut. Sen on tuettava vähintään seuraavia toimintoja: henkilön ja yrityskäyttäjän tunnistautuminen (digitaalinen identiteetti), ja datan luotettava jakaminen alustan eri osapuolten välillä.</p> <p>Alusta tarjoaa julkisen sektorin laitoksille, yrityksille ja kunnille valmiudet käyttää toimintoja omissa prosesseissaan.</p> <p>Vähintään yksi ulkomaalaisten henkilöiden maahantuloprosessiin liittyvä palvelu on integroitu alustaan.</p> <p>Kukin integroidun palveluprosessin toteuttamiseen osallistuva yksikkö on liittänyt omat olemassa olevat palvelunsa tai datansa rajapintojen kautta Virtual Finland -alustalle osana yhteistä digitaalista asiakaspalveluprosessia.</p>
64	P2C2I3 – Kärkiteknologioiden (mikroelektroniiikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen	Tavoite	Mikroelektroniiikka hankkeet hyväksytään		Lukumäärä	0	2	Q4	2022	<p>Ilmoitus vähintään kahdesta Business Finlandin myöntämää rahoitusta koskevasta päätöksestä. Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan poissulkemisuetteloa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Hankkeiden valinnassa arvioidaan TKI-toimien laatua ja tehokkuutta sekä sitä, miten ne edistävät digitalisaatiota. Valintaperusteisiin sisältyy hankkeen laatu ja soveltuvuus, hankkeen tulevat suorat ja välilliset vaikutukset liiketoimintaan, hankkeen soveltuvuus IPCEI:n ydinajatuksen ja kansallisiin ja EU:n strategiaihin sekä hankekonsortion laatu.</p>
65	P2C2I3 – Kärkiteknologioiden (mikroelektroniiikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen	Välitavoite	Kaikkien valittujen hankkeiden loppuun saattaminen	Loppuraportti päätökseen saatetuista hankkeista				Q4	2025	<p>Kaikkien tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät alustavat hankeraportit hakuasiakirjoissa esitettyjen tukikelpoisuus-/valintaperusteiden mukaisesti. Sidotut määrärahat ovat yhteensä vähintään 13 500 000 euroa.</p>
66	P2C2I3 – Kärkiteknologioiden (mikroelektroniiikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen	Välitavoite	Hyväksytään hankkeet, joilla kehitetään 6G-, tekoäly- ja kvanttilaskentaa.	Ilmoitus kaikkien 6G-, tekoäly- ja kvanttilaskentahankkeille suunnattavien avustusten				Q4	2022	<p>Business Finland valitsee rahoitettavat hankkeet hankepyynnön perusteiden mukaisesti avoimella hankepyynnöllä, jossa yritykset ja tutkimuslaitokset kehittävät ja käyttävät testausta ja testausympäristöjä. Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan poissulkemisuetteloa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen</p>

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajankulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
				hyväksymisestä						(2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Valintaperusteisiin sisältyy hankkeen laatu ja soveltuvuus, hankkeen tulevat suorat ja välilliset vaikutukset liiketoimintaan, hankkeen soveltuvuus kansallisiin ja EU:n strategioihin sekä hankekonsortion laatu. Hankkeiden valinnassa arvioidaan TKI-toimien laatua ja vaikuttavuutta sekä sitä, miten ne edistävät digitalisaatiota.
67	P2C2I3 – Kärkiteknologioiden (mikroelektronikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen	Välitavoite	Kaikkien valittujen hankkeiden loppuun saattaminen	Loppuraportti päätökseen saatetuista hankkeista				Q4	2025	Kaikkien tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät alustavat hankeraportit hankepyynnössä esitettyjen tukikelpoisuus-/valintaperusteiden mukaisesti. Sidotut määrärahat ovat yhteensä vähintään 9 000 000 euroa.
68	P2C2R1 – Huoneistotietojärjestelmän kehittäminen	Välitavoite	Huoneistotietojärjestelmän kattavuuden laajentamista koskevan lainsäädännön antaminen	Eduskunta hyväksyy huoneistotietojärjestelmästä annettuun lakiin ja asunto-osakeyhtiölakiin tehtävät muutokset				Q2	2023	Huoneistotietojärjestelmän kattavuuden laajentamiseksi sisältämään taloyhtiöitä koskevat tiedot muutetaan huoneistotietojärjestelmästä annettua lakia ja asunto-osakeyhtiölakia. Muutokset koskevat erityisesti seuraavia seikkoja: - taloyhtiöiden velvollisuus asettaa saataville perustiedot rakenteisessa koneluettavassa muodossa - oikeus tutustua tietoihin, jotka on asetettu saataville rakenteisessa koneluettavassa muodossa
69	P2C2R1 – Huoneistotietojärjestelmän kehittäminen	Välitavoite	Huoneistotietojärjestelmän kattavuuden laajentamista koskevan lainsäädännön voimaantulo	Huoneistotietojärjestelmästä annettuun lakiin ja asunto-osakeyhtiölakiin tehdyt säännösmuutokset, joista käy ilmi niiden voimaantulo				Q2	2025	Huoneistotietojärjestelmän kattavuuden laajentamiseksi sisältämään taloyhtiöitä koskevat tiedot muutetaan huoneistotietojärjestelmästä annettua lakia ja asunto-osakeyhtiölakia. Muutokset koskevat erityisesti seuraavia seikkoja: - taloyhtiöiden velvollisuus asettaa saataville perustiedot rakenteisessa koneluettavassa muodossa - oikeus tutustua tietoihin, jotka on asetettu saataville rakenteisessa koneluettavassa muodossa Säännösten soveltamisen aloittamisen kannalta keskeisiä tekijöitä ovat tietomäärittelyt ja rajapinnat.
70	P2C2R1 – Huoneistotietojärjestelmän kehittäminen	Välitavoite	Huoneistotietojärjestelmän kattavuuden laajentaminen on teknisesti	Loppuraportti hankkeen saattamisesta päätökseen				Q2	2026	Maa- ja metsätalousministeriön ja Maanmittauslaitoksen hankkeessa laaditaan tietomäärittelyt taloyhtiöiden tietoja varten, mahdollisuus ylläpitää perustietoja (mukaan lukien taloyhtiölainat, korjaukset ja muutostyöt) huoneistotietojärjestelmässä sekä viestinnän rajapinnat. Asiakkaille annetaan mahdollisuus saada laissa edellytetyt

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajankulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
			toteutettu.							taloyhtiöitä koskevat tiedot koneluettavassa muodossa. Taloyhtiöiden hallinnollisiin tietoihin pääsyä koskevat yhteiset menettelyt määritellään, ja huoneistotietojärjestelmä mahdollistaa taloyhtiöiden hallinnollisten tietojen saatavuuden rakenteisessa koneluettavassa muodossa.
71	P2C2R2 – Elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten ja investointien vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden tehostaminen kehittämällä tietojärjestelmiä, hallintoa, valvontaa ja tarkastusta	Välitavoite	Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanosta annetun lain voimaantulo	Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanosta annetun lain säännös, josta käy ilmi sen voimaantulo				Q4	2021	Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanosta annetun lain voimaantulo Laissa vahvistetaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon koordinointiin, seurantaan, valvontaan ja tarkastukseen osallistuvien elinten oikeudelliset valtuudet. Laissa säädetään ainakin näiden elinten tehtävistä ja vastuualueista, joilla varmistetaan: a) välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvien tietojen keruu ja luotettavuus ja niiden seuranta; b) käytössä on menettelyt johdon vahvistuslausumien, tarkastustietojärjestelmien ja maksupyynnöiden laatimista varten; c) voimassa on tarvittavat periaatteet, joita sovelletaan tuensaajia, toimeksisaajia, alihankkijoita ja tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen keruuseen ja säilyttämiseen elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan mukaisesti. Laki tulee voimaan ennen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisen ensimmäisen maksupyynnön esittämistä.
72	P2C2R2 – Elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten ja investointien vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden tehostaminen kehittämällä tietojärjestelmiä, hallintoa, valvontaa ja tarkastusta	Välitavoite	Tarkastus- ja valvontatietojärjestelmä: elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon seurantaan koskevat tiedot	Tarkastustoiminnon laatima tarkastusraportti, jossa vahvistetaan tietojärjestelmän toiminnot				Q4	2021	Elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon seurantaan tarkoitettu tietojärjestelmä on valmis ja toiminnassa ennen ensimmäisen maksupyynnön esittämistä. Järjestelmä perustuu olemassa oleviin järjestelmiin ja sisältää vähintään seuraavat toiminnot: a) välitavoitteita ja tavoitteita koskevien tietojen keruu ja niiden saavuttamisen seuranta; b) elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan i–iii alakohdassa edellytettyjen tietojen kerääminen, säilyttäminen ja niihin pääsyn varmistaminen.
72 a	P2C2R2: Elpymis- ja palautumissuunnitelman	Välitavoite	Riskienhallinnasta ja valvonnasta	Riskienhallintaa ja valvontaa				Q1	2024	Valtiovaraministeriön asetus riskienhallinnasta ja valvonnasta unionin taloudellisten etujen suojaamisen ja sovellettavan unionin ja

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajankaus		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
	uudistusten ja investointien vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden tehostaminen kehittämällä tietojärjestelmiä, hallintoa, valvontaa ja tarkastusta		unionin taloudellisten etujen suojaamisen ja sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi annetun valtiovarainministeriön asetuksen voimaantulo sekä elpymis- ja palautumistukivälilinen koordinaatioelimen suuntaviivojen julkaiseminen täytäntöönpanoelimille	koskevan asetuksen säännökset, joista käy ilmi asetuksen voimaantulo, ja koordinaatioelimen suuntaviivojen julkaiseminen						<p>kansallisen lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi elpymis- ja palautumistukivälilinen osalta tulee voimaan. Asetus sitoo kaikkia täytäntöönpanoelimiä, ja siinä säädetään täytäntöönpanoelinten elpymis- ja palautumistukivälilinen puitteissa toteuttamia riskienhallinta- ja valvontatoimia koskevista vähimmäisvaatimuksista.</p> <p>Koordinaatioelimen on lisäksi annettava suuntaviivoja riittävistä riskienhallintamenettelyistä elpymis- ja palautumistukivälilinen tukemiseksi. Suuntaviivoihin on sisällyttävä i) petosten, eturistiriitojen ja lahjonnan keskeisten riskien, tekijöiden ja käytäntöjen arvioiminen sekä petosten ja lahjonnan tehokkaan ehkäisemisen, havaitsemisen ja korjaamisen varmistaminen; ii) petosriskien arviointikehys, jonka on oltava ohjelmakauden 2014–2020 ERI-rahastojen petosriskinarviointia sekä tehokkaita ja oikeasuhteisia petostentorjuntatoimenpiteitä koskevaan ohjeasiakirjaan liitetyn välineen mukainen elpymis- ja palautumistukivälilinen toimenpiteiden osalta. Lisäksi suuntaviivojen on sisällyttävä asianmukaiset menettelyt, jotka koskevat a) eturistiriitojen tarkistamista, b) päällekkäisen rahoituksen tarkistamista, c) EU:n ja kansallisten sääntöjen noudattamisen todentamista sekä d) tietojen käyttämistä petosten, lahjonnan, eturistiriitojen ja päällekkäisen rahoituksen havaitsemiseen.</p>

H. KOMPONENTTI P2C3: DIGITAALINEN TURVALLISUUS

Tällä Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman komponentilla pyritään osaltaan luomaan kattava kehys kyber- ja tietoturvakysymysten käsittelylle, mikä on edellytys digitaalisen siirtymän onnistumiselle. Suomi investoi kyberturvallisuuden siviilitaitoon kyberturvallisuuden kehittämisohjelman kautta. Suomi pyrkii myös tehostamaan rahanpesun torjuntatoimia toteuttamalla tarvittavat lakimuutokset ja luomalla digitaalisen järjestelmän, jolla varmistetaan parempi tietojenvaihto rahanpesun torjuntatehtäviin osallistuvien eri toimijoiden välillä sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Komponentilla edistetään rahanpesun torjuntasäännösten tuloksellisen valvonnan ja noudattamisen varmistamisesta annetun maakohtaisen suosituksen nro 4/2020 sekä investointien keskittämisestä vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti tutkimukseen ja innovointiin, annetun maakohtaisen suosituksen nro 3/2020 noudattamista.

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

H.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P2C3R1): Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen

Uudistuksella helpotetaan toimivaltaisten viranomaisten välistä tietojen keruuta ja vaihtoa rahanpesun ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi muun muassa tiedon käsittelyn ja analysoinnin automatisoinnin avulla. Sillä tuetaan valvontaviranomaisen sisäisen tietojenkäsittelyn sekä eri viranomaisten välisen tietojenvaihdon parantamista ja rahanpesun torjuntatoimenpiteiden tehokkaampaa riskiperusteista valvontaa. Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen, paljastamisen ja syytteesen saattamisen tehostamiseksi. Tosiasiallisten edunsaajien rekisterin ajantasaisuutta, kattavuutta ja oikeellisuutta parannetaan.

Lainsäädännön muutokset tulevat voimaan viimeistään 31. joulukuuta 2025, ja rahanpesun torjunnassa toimivien viranomaisten ja yksityisen sektorin toimijoiden digitaalisten välineiden on määrä olla toiminnassa viimeistään 30. kesäkuuta 2026.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 1 (P2C3I1): Kyberturvallisuuden siviilitaito

Investoinnin tavoitteena on lisätä suuren yleisen peruskyberturvallisuustaitoja sen varmistamiseksi, että kansalaiset voivat käyttää digitaalisia palveluja turvallisesti, ja tunnistaa eri laitteiden, tuotteiden ja palvelujen käyttöön liittyvät riskit.

Ensinnäkin investoinnilla rahoitetaan tutkimushanketta, jossa kerätään ja kootaan yhteen kaikista EU:n jäsenvaltioista tietoja siitä, miten kukin maa kouluttaa kansalaisia lähtötason kyberturvallisuuden alalla. Toiseksi tietoja käytetään tällä investoinnilla tuettavan yhteisen digitaalisen alustan luomiseen kyberturvallisuustaitojen opettamista ja kehittämistä varten. Kolmannessa vaiheessa alusta on asetettava kaikkien eurooppalaisten saataville eri kielillä.

Hankkeen toteuttaa liikenne- ja viestintäministeriön alaisuudessa tutkimuskonsortio, joka kokoaa yhteen Suomen keskeiset kyberturvallisuuden tutkimuskorkeakoulut.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2024 mennessä.

Investointi 2 (P2C3I2): Kyberturvallisuuden harjoitustoiminta

Tämän investoinnin tavoitteena on tarjota kyberturvallisuusharjoituksia sekä kehittää yhteiskunnan häiriönsietokykyä ja varautumista kyberturvallisuuden häiriöihin. Harjoituksilla on keskeinen rooli kyberhyökkäysten ehkäisemisessä, hallinnassa ja ratkaisemisessa. Harjoitukset mahdollistavat kyberhyökkäysten käsittelyn harjoittelun ja kehittämisen turvallisessa ympäristössä. Korkeakoulut järjestävät harjoituksia asianomaisen julkishallinnon henkilöstölle. Yhteensä 19 harjoituksen aikana on määrä kouluttaa vähintään 2 000 virkamiestä.

Koulutuksen toteuttaa liikenne- ja viestintäministeriön alaisuudessa jokin ammattikorkeakoulu, joka kokoaa yhteen Suomen keskeiset kyberturvallisuuden alalla toimivat virkamiehet.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

H.2. Seuranta ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
73	P2C3R1 – Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen	Välitavoite	Kaupparekisterilakiin ja pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin tehtyjen muutosten voimaantulo	Kaupparekisterilakien ja pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin tehtyjen muutosten säännökset, joista ilmenee niiden voimaantulo				Q4	2025	<p>Kaupparekisterilakia ja pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää koskevaa lakia muutetaan, jotta voidaan tehdä investointeja rahanpesun tehokkaan estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseksi. Muutoksiin sisältyvät erityisesti seuraavat:</p> <p>Kaupparekisterilaki (564/2023):</p> <ul style="list-style-type: none"> - mahdollisuus määrätä seuraamuksia tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevien tietojen vastaanottamisen, oikeellisuuden ja ajantasaisuuden varmistamiseksi - velvollisuus ilmoittaa patenti- ja rekisterihallitukselle vuosittain, että toimitetut tosiasiallista omistajaa ja edunsaajaa koskevat tiedot eivät ole muuttuneet. <p>Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä (571/2019)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koostava sovellus: lainvalvontaviranomaiset voisivat toimivaltansa puitteissa esittää pyyntöjä käyttäen tullin käyttöön ottamaa koostavaa sovellusta ja hyödyntää tullin toteuttamia integrointitoimia. - tilitapahtumatiedot: pääsy tilitapahtumia koskeviin tietoihin kuuluisi viranomaisille, joilla on sovellettavan lainsäädännön nojalla toimivalta saada tällaisia tietoja, ts. tietojen luovuttamiseen tehtävä muutos liittyisi vain tietojen luovuttamisessa käytettävään teknologiaan, eli kyseessä ei olisi viranomaisten nykyisten toimivaltuuksien laajentaminen.
74	P2C3R1 – Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen	Tavoite	Viranomaisten välisen tietojenkäsittelyn ja -vaihdon automaatioasteen nostaminen		% (prosenttiosuus)	0	25	Q2	2026	<p>Investoinneilla pyritään lisäämään automaattista tietojenkäsittelyä. Digitaaliseen infrastruktuuriin tehtävien investointien tavoitteena on i) koostava sovellus ja tilitapahtumatietojen lisääminen pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään, ii) tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevan rekisterin ajantasaisuuden, kattavuuden ja oikeellisuuden parantaminen, iii) rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevan kansallisen riskinarviointityön digitalisointi, iv) finanssivalvontaviranomaisen valvojan työpöytä, v) rahanpesun</p>

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
										<p>selvittelykeskuksen suorittaman rahanpesun selvitysprosessin digitalisointi.</p> <p>Toimivaltaisten viranomaisten välisen tietojen siirron, vastaanottamisen ja käsittelyn automaatioasteen on tarkoitus olla 25 prosenttia 30. kesäkuuta 2026 mennessä verrattuna siihen, että automaatiota ei ollut lainkaan hankkeen alkaessa. Käsiteltäviä tietoja ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pankkitilitiedot - tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot - tiedonkulku ja kansallisen riskinarvioinnin päivittämiseen liittyvien tietojen käsittely. <p>Toimintaprosessien on katettava vähintään seuraavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tietojen saatavuuden, käsittelyn ja analysoinnin parantaminen - tiedonvaihdon, tietojen käytön ja toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön parantaminen käyttämällä menetelmiä, jotka mahdollistavat yhä suuremman tietomäärän käsittelyn.
75	P2C3I1 – Kyberturvallisuuden siviilitaito	Välitavoite	Digitaalisen alustan kehittäminen kyberturvallisuuden salan siviilitaidon koulutusta varten	Koulutus alustan kehitetty ja julkisesti saatavilla				Q4	2024	Tähän sisältyy 1) tarvittavien kyberturvallisuuden liittyvien perustietojen ja -taitojen sekä niiden opettamisen vaatimusten määrittely ja 2) kaikilla EU:n kielillä julkisesti saatavilla olevan digitaalisen koulutus alustan luominen yksilöityjen vaatimusten pohjalta.
76	P2C3I2 – Kyberturvallisuuden harjoitustoiminta	Tavoite	Kyberturvallisuuden koulutuksen suorittaneiden virkamiesten lukumäärä		Lukumäärä	0	2 000	Q4	2025	Vuonna 2021 järjestetään kolme kyberturvallisuuskoulutuksen teknistoiminnallista harjoitusta. Samaan aikaan teknistä koulutusympäristöä kehitetään ohjausryhmätoiminnan avustuksella tulevia tarpeita varten. Vuosina 2022–2025 järjestetään vähintään neljä harjoitusta vuodessa. Kaikkiaan koulutetaan vähintään 2 000 julkishallinnon henkilöä.

PILARI 3: Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestäväen kasvun vauhdittamiseksi

I. KOMPONENTTI P3C1: TYÖLLISYYS JA TYÖMARKKINAT

Tämä Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman komponentti vastaa työllisyyteen ja työmarkkinoihin liittyviin haasteisiin. Suomen työvoima supistuu, mikä vaikuttaa maan kasvupotentiaaliin. Samalla rakenteellinen työttömyys, jota covid-19-kriisi pahentaa, on edelleen korkea muihin Pohjoismaihin verrattuna.

Komponentin tavoitteena on nostaa työllisyysastetta ja vahvistaa työmarkkinoiden toimintaa. Tämä toteutetaan julkisten työvoimapalvelujen rakenneuudistuksen ja digitalisoinnin (”pohjoismaisen työvoimapalvelumallin”) avulla. Työllisyyttä edistetään myös poistamalla asteittain ikääntyneiden henkilöiden laajennetut työttömyysetuudet ennen lakisääteistä eläkeikää eli niin sanottu eläkeputki. Kolmas työllisyyttä lisäävä tekijä on työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton helpottaminen. Lisäksi ehdotetaan toimia, joilla edistetään nuorten ja osatyökykyisten integroitumista työmarkkinoille.

Tämä komponentti vastaa osaltaan maakohtaisiin suosituksiin, joiden mukaan olisi parannettava kannustimia työn vastaanottamiseen ja kehitettävä osaamista ja aktiivista osallisuutta, muun muassa työttömille ja työmarkkinoiden ulkopuolella oleville suunnattujen hyvin integroitujen palvelujen avulla (maakohtainen suositus 2/2019) sekä vahvistettava toimenpiteitä, joilla tuetaan työllisyyttä, ja lujittaa aktiivista työvoimapolitiikkaa (maakohtainen suositus 2/2020). Komponentilla on tarkoitus edistää Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin asiaankuuluvien periaatteiden toteutumista.

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

I.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P3C1R1): Pohjoismaisen työvoimapalveluiden malli

Toimenpiteen tavoitteena on uudistaa julkisten työvoimapalvelujen prosessia.

Uudistuksessa siirrytään uuteen pohjoismaiseen työvoimapalvelujen malliin, jolla tehostetaan aktiivista työvoimapolitiikkaa parantamalla työnhakijoiden yksilöllisiä ja integroituja palveluja. Malliin sisältyy myös työnhakijoiden aktiivisen työnhaun velvoite. Uuden mallin soveltamisen tarkoituksena on edistää noin 10 000 henkilön työllistymistä.

Tätä mallia täydennetään kehittämällä digitaalinen julkisten työvoimapalvelujen tietojärjestelmä, joka sisältää seuraavat toiminnot:

- i) asiakkuudenhallinnan tuotantojärjestelmä
- ii) ajanvarausjärjestelmä
- iii) itseraportointityökalu (Viestit-palvelu)
- iv) verkkoneuvontapalvelu.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2023 mennessä.

Uudistus 2 (P3C1R2): Työttömyyspäivärahan lisäpäivien (ns. eläkeputken) poistaminen

Uudistuksen tavoitteena on edistää työllisyyttä poistamalla ikääntyneiden henkilöiden työnteon pidäkkeitä ja lieventämällä irtisanomisten kohdentumista nimenomaisesti ikääntyneisiin työntekijöihin. Tällainen uudistus on tarpeen toteuttaa sen vuoksi, että ansiosidonnaisen

työttömyysturvan lisäpäiväoikeus johtaa siihen, että lakisääteistä eläkeikää lähestyvien ikääntyneiden työntekijöiden työttömyyskaudet pitenevät.

Toimenpiteellä muutetaan työttömyysturvalakia niin, että ansiosidonnaisen työttömyysturvan lisäpäivien ikäraja poistetaan asteittain. Odotettavissa on, että työllisyys kasvaa noin 7 900 työntekijällä vuoden 2029 loppuun mennessä eli elpymis- ja palautumistukiväliseen kattaman ajanjakson jälkeen.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2023 mennessä.

Uudistus 3 (P3C1R3): Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen ja kansainvälisten rekrytointien helpottaminen

Uudistuksen tavoitteena on keventää työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupahakemusten myöntämistä. Tällä pyritään lisäämään ammattitaitoisten työntekijöiden maahanmuuttoa ja parantamaan kansainvälisten opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia Suomessa. Näin ollen uudistuksella pyritään korjaamaan työvoimapulaa.

Uudistus koostuu laajasta poikkihallinnollisesta hankkeesta, jonka tavoitteena on uudistaa maahanmuuttolainsäädäntöä (muutokset ulkomaalaislain 301/2004 5 lukuun ja tutkimusta, opiskelua, työharjoittelua koskeva laki 719/2019) ja lyhentää työ- ja koulutusperusteisia oleskelulupia koskevia prosesseja. Kasvuyrittäjille ja erityisosaajille sekä heidän mukanaan tuleville perheenjäsenille luodaan pikakaista, minkä lisäksi vähennetään oleskeluluvan myöntämiseen tarvittavien päivien keskimääräistä määrää.

Lainsäädäntöuudistusta tuetaan investoimalla digitaaliseen infrastruktuuriin, jolla vastataan työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton tarpeisiin. Digitaalisen infrastruktuurin osana toteutetaan seuraavia kehittämistoimenpiteitä:

- i) uudet digitaaliset rakenteet ja toiminnallisuudet
- ii) järjestelmäintegraatio ja tiedonsiirtoliittymät
- iii) hakemuksen vireillepanoon ja käsittelyyn liittyvä järjestelmäkehitys
- iv) pikakaistan toimeenpano
- v) poikkihallinnolliset tiedolla johtamisen valmiudet
- vi) asiakasohjeistus, viestintä ja markkinointi, joka tukee uudistettua prosessia
- vii) uudistuksen edellyttämät käytettävyyss- ja suorituskykyparannukset, käyttöönottovalmiudet sekä automaatisääntöjen kasvattaminen.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2024 mennessä.

Uudistus 4 (P3C1R4): Nuorten monialaisen palvelun vahvistaminen (Ohjaamo-palvelut)

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa yhden luukun nuorisokeskusten (Ohjaamo) monialaista luonnetta ja ottaa erityisesti huomioon työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten tarpeet heidän työllistymisnäkömiensä parantamiseksi. Tähän pyritään luomalla kunnille tilapäinen kannustin joko rekrytoida uutta henkilöstöä tai siirtää resursseja Ohjaamo-palveluihin. Näin parannetaan nuorten tarpeisiin vastaamista, kun tarjotaan koulutus-, terveydenhuolto- ja/tai sosiaalipalveluja integroituina olemassa oleviin palvelukokonaisuuksiin. Ohjaamo-palvelut muodostavat organisaatioiden yhteenliittymän, ja suurin osa niissä työskentelevistä asiantuntijoista on edelleen viranhaltijoita omissa organisaatioissaan. Kun kunta osoittaa Ohjaamo-palveluihin uuden työntekijän, se voi hakea rahoitusta toisen, tilapäisen asiantuntijan palkkakustannuksiin ja varmistaa erityisesti koulutuksen avulla palvelun työkalut ja toimintatapojen uudistamisen. Tällä kannustinmallilla pyritään terveydenhuollon, sosiaaliasioiden ja koulutusalan asiantuntemuksen tehokkaampaan integroimiseen Ohjaamon palvelupisteisiin. Uudistuksen rahoitus kanavoidaan TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus) kautta.

Toimenpiteen täytäntöönpano on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 1 (P3C1I1): Työkyvyn, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen

Investoinnin tavoitteena on nostaa työllisyysastetta lisäämällä osatyökykyisten, myös vammaisten, osallistumista työmarkkinoille ja parantamalla mielenterveyttä ja työkykyä työurien pidentämiseksi.

Investointi koostuu seuraavista toimista:

- i) Osittain työkykyisten ja mielenterveyshäiriöistä kärsivien henkilöiden palvelujen puutteiden korjaaminen: tämä toteutetaan kouluttamalla ja laajentamalla nykyistä työkykyohjelmaa viiteen uuteen kuntaan tai kuntayhtymään sekä laajentamalla nykyinen IPS Sijoita ja valmenna! -toimintamalli kuuteen uuteen hyvinvointialueeseen.
- ii) Tarjotaan ennaltaehkäisevää tukea työkyvyn ylläpitämiseksi toteuttamalla yksityishenkilöille ja työpaikoille suunnattuja fyysistä terveyttä ja mielenterveyttä edistäviä toimia. Tarkoitus on perustaa virtuaalinen työkykytalo helpottamaan työkykyä tukevien tietojen ja käytännön toimien hakemista ja levittämistä.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

I.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
77	P3C1R1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Pohjoismainen työvoimapalvelumalli	Välitavoite	Työnhakijan palveluprosessin pohjoismaista työvoimapalvelumallia säätelevän julkisia työvoimaja yrityspalveluja koskevan lain voimaantulo	Julkista työvoimaja yrityspalvelua koskevan lain säännös, josta ilmenee sen voimaantulo				Q2	2022	Työnhakijan palveluprosessin pohjoismaista työvoimapalvelumallia säätelevän julkisia työvoimaja yrityspalveluja koskevan lain voimaantulo
78	P3C1R1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Pohjoismainen työvoimapalvelumalli	Tavoite	Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin mukaisesti tehtyjen työnhakuhaastattelujen vuotuisen lukumäärän kasvu työvoimapalveluissa		Lukumäärä	783 070	2 000 000	Q2	2024	Työnhakuhaastattelujen vuosittainen kokonaismäärä ajalla 1.1.2023–31.3.2024 on vähintään 2 000 000 (verrattuna 783 070 haastatteluun ajalla 1.1.2019–31.3.2020). Pohjoismainen työvoimapalvelumalli sisältää kolmenlaisia haastatteluja: työnhakijan alustavat haastattelut, työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut. Erilaisten henkilökohtaisten haastattelujen järjestämistä seurataan julkisten työvoimapalvelujen asiakastietojärjestelmien avulla.
79	P3C1R1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Pohjoismainen työvoimapalvelumalli	Välitavoite	Kaikki viisi pohjoismaisen työvoimapalvelumallin edellyttämää digitaalista toimintoa on sisällytetty julkisten työvoimapalvelujen (TE-PES) tietojärjestelmään, ja ne ovat toiminnassa	Digitaaliset toiminnot integroitu julkisten työvoimapalvelujen tietojärjestelmään ja toiminnassa				Q4	2023	Digitaalisen infrastruktuurin kaikki viisi toimintoa kehitetään ja integroidaan julkisten työvoimapalvelujen tietojärjestelmään, ja ne ovat täysin toimintakykyisiä pohjoismaisen työvoimapalvelumallin käyttöönottamiseksi. Kyseiset viisi toimintoa ovat: <ul style="list-style-type: none"> - asiakaspalvelutarpeiden arviointivälineiden laajentaminen - automaattisen työnhakuprofiilin täydentäminen - työnhaun itseraportointijärjestelmä työnhakijoille - sähköinen ajanvarausjärjestelmä työnhakuhaastatteluja varten - asiakasneuvonta verkossa.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
80	P3C1R2 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työttömyyspäivärahan lisäpäivien poistaminen	Välitavoite	Työttömyysturvan lisäpäivien asteittaista lakkauttamista koskevien työttömyysturvalakiin tehtyjen muutosten voimaantulo	Työttömyysturvalakiin tehtyjen muutosten säännökset, joista ilmenee niiden voimaantulo				Q2	2023	Työttömyysturvalain muutosten voimaantulo Lainsäädäntömuutoksiin sisältyy muun muassa työttömyysturvan lisäpäivien asteittainen poistuminen siten, että lisäpäivien alaikäraja nousisi yhdellä vuodella ikäryhmää kohden vuonna 1963 syntyneistä ylöspäin. Mahdollisuus lisäpäiviin poistuisi kokonaan vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneiltä.
81	P3C1R3 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen	Välitavoite	Opiskelijoita, tutkijoita ja harjoittelijoita koskevan lainsäädännön (719/2018) muutosten voimaantulo	Opiskelijoita, tutkijoita ja harjoittelijoita koskevan lain 719/2018 muutoksiin sisältyvät säännökset, joista käy ilmi niiden voimaantulo				Q2	2022	Opiskelijoita, tutkijoita ja harjoittelijoita koskevan lain (719/2018) muutosten voimaantulo Muutoksiin sisältyvät vähintään seuraavat seikat: - korkea-asteen opintoihin liittyvän oleskeluluvan tyyppi muutetaan tilapäisestä (B) jatkuvaksi (A). Tämän johdosta pysyvä oleskelulupa voidaan myöntää nopeammin; - pidennetään opintoihin perustuvan oleskeluluvan voimassaoloaikaa yhdestä vuodesta siten, että se kattaa koko opintojen keston, jos kyseiset opinnot johtavat tutkinnon suorittamiseen; - keskitetään ja selkeytetään työnteko-oikeutta koskevaa sääntelyä.
82	P3C1R3 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen	Välitavoite	Ulkomaalaislakiin (301/2004) tehtyjen muutosten voimaantulo	Ulkomaalaislakiin tehtyjen muutosten säännökset, joista ilmenee niiden voimaantulo				Q2	2023	Ulkomaalaislakia (301/2004) muutetaan työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton lupaprosessin sujuvoittamiseksi. Lainsäädäntömuutoksiin sisältyy seuraavat seikat: - tarkennetaan työnantajan ja hakijan vastuualueita hakuprosessissa - eriytetään erityisasiantuntijoiden oleskeluluvan myöntäminen omaan luokkaansa ja tarkistetaan oleskeluluvan myöntämisedellytyksiä - muutetaan Suomen ulkomaan diplomaattiedustustojen toimintaa koskevia määräyksiä - tarkistetaan oleskeluluvan myöntämisedellytyksiä.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
83	P3C1R3 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen	Välitavoite	Luodaan nopeutettu menettely erityisasiantuntijoita, kasvuyrittäjiä ja heidän mukanaan tulevia perheenjäseniä varten.	Toteutetaan nopeutettu menettely erityisasiantuntijoita, kasvuyrittäjiä ja heidän mukanaan tulevia perheenjäseniä varten.				Q4	2022	Oleskeluluvan käsittelyyn luodaan ja toteutetaan nopeutettu menettely erityisasiantuntijoille (jotka työskentelevät yrityksen keskijohdossa tai ylimmässä johdossa tai erityisasiantuntemusta edellyttävissä työpaikoissa, ja EU:n sinisen kortin direktiivin mukaisille erityisasiantuntijoille), kasvuyrittäjille ja heidän mukanaan tuleville perheenjäsenille. Nopeutetun menettelyn valitseva kohderyhmä saa palvelulupauksen, johon sisältyy 14 päivän käsittelyaika. Pikakaistaa koskevaa palvelulupausta sovelletaan sähköisiin sovelluksiin, jotka täyttävät nopeutettua menettelyä koskevat vaatimukset. Kasvuyrittäjän ja erityisasiantuntijan määritelmä ja oleskeluluvan myöntämisperusteet esitetään ulkomaalaislaissa (301/2004).
84	P3C1R3 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen	Tavoite	Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupahakemusten keskimääräisen käsittelyajan lyhentäminen		Lukumäärä	52,6	30	Q4	2024	Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien käsittelyaika lyhennetään keskimäärin 30 päivään. Tavoite koskee sähköisiä oleskelulupahakemuksia myönnettyjen lupien osalta. Perustaso kuvastaa sähköisesti haettujen ja myönnettyjen työ- ja opiskelulupien painotettua keskimääräistä kestoja vuosina 2018–2020.
85	P3C1R4 – Työllisyys ja työmarkkinat – Nuorten monialaisten palvelujen (Ohjaamo-palvelut) vahvistaminen	Tavoite	Niiden asiantuntijaresurssien lukumäärä, jotka on rahoitettu integroitujen terveys-, sosiaali- ja/tai koulutuspalvelujen tarjoamiseksi Ohjaamon yhden luukun palvelukeskuksissa		Kokoaikavastaavien lukumäärä	0	100	Q4	2025	Vähintään 100 asiantuntijan resurssit (kokoaikaiseksi muutettuina), jotka on rahoitettu integroitujen terveys-, sosiaali- ja/tai koulutuspalvelujen tarjoamiseksi Ohjaamon yhden luukun palvelukeskuksissa. Tavoitteen saavuttamista valvotaan ja mitataan myöntävän viranomaisen (työ- ja elinkeinoministeriö) rahoituspäätösten kautta.
89	P3C1I1 – Työllisyys ja	Tavoite	Työkykyohjelman		Lukumäärä	0	11	Q4	2024	Työkykyohjelma laajennetaan viiden uuden kunnan tai

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	työmarkkinat – Työkyvyn, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen		ja IPS-mallin laajentaminen 11 uudelle alueelle							kuntayhtymän alueelle, ja yksilöllisen työnvälityksen ja tuen IPS-malli laajennetaan kuudelle uudelle hyvinvointialueelle.
90	P3C1I1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työkyvyn, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen	Tavoite	Mielenterveyttä ja työkykyä tukeviin toimenpiteisiin osallistuneiden työpaikkojen ja työterveyshuollon yksiköiden lukumäärä		Lukumäärä	0	1 000	Q4	2024	Nykyisen mielenterveyttä työpaikoilla edistävän ohjelman laajenuksena vähintään 1 000 työpaikkaa ja työterveyshuollon yksikköä osallistuu mielenterveyden ja työkyvyn edistämistöimiin, esimerkiksi koulutukseen, valmennukseen tai muihin kehittämistöimiin. Osaamisen vahvistamista arvioidaan seuraamalla menetelmien käyttöönottoa ja osallistumista koulutukseen, valmennukseen tai muihin kehittämistöimiin.
90 a	P3C1I1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työkyvyn, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen	Tavoite	Mielenterveyttä ja työkykyä tukeviin toimenpiteisiin osallistuneiden työpaikkojen ja työterveyshuollon yksiköiden lukumäärä		Lukumäärä	1 000	2 000	Q4	2025	Nykyisen Työelämän mielenterveysohjelman laajenuksena vähintään 2 000 työpaikkaa ja työterveyshuollon yksikköä osallistuu mielenterveyden ja työkyvyn edistämistöimiin, kuten koulutukseen, valmennukseen tai muihin kehittämistöimiin. Osaamisen vahvistamista arvioidaan seuraamalla menetelmien käyttöönottoa ja osallistumista koulutukseen, valmennukseen tai muihin kehittämistöimiin.

J. KOMPONENTTI P3C2: OSAAMISTASON NOSTO JA JATKUVAN OPPIMISEN UUDISTUS

Tämä Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman komponentti vastaa globalisaation sekä teknologisten ja väestörakenteen muutosten aiheuttamiin haasteisiin, jotka vaikuttavat Suomen talouteen ja uhkaavat työllisyyttä. Työvoiman työllistyvyyden parantamiseksi yhä digitaalisemmassa ja vihreämmässä taloudessa on keskeistä kehittää työikäisten, myös matalan osaamistason työntekijöiden, taitoja (uudelleen- ja täydennyskoulutuksella) työmarkkinoiden kannalta merkityksellisillä aloilla.

Tämän komponentin kokonaistavoitteena on parantaa Suomen osaamistasoa ja tehostaa korkeakoulutusjärjestelmää. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi komponenttiin kuuluvat seuraavat toimet: i) jatkuvan oppimisen uudistaminen tulevaisuuden osaamistarpeisiin vastaamiseksi; ii) investoiminen jatkuvan oppimisen digitalisointiin; iii) korkea-asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden määrän lisääminen; ja iv) investoinnit korkea-asteen koulutuksen digitalisointiin ja nykyaikaistamiseen Ahvenanmaalla.

Komponentilla tuetaan sujuvampia siirtymiä työelämän ja koulutuksen välillä. Sillä parannetaan erityisesti aliedustettujen ryhmien työehtoja ja annetaan keskeisillä talouden aloilla toimiville henkilöille mahdollisuus ottaa vastaan uusia tehtäviä.

Tämä komponentti vastaa osaltaan maakohtaisiin suosituksiin, joiden mukaan olisi parannettava kannustimia työn vastaanottamiseen ja kehitettävä osaamista ja aktiivista osallisuutta, muun muassa työttömille ja työmarkkinoiden ulkopuolella oleville suunnattujen hyvin integroitujen palvelujen avulla (maakohtainen suositus 2/2019) sekä vahvistettava toimenpiteitä, joilla tuetaan työllisyyttä, ja lujittaa aktiivista työvoimapolitiikkaa (maakohtainen suositus 2/2020).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

J.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P3C2R1): Jatkuvan oppimisen uudistus

Uudistuksen tavoitteena on parantaa työikäisten (myös aliedustettuihin ryhmiin kuuluvien) työllistymismahdollisuuksia kehittämällä heidän taitojaan ja osaamistaan sekä tukea yritysten pitkän aikavälin kasvupotentiaalia ja alueiden elinvoimaisuutta. Uudistuksella pyritään lisäämään koulutuksen tarjonnan ja työmarkkinoiden tarpeiden yhteensovittamista.

Toimenpide koostuu seuraavista toimista: i) perustetaan jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus edistämään uudistuksen täytäntöönpanoa; ii) luodaan järjestelmä työvoima- ja osaamistarpeiden ennakoimiseksi; iii) toteutetaan koulutusohjelmia, joilla tuetaan digitaalista siirtymää, uusien työskentelytapojen ymmärtämistä ja kansalaisten kykyä hallita uusia digitaalisia välineitä sekä oikeudenmukaista siirtymistä hiilineutraaliin yhteiskuntaan; ja iv) järjestetään räätälöityä koulutusta ohjauspalvelujen, käytäntöjen ja välineiden laadun parantamiseksi.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 1 (P3C2I1): Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma

Tämän investoinnin tavoitteena on mahdollistaa ja nopeuttaa koulutus- ja osaamisen kehittämisjärjestelmän muutosta hallinnollisten rajojen yli toteuttamalla laaja digitalisaatio-ohjelma, jolla kehitetään jatkuvaa oppimista tukevia digitaalisia palveluja ja tietoresursseja. Nykyisten ja

uusien digitaalisten palvelujen kehittämisen on myös määrä lisätä korkea-asteen koulutuksen innovointivalmiuksia ja helpottaa pääsyä digitaalisiin koulutuspalveluihin.

Toimenpide koostuu kahdesta pääelementistä: i) sellaisen jatkuvan oppimisen digitaalipalvelupaketin luomisesta, joka kattaa koko koulutusjärjestelmän (varhaiskasvatusta lukuun ottamatta) ja ylittää hallinnolliset rajat; sekä ii) korkea-asteen oppilaitosten digitalisaation ja joustavan oppimisen lisäämisestä. Tämän ansiosta uusien digitaalisten ratkaisujen on tarkoitus tarjota palveluja, palveluketjuja ja palvelupaketteja, jotka vastaavat asiakkaiden tarpeita huomattavasti nykyistä paremmin, vähentää eri toimijoiden välistä päällekkäistä työtä ja parantaa käytettävien resurssien ja toimintamenetelmien tehokkuutta yli hallinnollisten rajojen.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 2 (P3C2I2): Koulutustason parantaminen lisäämällä aloituspaikkoja korkea-asteen koulutuksessa

Investoinnin tavoitteena on nostaa koulutustasoa lisäämällä korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden määrää. Tällä pyritään edistämään talouden elpymistä ja lieventämään covid-19-pandemian kielteisiä vaikutuksia nopeuttamalla nuorten pääsyä korkea-asteen koulutukseen.

Toimenpiteellä lisätään vähintään 600 opiskelupaikkaa korkea-asteen oppilaitoksiin, jotka tarjoavat tutkinto-opintoja työvoimapulasta kärsiville ammattialoille. Näitä aloja ovat sosiaali- ja terveydenhuolto, koulutus, teknologia sekä tieto- ja viestintätekniikka. Kaikki valitut ammattialat edistävät elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon onnistumista. Investointi kattaa opiskelijoiden korkea-asteen oppilaitoksessa saamasta koulutuksesta aiheutuvat kustannukset opintojen koko keston ajan.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2022 mennessä.

Investointi 3 (P3C2I3): Osaamistason kohottaminen ja jatkuvan oppimisen uudistaminen sekä koulutuksen digitalisointi ja modernisointi, Ahvenanmaa

Investoinnin tavoitteena on parantaa koulutusjärjestelmässä omaksuttavan osaamisen laatua, parantaa elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia sekä tukea työpaikkojen luomista ja yrittäjyyttä Ahvenanmaalla.

Toimenpide koostuu seuraavista osista: i) opiskelijakeskeisen digitaalisen koulutuksen käyttöönotto kaikissa korkea-asteen opinnoissa kandidaatin tutkinnoista jatko-opintoihin (tämän tarkoituksena on mahdollistaa se, että yhä useammat opiskelijat voivat osallistua korkea-asteen koulutukseen fyysisestä välimatkasta tai erilaisista elämäntilanteista riippumatta, mukaan lukien työn ja opintojen yhdistäminen); ii) korkea-asteen oppilaitosten digitaalisen ohjaus- ja johtamisjärjestelmän päivittäminen ja kehittäminen niin, että se voidaan integroida myös kansallisiin tietokantoihin ja kansallisiin digitaalisiin jatkuvan oppimisen ekosysteemeihin (tavoitteena on varmistaa, että Ahvenanmaalla opiskelun edellytykset ovat tasavertaiset muiden suomalaisten korkeakoulujen kanssa); iii) luodaan kaksi uutta kandidaatti- ja maisteriohjelmia digitalisaation, automaation ja uusiutuvan energian aloilla (tämän tarkoituksena on edistää tutkimusta, kehittämistä ja innovointia opintojen aihealueilla).

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

J.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Aika		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
91	P3C2R1– Jatkuvan oppimisen uudistus	Välitavoite	Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain voimaantulo	Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain säännös, josta käy ilmi sen voimaantulo				Q4	2021	Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain voimaantulo. Lakiin sisältyvät ainakin seuraavat tiedot: i) palvelukeskuksen organisaatio ja rakenne; ii) tehtävä ja tavoitteet; iii) koulutus- ja osaamispalvelujen rahoittaminen. Palvelukeskuksen perustamisen tavoitteena on uudistaa palvelujärjestelmää siten, että työikäisen väestön taitojen kehittäminen liittyy tiiviimmin työelämän tarpeisiin sekä alueellisten elinkeinojen kehittämiseen ja uudistamiseen. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus suunnittelee edistämään osaamisen kehittämistä työikäisen väestön keskuudessa ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta.
92	P3C2R1– Jatkuvan oppimisen uudistus	Välitavoite	Työvoima- ja osaamistarpeiden keskipitkän aikavälin ennakoitumallin valmiiksi saattaminen	Keskipitkän aikavälin ennakoitumalli on käytössä				Q4	2023	Työvoima- ja osaamistarpeiden ennakoitujärjestelmä on valmis ja toiminnassa. Mallilla vahvistetaan valmiuksia ennakoida työikäisen väestön tarvitsemää osaamista. Malliin on määrä sisältyä työvoiman kysynnän ja koulutus- ja osaamistarpeiden keskipitkän aikavälin ennustaminen sekä arvio työvoiman eri tarjontavirtojen kehityksestä (eri koulutustasoilla suoritettujen tutkintojen määrän arviointi, ammatillisen siirtymän kehityksen arviointi sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien työvoimapotentialin arviointi).
93	P3C2R1– Jatkuvan oppimisen uudistus	Välitavoite	Julkaistaan ensimmäinen hakumenettely, joka koskee koulutuksen tarjoamista digitalisaation ja vihreän siirtymän kaltaisiin työelämän muutoksiin vastaamiseksi	Ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen				Q2	2022	Käynnistetään ensimmäinen hakumenettely, joka koskee koulutuksen tarjoamista, jotta voidaan vastata työelämän muutoksiin, myös digitalisointiin ja vihreään siirtymään. Vähintään 20 prosenttia koulutuksesta kohdennetaan tukemaan erityisesti digitaalista siirtymää (15 %) ja oikeudenmukaista siirtymistä hiilineutraaliin yhteiskuntaan (5 %). Tätä varten hakumenettelyjen tai tarjouskilpailumenettelyjen tehtävämääriä sisällytetään valinta-/tukielpöisyysperusteet, jotka vastaavat seuraavia elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteissä VI ja VII vahvistettuja sovellettavia tukitoimialoja: vihreän osaamisen ja työllisyyden sekä vihreän talouden edistäminen (01) sekä tuki digitaalisten taitojen kehittämiseen (108).

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Aika		Kunakin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
94	P3C2R1 – Jatkuvan oppimisen uudistus	Tavoite	Niiden henkilöiden määrä, jotka ovat osallistuneet työelämän muutoksiin valmistavaan koulutukseen, myös digitalisointiin ja vihreään siirtymään.		Lukumäärä	0	7 800	Q2	2026	Välitavoitteessa 93 mainittujen hakumenettelyjen kautta käynnistettyihin koulutusohjelmiin on osallistunut vähintään 7 800 henkilöä, joista 1 500 kuuluu aliedustettuihin ryhmiin. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 93 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin. Kehitetään, pilotoidaan ja pannaan täytäntöön täydentävä koulutusmalli, joka on riippumaton koulutustasosta. Aliedustettujen ryhmien (myös ikääntyneiden) osallistumista edistetään tiedotustoimilla, ohjauksella, tukitoimilla ja kohdennetulla koulutuksella. Kohdennetulla koulutuksella tarkoitetaan koulutusta, jonka tarkoituksena on edistää aliedustettujen ryhmien pääsyä kontekstualisoitua oppimiseen ja räätälöityihin palveluihin.
95	P3C2R1 – Jatkuvan oppimisen uudistus	Tavoite	Niiden ammatinvalinnajohtajien lukumäärä, jotka ovat osallistuneet koulutukseen parantaakseen asiantuntemustaan		Lukumäärä	0	300	Q4	2024	Ammatinvalinnanohjauksen ammattilaisten asiantuntemuksen kehittämiseksi vähintään 300 alan ammattilaista osallistuu ohjaajien digitaalisiin, kieli- ja kulttuuritietoisuuteen, vihreään siirtymään ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseen liittyviin täydennyskoulutuksiin. Toimi kohdistetaan monenlaisissa eri organisaatioissa (esim. kunnissa, työvoimahallinnossa ja oppilaitoksissa) toimiville ammatinvalinnanohjauksen ammattilaisille tietämyksen laajan levittämisen varmistamiseksi.
96	P3C2I1 – Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma	Välitavoite	Jatkuvan oppimisen digitaalisten palvelujen tietotekniikka-arkkitehtuurin valmiiksi saattaminen	Tietotekniikka-arkkitehtuuri on valmis ja toiminnassa				Q4	2021	Digitaalisia jatkuvan oppimisen palveluja varten on kehitetty tietotekniikka-arkkitehtuuri, ja se on täysin toimintavalmis. Sillä luodaan puitteet resurssien kohdentamisen suunnittelulle ja palvelujen tarjoamisen nykyisten käytäntöjen virtaviivaistamiselle asiakaslähtöisten jatkuvan oppimisen digitaalisten palvelujen luomiseksi. Siinä otetaan tämän vuoksi huomioon kaikki tietotekniikan kehittämisen kannalta tarpeelliset näkökohdat, kuten liiketoimintavalmiudet, komponentit, sovellukset, käyttäjäryhmät ja dataobjektit. Tietotekniikka-arkkitehtuuri on perusta nykyisten digitaalisten palvelujen päivittämiseksi ja uusien digitaalisten palvelujen kehittämiseksi, ja siihen sisältyy luettelo kehitettävistä palveluista.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Aika		Kunakin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
97	P3C2I1 – Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma	Tavoite	Uusien, toiminnassa olevien jatkuvan oppimisen digitaalisten palvelujen osuus		% (prosenttiosuus)	0	70	Q4	2025	Vähintään 70 prosenttia välitavoitteessa 96 tarkoitettussa tietotekniikka-arkkitehtuurissa luetteloiduista uusista digitaalisista palveluista on toiminnassa ja eri asiakasryhmien saatavilla. Otetaan käyttöön palveluja, joilla tuetaan sujuvia siirtymiä koulutuksen ja työelämän välillä. Suunniteltuihin palveluihin sisältyvät vähintään seuraavat toiminnot: a) osaamisen ja kiinnostuksen kohteiden kartoitus; b) osaamistarpeita, työmarkkinoita, etuuksia ja koulutuksen tarjoamista koskevia tietoja; c) ohjauksen, osaamisen kehittämisen ja urasuunnittelun tukeminen.
98	P3C2I2 – Koulutustason parantaminen lisäämällä aloituspaikkoja korkea-asteen koulutuksessa	Tavoite	Lisätään opiskelijoiden sisäänottoa korkea-asteen oppilaitoksiin		Lukumäärä	0	600	Q4	2022	Korkea-asteen oppilaitokset lisäävät kandidaatin tutkinto-ohjelmien aloituspaikkoja vuonna 2022 vähintään 600:lla, minkä tarkoituksena on tukea Suomen kestävän kasvun ohjelman toteuttamista ja vastata työvoimapulaan. Tämän odotetaan täydentävän kansallista rahoitusta, joka on jo myönnetty korkea-asteen oppilaitosten sisäänotton lisäämiseen vuodesta 2020 alkaen. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen odotetaan sopivan vuoden 2021 loppuun mennessä siitä, mihin opintoaloihin ja korkeakouluihin toimet on tarkoitus kohdentaa. Opiskelupaikkojen lisäykset kohdennetaan aloille, joilla koulutuksen kysyntä on suurinta ja joilla osaamisesta on pulaa. Valintaperusteina ovat muun muassa alueellinen ja kansallinen työvoiman kysyntä, koulutuksen kysyntä ja se, miten tehokkaasti ohjelmat tukevat tulevaisuuden uusia osaamistarpeita; tässä yhteydessä painopisteinä ovat terveydenhuoltoala, edistynyt teknologia sekä tieto- ja viestintäteknikka. Uusien opiskelijoiden odotetaan aloittavan opintonsa tutkinto-ohjelmissa viimeistään syksyllä 2022 (akateeminen vuosi 2022/2023). Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa, että opiskelijoiden sisäänottomäärä on kasvanut, vertaamalla opiskelijoiden sisäänottoa vuonna 2022 perustasoon, joka on määritelty vuosina 2017–2019 paikan vastaanottaneiden korkeimpana määränä.
99	P3C2I3 – Osaamistason	Tavoite	Merkittäviä		%	10	70	Q4	2025	Sellaisten nykyaikaistettujen kurssien osuutta, jotka sisältävät

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Aika		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	kohottaminen ja jatkuvan oppimisen uudistaminen sekä koulutuksen digitalisointi ja modernisointi, Ahvenanmaa		digitaalisia elementtejä sisältävien nykyaikaistettujen kurssien osuus korkea-asteen koulutuksessa Ahvenanmaalla		(prosenttiosuus)					<p>laajoja digitaalisia elementtejä (ts. vähintään 25 prosenttia yksittäisestä kurssista toteutetaan etäopetuksena tai vähintään 30 prosenttia yksittäisen kurssin kurssimateriaalista on digitaalisesti monimuotoista), nostetaan 10 prosentista (vuonna 2020 tarjolla olevat kurssit, jotka täyttävät tavoitteen vaatimukset eli nykyaikaistetut kurssit, joihin sisältyy riittävä määrä digitaalisia elementtejä) 70 prosenttiin kaikista Högskolan på Ålandin avoimen yliopiston ohjelmakoulutuksen ja akateemisten opintojen kursseista.</p> <p>Tämä vastaa kursseja, joihin sisältyy teoreettista opetusta (tavoitteen ulkopuolelle jäävät kurssit, joihin sisältyy ainoastaan käytännön taitojen opetusta). Tukijärjestelmät digitalisoidaan ja sovitetaan yhteen kansallisten rekisterien ja tietokantojen kanssa. Opettajat ja tukihenkilöstö saavat koulutusta digitaalisesta monimuotopedagogiikasta ja uusien digitaalisten hallintojärjestelmien käytöstä. Högskolan på Ålandin digitaalisia laitteita ja ohjelmistoja päivitetään ja laajennetaan.</p>

K. KOMPONENTTI P3C3: TKI, TUTKIMUSINFRASTRUKTUURI JA PILOTOINTI

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tällä komponentilla vastataan tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin (TKI) alan haasteisiin. Vaikka Suomi on Euroopan innovaatioiden tulostaulun mukaan ollut vuosikausia yksi innovaatiojohtajista, investoinnit tutkimus-, kehitys- ja innovointitoimintaan, erityisesti yksityisen sektorin investoinnit TKI-toimintaan, ovat 2010-luvulla supistuneet. Suomen toisena haasteena on tarve tehostaa julkisten TKI-yksikköjen sisäistä ja TKI-toimintaan osallistuvien julkisten ja yksityisten tahojen välistä yhteistyötä, myös kansainvälisellä tasolla.

Komponentin tavoitteena on vahvistaa osaltaan TKI-intensiteettiä ja kasvattaa TKI-menojen osuutta Suomessa nykyisestä 2,9 prosentista (2019) 4 prosenttiin suhteessa BKT:hen (vuoteen 2030 mennessä) sekä nostaa TKI-toimintojen tavoitetasoa keväällä 2020 hyväksytyyn tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden kansallisen tiekartan mukaisesti. Komponentti koostuu kahdesta investointipaketista, joiden tavoitteena on edistää vihreää siirtymää ja investoida kestävästä kasvusta ja digitalisaatiota tukevaan tutkimus- ja innovaatioinfrastruktuuriin.

Vihreää siirtymää edistävä paketti sisältää investointeja, joilla tuetaan johtavien yritysten hankkeita, vauhditetaan avainaloja ja vahvistetaan osaamista avainaloilla sekä tuetaan innovatiivisia kasvuyrityksiä (investoinnit 1–4 jäljempänä).

Sen varmistamiseksi, että tähän komponenttiin kuuluvat investoinnit ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaisia, tulevien hankepyyntöjen tehtävämääritykseen sisältyvissä tukikelpoisuuden ehdoissa suljetaan pois seuraavat toimet: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö³⁴ ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joiden ennustetut kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaa koskevia vertailuarvoja³⁵ iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia³⁶ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia koskevat toiminnot³⁷ ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtävänkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia. Seuraavien TKI-toimien katsotaan olevan ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaisia: i) TKI-toimet, jotka johtavat teknologianeutraaliin lopputulokseen niiden soveltamisen tasolla; ii) TKI-toimet, joilla tuetaan sellaisia vaihtoehtoja, joiden ympäristövaikutukset ovat vähäisiä; iii) TKI-toimet, joissa keskitytään ensisijaisesti kehittämään vaihtoehtoja, joilla on mahdollisimman vähäiset ympäristövaikutukset kyseisellä alalla, jonka toiminnoille ei ole teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista vähävaikutuksista vaihtoehtoa.

34 Lukuun ottamatta tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettujen teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot.

35 Jos tuetulla toiminnolla saavutetaan ennakoidut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, on annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavien päästöoikeuksien varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

36 Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä on toimitettava näyttöä laitoskohtaisesti.

37 Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurin edistämispaketti sisältää investointeja paikallisten tutkimusinfrastruktuurien, kansallisten tutkimusinfrastruktuurien ja innovaatioinfrastruktuurien kehittämiseen.

Komponentti vastaa osaltaan maakohtaisiin suosituksiin, joiden mukaan olisi keskitettävä investointeihin liittyvä talouspolitiikka tutkimukseen ja innovointiin, vähähiiliseen talouteen ja energiaan siirtymiseen ja kestävään liikenteeseen (maakohtainen suositus 3/2019) sekä keskitettävä investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön, kestävään ja tehokkaaseen infrastruktuuriin sekä tutkimukseen ja innovointiin; (maakohtainen suositus 3/2020).

K.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Investointi 1 (P3C3I1): Vihreää siirtymää edistävä TKI-rahoituksen kokonaisuus – veturihankkeet

Tämän investoinnin tavoitteena on tukea (Business Finlandin hallinnoiman ohjelman välityksellä) yritysten ja muiden tutkimusorganisaatioiden välisiä kumppanuuksia ja ekosysteemejä, jotka vahvistavat yritysten kilpailukykyä ja tehostavat tutkimus- ja kehitystoimintaa. Rahoitettavat kumppanuudet keskittyvät toiminta-aloihin, joilla tuetaan vihreää siirtymää.

Investoinnin tarkoituksena on tukea uusien alojen, tuotteiden, yritysten ja toimintamallien luomista sekä korkeakoulujen, ammattikorkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tutkimustulosten hyödyntämistä yritysten tarpeisiin. Kumppanuuksilla pyritään saamaan aikaan merkittävää vipuvaikutusta muuhun kansalliseen TKI-rahoitukseen, yritysten omiin TKI-investointeihin sekä EU:n ja muun kansainvälisen rahoituksen hyödyntämiseen. Yritysten ja tutkimusorganisaatioiden ja muiden TKI-toimijoiden välisillä joustavilla kumppanuuksien ja ekosysteemeillä pyritään vahvistamaan yritysten ja teollisuuden kilpailukykyä ja parantamaan tuottavuutta.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

Investointi 2 (P3C3I2): Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen – Suomen Akatemia

Tämän investoinnin tavoitteena on vahvistaa (Suomen Akatemian hallinnoiman ohjelman välityksellä) TKI-toimia, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja keskitytään vihreän siirtymän avainaloihin ja teknologioihin, jotta voidaan edistää taitotiedon hyödyntämistä ja jakamista sekä parantaa kumppanuuksien ja ekosysteemien laatua ja tehokkuutta. Tukikelpoisuus-/valintakriteereissä edellytetään, että tutkimus kohdistuu vähähiiliseen talouteen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyteen. Ohjelman on määrä kattaa kaikki tieteenalat ja sektorit, mukaan lukien vetytalous, suuren lisäarvon biotuotteet ja päästöttömät energiajärjestelmät, sekä data-analyysiin ja yhteiskuntatieteisiin liittyvä osaaminen.

Toimenpide koostuu toimista, joilla vahvistetaan nykyisiä tutkimusklustereita, lisätään asiantuntemusta, myös olemassa olevien tutkimusklustereiden ulkopuolella, ja tuetaan liiketoiminnan uudistamista. Avainalojen ja -teknologioiden TKI-investoinneilla vahvistetaan myös TKI-toimijoiden kumppanuuksia ja ekosysteemejä. Toimenpiteellä tuetaan tutkimusorganisaatioita, kuten korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia.

Investoinnin toteuttaminen on tarkoitus saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 3 (P3C3I3): Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen – Business Finland

Tämän investoinnin tavoitteena on vahvistaa (Business Finlandin hallinnoiman ohjelman välityksellä) TKI-toimia, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja keskitytään vihreän siirtymän avainaloihin ja teknologioihin, jotta voidaan edistää taitotiedon hyödyntämistä ja jakamista sekä parantaa kumppanuuksien ja ekosysteemien laatua ja tehokkuutta. Ohjelman on määrä kattaa kaikki tieteenalat ja sektorit, mukaan lukien vetytalous, suuren lisäarvon biotuotteet ja päästöttömät energiajärjestelmät, sekä data-analyysiin ja yhteiskuntatieteisiin liittyvä osaaminen, joka liittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyteen.

Toimenpide koostuu toimista, joilla vahvistetaan nykyisiä tutkimusklustereita, lisätään asiantuntemusta, myös olemassa olevien tutkimusklustereiden ulkopuolella, ja tuetaan liiketoiminnan uudistamista. Avainalojen ja -teknologioiden TKI-investoinneilla vahvistetaan myös TKI-toimijoiden kumppanuuksia ja ekosysteemejä. Toimenpiteellä tuetaan yksityisiä ja julkisia tutkimusorganisaatioita sekä yrityksiä ja kuntia. Sillä tuetaan erityisesti edellä mainitun investoinnin 1 yhteydessä valittujen johtavien yritysten hankkeita.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

Investointi 4 (P3C3I4): Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Innovatiivisten kasvuyritysten tukeminen

Investoinnin tavoitteena on lisätä (Business Finlandin hallinnoiman ohjelman välityksellä) pienten ja keskisuurten yritysten TKI-investointeja ja parantaa niiden valmiuksia digitaaliseen ja vihreään siirtymään. Investoinnilla pyritään vahvistamaan tutkimukseen perustuvaa liiketoimintaa kehittämällä korkea-asteen oppilaitosten ja tutkimuslaitosten havaintoja uudeksi liiketoiminnaksi, joka tukee vihreää siirtymää.

Toimenpiteellä tarjotaan kohdennettua tukea yrityksille, joilla on suuri kasvupotentiaali ja jotka kehittävät ratkaisuja vihreän siirtymän edistämiseksi. Tarkoituksena on vauhdittaa vientiä jo harjoittavien yritysten kasvua ja lisätä vientiyritysten määrää. Valituille yrityksille annettavaan tukeen sisältyy TKI-toimien rahoitusta, neuvontaa ja tietoa sekä yhteyksiä kohdemarkkinoille.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

Investointi 5 (P3C3I5): Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit

Investoinnin tavoitteena on rahoittaa (Suomen Akatemian hallinnoiman ohjelman välityksellä) paikallisten tutkimusinfrastruktuurien uudistamista ja kehittämistä. Se kattaa kaikki tieteen ja tutkimuksen alat. Painopiste on vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteissa. Valintaperusteissa otetaan huomioon kansallisten tutkimusinfrastruktuurien hankkeiden valinnasta saadut kokemukset (investointi 6 jäljempänä).

Investoinnilla annetaan rahoitustukea paikallisen tutkimusinfrastruktuurin rakentamiseen, kuten esimerkiksi laitteiden ja järjestelmien hankintaan ja palvelujen perustamiseen tai päivittämiseen. Toimenpiteellä tuetaan myös kansallisen tutkimusinfrastruktuuristrategian tavoitteita, jotka kattavat kaikki tieteenalat painottaen vihreää siirtymää ja digitalisaatiota. Erityispainotuksena on tutkimusinfrastruktuurien lujittaminen isäntälaitosten, kuten esimerkiksi korkeakoulujen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja muiden tutkimusorganisaatioiden, strategioiden ja profiilien mukaisesti. Investoinneilla vahvistetaan myös eri toimijoiden (korkeakoulut, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset, yritykset ja muut TKI-toimijat) tutkimusinfrastruktuurien avoimuutta ja yhteentoimivuutta.

Investoinnin toteuttaminen on tarkoitus saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 6 (P3C3I6): Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit

Tämän investoinnin tavoitteena on rahoittaa (Suomen Akatemian hallinnoiman ohjelman välityksellä) kansallisten tutkimusinfrastruktuurien uudistamista ja kehittämistä painottaen vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteita.

Investoinnilla annetaan rahoitustukea kansallisen tutkimusinfrastruktuurin rakentamiseen, kuten laitteiden ja järjestelmien hankintaan ja palvelujen perustamiseen tai päivittämiseen. Vähintään 40 prosenttia investoinnin arvosta on kohdennettava digitalisaatioon liittyviin TKI-toimiin. Toimenpiteellä tuetaan myös Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuuriavustusten myöntämisperusteiden tarkistamista kansallisen tutkimusinfrastruktuuristrategian tavoitteiden mukaisesti painottaen vihreää siirtymää ja digitalisaatiota. Investoinneilla vahvistetaan myös eri toimijoiden (korkeakoulut, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset, yritykset ja muut TKI-toimijat) tutkimusinfrastruktuurien avoimuutta ja yhteentoimivuutta.

Investoinnin toteuttaminen on tarkoitus saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 7 (P3C3I7): Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kilpailtu rahoitus innovaatioinfrastruktuureihin

Investoinnin tavoitteena on tukea (Business Finlandin hallinnoiman ohjelman välityksellä) testiympäristöjen (innovaatioinfrastruktuurien) kehittämistä painottaen vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteita. Tavoitteena on myös parantaa tutkimus- ja innovointi-infrastruktuurien avoimuutta ja yhteentoimivuutta.

Toimenpiteellä suunnataan tukea sellaisten ympäristöjen luomiseen, joita tarvitaan kehitettäessä ja testattaessa ratkaisuja hiilineutraaliuden ja digitalisaation edistämiseksi aidoissa käyttäjäolosuhteissa. Tällaisia ympäristöjä voivat olla kaupunkien, kuntien ja muiden julkisten toimijoiden erilaiset tutkimusinfrastruktuurit tai yritysten ja muiden toimijoiden yhdessä rakentamat innovaatioympäristöt.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen viimeistään 31. joulukuuta 2025.

K.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
100	P3C3I1 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää edistävä TKI-rahoituksen kokonaisuus – Veturihankkeet	Välitavoite	Veturihankkeita koskevan hakumenettelyn julkaiseminen	Business Finland julkaisee hakumenettelyn				Q2	2022	Business Finland käynnistää veturihankkeita koskevan hakumenettelyn. Tukikelpoisuus-/valintaperusteissa edellytetään, että tutkimus kohdistuu vähähiiliseen talouteen sekä ilmastonmuutoksen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyteen elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VI olevan tukitoimialan 022 mukaisesti. Tukikelpoisuusperusteilla myös varmistetaan poissulkemisluettoa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Hankkeita, joilla edistetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä, ei rahoiteta. Päästökauppajärjestelmään kuuluvan yrityksen ehdottamaa hanketta voidaan rahoittaa vain, jos se vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä.
101	P3C3I1 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää edistävä TKI-rahoituksen kokonaisuus – Veturihankkeet	Tavoite	Avustusten myöntäminen veturihankkeisiin		Lukumäärä	0	5	Q4	2023	Business Finland ilmoittaa vähintään viiden avustuksen myöntämisestä välitavoitteessa 100 määriteltyjen tukikelpoisuus-/valintaperusteiden mukaisesti valituille veturihankkeille.
102	P3C3I1 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää	Tavoite	Loppuun saatettujen veturihankkeiden osuus		% (prosenttiosuus)	0	90	Q4	2025	Vähintään 90 prosenttia välitavoitteessa 100 tarkoitettujen hakumenettelyn perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikata ulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksik kö	Perustas o	Päämää rä	Vuosi neljän nes	Vuosi	
	edistävä TKI- rahoituksen kokonaisuus – Veturihankkeet									esittämät alustavat hankeraportit Ne vastaavat vähintään 90 000 000 euron talousarviositoumusta toimenpiteeseen osoitetusta 100 000 000 eurosta.
103	P3C3I2 – TKI, tutkimusinfrastrukt uuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI- rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Suomen Akatemia)	Välitavoite	Suomen Akatemia julkaisee ensimmäisen hakumenettelyn, joka koskee avainalojen osaamisen lisäämiseen kohdennettuja tutkimushankkeita	Suomen Akatemian ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen				Q4	2021	Suomen Akatemia käynnistää ensimmäisen hakumenettelyn tutkimusrahoituksesta, jossa keskitytään vihreän siirtymän avainaloihin ja teknologioihin tarkoituksena edistää taitotiedon käyttöä ja jakamista sekä parantaa kumppanuuksien ja ekosysteemien laatua ja tehokkuutta. Tukikelpoisuus- /valintaperusteissa edellytetään, että tutkimus kohdistuu vähähiiliseen talouteen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyyteen elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VI olevan tukitoimialan 022 mukaisesti. Ohjelman on määrä kattaa kaikki tieteenalat ja sektorit, mukaan lukien vetytalous, suuren lisäarvon biotuotteet ja päästöttömät energiajärjestelmät, sekä data-analyysiin ja yhteiskuntatieteisiin liittyvä osaaminen. Tukikelpoisuusperusteilla myös varmistetaan poissulkemisluettoa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
104	P3C3I2 – TKI, tutkimusinfrastrukt uuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI- rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen	Tavoite	Suomen Akatemia myöntää avustukset tutkimushankkeille, joiden tavoitteena on lisätä avainalojen osaamista		Lukumäärä	0	25	Q2	2023	Suomen Akatemian ilmoitus vähintään 25 avustuksen myöntämisestä tutkimushankkeille, jotka on valittu välitavoitteessa 103 esitettyjen perusteiden mukaisesti. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 103 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikata ulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksik kö	Perustas o	Päämää rä	Vuosi neljän nes	Vuosi	
	vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Suomen Akatemia)									
105	P3C312 – TKI, tutkimusinfrastrukt uuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Suomen Akatemia)	Tavoite	Suomen Akatemian hyväksymien, päätökseen saatettujen avainalojen tutkimushankkeiden osuus		% (prosenttiosuus)	0	90	Q2	2026	Vähintään 90 prosenttia välitavoitteessa 103 tarkoitettujen hakumenettelyjen perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät lopulliset tai alustavat hankeraportit Ne vastaavat vähintään 40 500 000 euron talousarviositoumusta toimenpiteeseen osoitetusta 45 000 000 eurosta.
106	P3C313 – TKI, tutkimusinfrastrukt uuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Business Finland)	Välitavoite	Business Finland julkaisee hakumenettelyn, joka koskee avainalojen osaamisen lisäämiseen tähtääviä TKI-hankkeita	Business Finland julkaisee hakumenettelyn				Q2	2022	Business Finland käynnistää hakumenettelyn TKI-hankkeille, joilla pyritään lisäämään osaamista vihreän siirtymän avainaloilla, joihin sisältyvät vetytalous, suuren lisäarvon biotuotteet ja päästöttömät energiajärjestelmät, sekä esimerkiksi data-analyysiä ja yhteiskuntatieteitä koskevaa osaamista, joka liittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyteen. Tukielpoisuus-/valintaperusteissa edellytetään, että tutkimus kohdistuu vähähiiliseen talouteen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyteen elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VI olevan tukitoimialan 022 mukaisesti. Tukielpoisuusperusteilla myös varmistetaan poissulkemisluettoa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikata ulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
										vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Hankkeita, joilla edistetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä, ei rahoiteta. Päästökauppajärjestelmään kuuluvan yrityksen ehdottamaa hanketta voidaan rahoittaa vain, jos se vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä.
107	P3C313 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Business Finland)	Tavoite	Business Finland myöntää avustukset TKI-hankkeille, joiden tavoitteena on lisätä avainalojen osaamista		Lukumäärä	0	10	Q4	2023	Business Finland ilmoittaa vähintään 10 avustuksen myöntämisestä välitavoitteessa 106 määriteltyjen tukikelpoisuus-/valintaperusteiden mukaisesti valituille TKI-hankkeille.
108	P3C313 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Business Finland)	Tavoite	Business Finlandin hyväksymien loppuun saatettujen TKI-hankkeiden osuus avainaloilla		% (prosenttiosuus)	0	90	Q4	2025	Vähintään 90 prosenttia välitavoitteessa 106 tarkoitetun hakumenettelyn perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät alustavat hankeraportit Ne vastaavat vähintään 22 500 000 euron talousarviositoumista toimenpiteeseen osoitetusta 25 000 000 eurosta.
109	P3C314 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-	Välitavoite	Business Finland julkaisee hakumenettelyn, joka koskee innovatiivisten	Business Finland julkaisee hakumenettelyn				Q2	2022	Business Finland käynnistää hakumenettelyn, joka koskee innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen osoitettua TKI-rahoitusta. Tukikelpoisuus-/valintaperusteissa edellytetään, että tutkimus kohdistuu

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikata ulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikö	Perustaso	Päämäärä	Vuosi neljännes	Vuosi	
	rahoituksen kokonaisuus – Innovatiivisten kasvuyritysten tukeminen		kasvuyritysten tukemiseen tähtääviä TKI-hankkeita							vähähiiliseen talouteen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastokestävyyteen elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VI olevan tukitoimialan 022 mukaisesti. Tukikelpoisuusperusteilla myös varmistetaan poissulkemisluettoa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Hankkeita, joilla edistetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä, ei rahoiteta. Päästökauppajärjestelmään kuuluvan yrityksen ehdottamaa hanketta voidaan rahoittaa vain, jos se vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä.
110	P3C3I4 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Innovatiivisten kasvuyritysten tukeminen	Tavoite	Avustusten myöntäminen innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen		Lukumäärä	0	22	Q4	2023	Business Finland ilmoittaa vähintään 22 avustuksen myöntämisestä innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen välitavoitteessa 109 määriteltyjen tukikelpoisuus-/valintaperusteiden mukaisesti.
111	P3C3I4 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Innovatiivisten	Tavoite	Innovatiivisia kasvuyrityksiä koskevien loppuun saatettujen hankkeiden osuus		% (prosenttiosuus)	0	90	Q4	2025	Vähintään 90 prosenttia välitavoitteessa 109 tarkoitetun hakumenettelyn perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät alustavat hankeraportit Ne vastaavat vähintään 16 200 000 euron talousarviositoumusta toimenpiteeseen osoitetusta 18 000 000 eurosta.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikata ulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksik kö	Perustas o	Päämää rä	Vuosi neljän nes	Vuosi	
	kasvuyritysten tukeminen									
112	P3C315 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit	Välitavoite	Paikallisten tutkimusinfrastruktuurien uudistamista ja kehittämistä koskevan hakumenettelyn julkaiseminen	Suomen Akatemia julkaisee hakumenettelyn				Q2	2022	Suomen Akatemia käynnistää paikallisten tutkimusinfrastruktuurien kehittämistä koskevan hakumenettelyn. Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan poissulkemisluettoa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Hankkeita, joilla edistetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä, ei rahoiteta. Päästökauppajärjestelmään kuuluvan yrityksen ehdottamaa hanketta voidaan rahoittaa vain, jos se vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä. Valintaperusteisiin sisältyy hankkeiden vaikutus kestäväan kehitykseen, vihreään siirtymään ja digitalisaatioon.
113	P3C315 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit	Tavoite	Paikallisten tutkimusinfrastruktuurien uudistamiseen ja kehittämiseen suunnattujen avustusten myöntäminen		Lukumäärä	0	10	Q4	2022	Suomen Akatemian ilmoitus vähintään 10 avustuksen myöntämisestä hankkeille, jotka on valittu välitavoitteessa 112 määriteltyjen tukikelpoisuus-/valintakriteerien mukaisesti.
114	P3C315 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset	Tavoite	Päätökseen saatettujen paikallisten tutkimusinfrastruktuurihankkeiden osuus		% (prosenttiosuus)	0	90	Q2	2026	Vähintään 90 prosenttia välitavoitteessa 112 tarkoitetun hakumenettelyn perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät lopulliset tai alustavat hankeraportit. Ne vastaavat vähintään 22 725 000 euron talousarviositoumusta

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikata ulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksik kö	Perustas o	Päämää rä	Vuosi neljän nes	Vuosi	
	tutkimusinfrastruktu uurit									toimenpiteeseen osoitetusta 25 250 000 eurosta.
115	P3C3I6 – TKI, tutkimusinfrastruktu uuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktu uurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastruktu uurit	Välitavoite	Kansallisten tutkimusinfrastruktu urien uudistamista ja kehittämistä koskevan hakumenettelyn julkaiseminen	Suomen Akatemia julkaisee hakumenettelyn				Q2	2021	Suomen Akatemia käynnistää kansallisia tutkimusinfrastruktuureja koskevan hakumenettelyn. Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan poissulkemisluettoa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Hankkeita, joilla edistetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä, ei rahoiteta. Päästökauppajärjestelmään kuuluvan yrityksen ehdottamaa hanketta voidaan rahoittaa vain, jos se vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä. Valintaperusteisiin sisältyy hankkeiden vaikutus kestäväan kehitykseen, vihreään siirtymään ja digitalisaatioon. Hankkeita valittaessa varmistetaan myös, että vähintään 8 000 000 euroa osoitetaan elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VII olevan tukitoimialan 009 a (Investoinnit digitaaliin liittyvään tutkimukseen ja innovointiin) mukaisesti.
116	P3C3I6 – TKI, tutkimusinfrastruktu uuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktu uurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastruktu uurit	Tavoite	Kansallisten tutkimusinfrastruktu urien uudistamiseen ja kehittämiseen suunnattujen avustusten myöntäminen		Lukumäärä	0	6	Q2	2022	Suomen Akatemian ilmoitus vähintään kuuden avustuksen myöntämisestä hankkeille, jotka on valittu välitavoitteessa 115 määriteltujen tukikelpoisuus- /valintakriteerien mukaisesti.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikata ulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksik kö	Perustas o	Päämää rä	Vuosi neljän nes	Vuosi	
117	P3C316 – TKI, tutkimusinfrastrukt uuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastrukt uurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastrukt uurit	Tavoite	Päätökseen saatettujen kansallisten tutkimusinfrastrukt uurihankkeiden osuus		% (prosentti osuus)	0	90	Q2	2026	Vähintään 90 prosenttia välitavoitteessa 115 tarkoitettujen hakumenettelyjen perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät lopulliset tai alustavat hankeraportit. Ne vastaavat vähintään 18 000 000 euron talousarviositoumusta toimenpiteeseen osoitetusta 20 000 000 eurosta.
118	P3C317 – TKI, tutkimusinfrastrukt uuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastrukt uurien edistäminen – Kilpailtu rahoitus innovaatioinfrastruk tuureille	Välitavoite	Innovaatio- infrastruktuuriin kehittämistä koskevan hakumenettelyn julkaiseminen	Business Finland julkaisee hakumenettelyn				Q2	2022	Business Finland käynnistää innovaatioinfrastruktuuriin kehittämistä koskevan hakumenettelyn. Tukikelpoisuus- /valintakriteereillä varmistetaan, että toimessa keskitytään yritysten digitalisointiin suoraan liittyvien tekijöiden edistämiseen (elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VII olevan tukitoimialan 019 mukaisesti). Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan poissulkemisluettoa käyttämällä, että valitut hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta. Hankkeita, joilla edistetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä, ei rahoiteta. Päästökauppajärjestelmään kuuluvan yrityksen ehdottamaa hanketta voidaan rahoittaa vain, jos se vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä.
119	P3C317 – TKI, tutkimusinfrastrukt uuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastrukt uurien edistäminen	Tavoite	Innovaatioinfrastruk tuuriin kehittämiseen suunnattujen avustusten myöntäminen		Lukumäärä	0	3	Q4	2023	Business Finland ilmoittaa vähintään kolmen avustuksen myöntämisestä välitavoitteessa 118 määriteltyjen tukikelpoisuus- /valintaperusteiden mukaisesti valituille hankkeille.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/ tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikata ulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksik kö	Perustas o	Päämää rä	Vuosi neljän nes	Vuosi	
	– Kilpailtu rahoitus innovaatioinfrastruk tuureille									
120	P3C3I7 – TKI, tutkimusinfrastruk tuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruk tuurien edistäminen – Kilpailtu rahoitus innovaatioinfrastruk tuureille	Tavoite	Päätökseen saatettujen innovaatioinfrastruk tuurihankkeiden osuus		% (prosentios uus)	0	90	Q4	2025	Vähintään 90 prosenttia välitavoitteessa 118 tarkoitettujen hakumenettelyjen perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät alustavat hankeraportit Ne vastaavat vähintään 18 675 000 euron talousarviositumusta toimenpiteeseen osoitetusta 20 750 000 eurosta.

L. KOMPONENTTI P3C4: KILPAILUKYVYN VAHVISTAMINEN JA KASVUN VAUHDITTAMINEN KORONAKRIISISTÄ KÄRSINEILLÄ ALOILLA

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman tämän komponentin tavoitteena on lisätä vientivalmiuksia tekemällä alakohtaisia investointeja, jotka perustuvat Suomen vahvuuksiin ja kansainväliseen markkinapotentiaaliin. Toisena tavoitteena on tukea kulttuurialan ja luovan alan elpymistä ja kestävästä uudistamisesta. Kulttuurialalla ja luovilla aloilla on luovaa asiantuntemusta, ja ne luovat ja kaupallistavat teollis- ja tekijänoikeuksia. Tämä edistää innovointia ja luo lisäarvoa myös muilla aloilla. Lisäksi tämän komponentin toimilla tuetaan Suomen matkailualan uudistamista palvelujen viennin lisäämiseksi. Suomen pk-yritysten osuus viennistä on vain 16 prosenttia, joka on vertailumaita heikompi lukema. Pk-yritysten kansainvälisen liiketoiminnan kehittäminen ja innovaatioiden kaupallistaminen edellyttävät usein lisärahoitusta, jota monilta pk-yrityksiltä puuttuu. Luovilla toimialoilla ja kulttuurialalla sekä matkailualalla on lisämahdollisuuksia viennin, erityisesti palvelualan, kasvun tukemiseen.

Komponentilla edistetään maakohtaisen suosituksen 3/2020 noudattamista; sen mukaan olisi toteutettava toimenpiteitä reaalitalouden, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, likviditeetin lisäämiseksi; aikaistettava toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistettävä yksityisiä investointeja talouden elpymisen vaalimiseksi sekä keskitettävä investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön, kestäväan ja tehokkaaseen infrastruktuuriin sekä tutkimukseen ja innovointiin.

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

L.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Investointi 1 (P3C4I1): Kasvun kiihdyttämisohjelma pienille yrityksille

Tämän investoinnin tavoitteena on vauhdittaa suomalaisten mikro- ja pienyritysten kasvua ja parantaa niiden kansainvälistymisvalmiuksia.

Investointi koostuu liiketoiminnan kehittämisavustuksista mikro- ja pienyrityksille. Hankkeiden keskeisiä tukikelpoisuus-/valintakriteereitä ovat uusien digitaalisten ratkaisujen edistäminen, vihreä siirtymä ja niihin liittyvät TKI-toimet.

Investoinnin toteuttaminen on tarkoitus saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 2 (P3C4I2): Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat

Tämän investoinnin tavoitteena on tukea yritysten kansainvälistä kasvua erityisten kehitysavustusten avulla.

Investointi koostuu seuraavista toimista:

- i. teollisuuden vähähiilisen, kiertotalouden ja digitaalisen uudistumisen edistämisen ja teollisen palveluviennin kasvattamisen ohjelma;
- ii. sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemi;
- iii. terveys- ja hyvinvointiosaaminen ja -teknologia; tämä osio on suunniteltu tukemaan terveysalan kasvustrategian tiekarttaan sisältyviä aloitteita, joilla pyritään kehittämään terveydenhuoltoalan ekosysteemejä sekä uusia ratkaisuja ja innovaatioita vientimarkkinoita varten.

iv. vesiosaamisen kasvu- ja vientiohjelma; tarkoituksena on edistää vesihuoltoalan teknologioiden, menetelmien, palvelukonseptien ja ratkaisujen luomista, pilotointia ja kansainvälistymistä.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 3 (P3C4I3): Kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen tuki

Tämän investoinnin tavoitteena on tukea kulttuurialan ja luovien alojen kasvua vahvoina potentiaalisina talouskasvun moottoreina.

Investointi koostuu avustusten myöntämisestä kulttuurialalla ja luovilla aloilla toimiville yhteisöille. Suurin osa rahoituksesta (75 % myönnettyistä varoista) suunnataan kulttuurialan ja luovien alojen yrityksille ja organisaatioille innovatiivisten palvelu-, tuotanto- ja toimintamallien kehittämiseen ja asianomaisten alojen ja yhteisöjen kansainvälisen kilpailukykyyn vahvistamiseen. Loput (25 prosenttia) myönnettyistä varoista käytetään kehittämis- ja pilottirahoituksena tukemaan innovointia ja uutta yhteistyötä luovan talouden yrityksissä.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 4 (P3C4I4): Matkailualan kestävyys ja digitalisaation kasvun tukeminen

Investoinnin tavoitteena on edistää kestävästä kasvusta ja innovointia matkailualalla.

Investointi koostuu sellaisten palvelujen hankinnasta, joilla suunnitellaan ja kehitetään matkailupalvelujen digitaalista hiilijalanjälkilaskuria ja julkaistaan se (ja asetetaan koulutusmateriaali käyttäjien saataville), suunnitellaan ja kehitetään kestävä matkailun palvelupaketteja ja toteutetaan kansallinen toimintamalli matkailuyritysten ja -alueiden osaamiseen perustuvaa hallinnointia ja valmennusohjelmia varten kestävä ja digitaalisen siirtymän tukemiseksi. Lisäksi investointeihin sisältyy palvelujen hankinta Visit Finland DataHubin ja muiden digitaalisten palvelujen (Sustainable Travel Finland -alusta ja visitfinland.com) kehittämiseksi integroimalla ja avaamalla rajapintoja kattavaksi ja vaatimustenmukaiseksi matka- ja matkailudataekosysteemiksi. Investointiin sisältyy myös TKI-rahoitus matkailualan liiketoiminnan ja innovaatioiden kaupallistamista tukeville tutkimus-, kokeilu- ja kehityshankkeille.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 30. kesäkuuta 2025 mennessä.

L.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajankaus		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
121	P3C4I1 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kasvun kiihdyttämisohjelma	Välitavoite	Yritysten kansainvälistymisvalmiuksien tukemista koskevan hakumenettelyn julkaiseminen	Ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen				Q2	2022	Yritysten kansainvälistymisvalmiuksien tukemista koskevan ensimmäisen hakumenettelyn käynnistäminen Tukikelpoisuus-/valintakriteereillä varmistetaan, että valituilla hankkeilla on merkittävä digitalisaatiovaikutus, mukaan lukien erityisesti digitaalitekniikan ja digitaalisten toimintatapojen käyttö pienyritysten liiketoiminnassa ja kansainvälistymistoimissa.
122	P3C4I1 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kasvun kiihdyttämisohjelma	Välitavoite	Avustusten myöntäminen kaikille hankkeille, jotka liittyvät yritysten kansainvälistymisvalmiuksiin	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä				Q4	2024	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä hakumenettelyjen perusteella valituille hankkeille. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 121 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin.
123	P3C4I1 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kasvun kiihdyttämisohjelma	Tavoite	Yritysten kansainvälistymisvalmiuksia koskevien tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen		Lukumäärä	0	110	Q2	2026	Vähintään 110 välitavoitteessa 122 tarkoitetun hakumenettelyn perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät lopulliset hankeraportit
124	P3C4I2 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kansainvälisen	Välitavoite	Kansainvälisen kasvun kärkialohjelmien kolmen ensimmäisen	Kolmen ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen				Q2	2022	Kansainvälisen kasvun kärkialohjelmien osalta käynnistetään vähintään kolme hakumenettelyä, jotka koskevat muun muassa seuraavia: <ul style="list-style-type: none"> Teollisuuden vähähiilisen, kiertotalouden ja digitaalisen uudistumisen edistämisen ja teollisen palveluviennin

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	kasvun kärkialaohjelmat		hakumenettelyn julkaiseminen							kasvattamisen ohjelma <ul style="list-style-type: none"> sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemi; terveys- ja hyvinvointiosaaminen ja -teknologia terveystalouden kasvustrategian tiekartan tueksi; vesihuollon osaamisen kasvu- ja vientiohjelma. Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan poissulkemisuetteloä käyttämällä, että hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
125	P3C4I2 – Kilpailukyvyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat	Välitavoite	Avustusten myöntäminen kaikille kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmien kuuluville hankkeille	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä				Q4	2023	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä hakumenettelyjen perusteella valituille hankkeille. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 124 ilmoitettuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin.
126	P3C4I2 – Kilpailukyvyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen		Lukumäärä	0	40	Q4	2025	Vähintään 40 välitavoitteessa 125 tarkoitetun hakumenettelyn perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät alustavat tai lopulliset hankeraportit
127	P3C4I3 – Kilpailukyvyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kulttuuri- ja luovien alojen uudistamisen tuki	Välitavoite	Julkaistaan kaksi hakumenettelyä, jotka koskevat kulttuurialan ja luovien alojen uudistamista tukevia hankkeita ja joista toinen koskee	Ensimmäisen kehittämistukea koskevan hakumenettelyn ja ensimmäisen pilottitukea koskevan hakumenettelyn julkaiseminen				Q4	2021	Ensimmäiset kaksi hakumenettelyä (toisen toteuttaa Business Finland, toisen opetus- ja kulttuuriministeriö) käynnistetään. Tavoitteena on elvyttää, kasvattaa ja kansainvälistää luovia aloja painottaen digitalisaatiota ja innovointia. Tukikelpoisuus-/valintakriteereillä varmistetaan, että toimessa keskitytään yritysten digitalisointiin suoraan liittyvien tekijöiden edistämiseen (elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VII olevan tukitoimialan 015 mukaisesti). Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan poissulkemisuetteloä käyttämällä myös se, että hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajankulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
			kehittämistukea ja toinen pilottitukea							(2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
128	P3C4I3 – Kilpailukyvn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronavuodesta kärsineillä aloilla – Kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen tuki	Tavoite	Avustusten myöntäminen hankkeille, joilla tuetaan kulttuurialan ja luovien alojen uudistumista		Lukumäärä	0	145	Q4	2024	Ilmoitus avustusten myöntämisestä ainakin 145:lle hakumenettelyjen perusteella valitulle hankkeelle. Kaikki hakumenettelyt perustuvat välitavoitteessa 127 mainittuihin tukikelpoisuus-/valintakriteereihin.
129	P3C4I3 – Kilpailukyvn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronavuodesta kärsineillä aloilla – Kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen tuki	Tavoite	Päätökseen saatettujen kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen hankkeiden osuus		% (prosenttiosuus)	0	90	Q4	2025	Vähintään 90 prosenttia välitavoitteessa 128 tarkoitettujen hakumenettelyjen perusteella tuetuista hankkeista saatetaan päätökseen, mistä osoituksena ovat hankkeen edunsaajien esittämät alustavat hankeraportit
130	P3C4I4 – Kilpailukyvn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronavuodesta kärsineillä aloilla – Matkailualan kestävyden ja digitalisaation kasvun tukeminen	Välitavoite	Matkailualan TKI-hankkeita koskevan hakumenettelyn julkaiseminen	Business Finland julkaisee hakumenettelyn				Q2	2022	Business Finland käynnistää matkailualan tutkimus-, kehitys- ja innovointirahoitusta koskevan hakumenettelyn. Valintaperusteissa keskitytään kestäväan kasvun ja innovoinnin edistämiseen matkailualalla. Rahoitus kohdennetaan tutkimus-, kokeilu- ja kehityshankkeisiin, joilla tuetaan matkailualan liiketoiminnan ja innovaatioiden kaupallistamista esimerkiksi digitaalisen ja vihreän siirtymän, ennakoinnin ja ennustamisen, kestäväan matkailun, virtuaalimatkailun ja kuluttajaymmärryksen aihepiireissä. Tukikelpoisuus-/valintakriteereillä varmistetaan, että toimessa keskitytään yritysten digitalisointiin suoraan liittyvien tekijöiden edistämiseen (elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen liitteessä VII olevan tukitoimialan 015 mukaisesti). Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan poissulkemisuetteloa käyttämällä myös se, että hankkeet ovat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) mukaisia ja vastaavat vaatimusta EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön

Numero	Toimenpide	Välitavoite /tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
										noudattamisesta.
131	P3C4I4 – Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Matkailualan kestävyden ja digitalisaation kasvun tukeminen	Tavoite	Matkailualan TKI-hankkeisiin tukea saaneiden yksiköiden lukumäärä		Lukumäärä	0	14	Q2	2025	Vähintään 14 yksikköä (yritystä) saa tukea välitavoitteessa 130 mainitun hakumenettelyn kautta valittuihin hankkeisiin, mikä käy ilmi hankkeen edunsaajien toimittamista lopullisista hankeraporteista.
132	P3C4I4 – Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Matkailualan kestävyden ja digitalisaation kasvun tukeminen	Välitavoite	Kehitetyn matkailupalvelujen digitaalisen hiilijalanjälkilaskurin käyttöönotto	Kehitetyn matkailualan digitaalisen hiilijalanjälkilaskurin käyttöönotto				Q4	2024	Vastakehitetyn matkailupalvelujen digitaalisen hiilijalanjälkilaskurin käyttöönotto. Digitaalinen hiilijalanjälkilaskuri on keskeinen osa Sustainable Travel Finland -ohjelmaa. Sen avulla käyttäjät voivat mitata matkailupalvelujen ilmasto vaikutuksia kansallisessa matkailustrategiassa ja Visit Finlandin laatimassa matkailun digitiekartassa esitetyn lähestymistavan mukaisesti. Lisäksi digitaalisen hiilijalanjälkilaskurin käyttämistä koskeva koulutusmateriaali käyttäjille julkaistaan Business Finland/Visit Finland -verkkosivuilla.

PILARI 4: Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen

M. KOMPONENTTI P4C1: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUJEN SAATAVUUDEN VAHVISTAMINEN JA KUSTANNUSVAIKUTTAVUUDEN LISÄÄMINEN

Tämä Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman komponentti koskee useita sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuteen ja kustannusvaikuttavuuteen liittyviä haasteita. Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuus on Suomessa hajanaista. Palvelujärjestelmän ja sen digitaalisten ratkaisujen hajanaisuus aiheuttaa haasteita tarvittavien ratkaisujen kehittämiseksi. Väestön terveyteen liittyviin ja sosiaalisiin tarpeisiin vastaamiseksi. Sen vuoksi tämän komponentin tavoitteena on parantaa terveys- ja sosiaalipalvelujen saatavuutta koko maassa ja poistaa covid-19-pandemiasta aiheutunut palvelujen tarjontavaje. Komponentilla edistetään seitsemän vuorokauden hoitotakuu-uudistuksen täytäntöönpanoa. Uudistuksessa lyhennetään perusterveydenhuollon kiireettömän hoidon määräajat seitsemään päivään nykyisestä kolmen kuukauden määräajasta. Lisäksi sillä edistetään perustason hoitotakuun toteutumista, kavennetaan eriarvoisuutta, panostetaan ongelmien nykyistä varhaisempaan tunnistamiseen ja vaikuttavampaan ennaltaehkäisyyn sekä vahvistetaan terveys- ja sosiaalipalvelujen laatua ja kustannusvaikuttavuutta. Lisäksi tavoitteena on parantaa terveydenhuolto- ja sosiaalihenkilöstön työoloja ja hyvinvointia. Komponenttiin kuuluu uudistus ja investointeja, jotka tukevat toisiaan. Uudistuksella edistetään sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen valmistelua. Investoinneilla on seuraavat tavoitteet: i) edistetään hoitotakuun toteutumista (myös mielenterveyspalveluissa) sekä puretaan covid-19-pandemian aiheuttamaa palveluvelkaa; ii) edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tarpeen varhaista tunnistamista; iii) vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta; iv) otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot; ja v) otetaan Ahvenanmaalla käyttöön asiakaslähtöinen digitaalinen hoitotietojärjestelmä.

Komponentilla noudatetaan maakohtaisia suosituksia, jotka koskevat sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannustehokkuuden ja yhdenvertaisen saatavuuden parantamista (maakohtainen suositus 1/2019) sekä puuttumista terveydenhuollon henkilöstöpulaan terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn parantamiseksi ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden parantamista (maakohtainen suositus 1/2020).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

M.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P4C1R1): Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua edistetään hoitotakuun toteutumista

Tämän toimenpiteen tavoitteena on osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua parantaa terveys- ja sosiaalipalvelujen saatavuutta edistämällä hoitotakuun toteutumista. Uudistuksella tuetaan seuraavia toimintoja: i) toteutetaan hoitotakuu ja tehostetaan palvelujen tarjoamista; ii) vahvistetaan ennaltaehkäisyä ja sosiaali- ja terveydenhuoltotarpeiden varhaista tunnistamista ja iii) vahvistetaan tietopohjaa ja parannetaan ohjausta sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisten ratkaisujen kustannusvaikuttavuuden tueksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksen täytäntöönpanoa koskevan lainsäädännön ja siihen liittyvän lainsäädännön voimaantulosta annetun lain odotetaan tulleen voimaan 1. heinäkuuta 2021. Uudistus sisältää useita säädöksiä Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän uudistamiseksi. Niiden pohjalta perustetaan 22 hyvinvointialuetta. Hyvinvointialueiden on määrä vastata sosiaali-, terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujen tarjoamisesta. Niiden on tarkoitus olla toiminnassa 1. tammikuuta 2023 mennessä.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2023 mennessä.

Investointi 1 (P4C1I1): Edistetään hoitotakuun toteutumista ja puretaan koronavirustilanteen aiheuttamaa palveluvelkaa

Tämän investoinnin tavoitteena on purkaa terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon hoito- ja palveluvelkaa.

Toimenpide koostuu tuesta seuraaville: i) otetaan käyttöön uusia ja tehokkaampia asiakaslähtöisiä lähestymistapoja; ja ii) kehitetään sosiaali- ja terveystalvveluja ja parannetaan niiden saatavuutta ja reagointia haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeisiin. Hankkeilla edistetään sosiaali- ja terveystalvvelujen saatavuutta käyttämällä innovatiivisia toimintamalleja, kuten asiakas- ja palveluohjausta, vastaanottoja kasvokkain ja etäterveydenhuoltopalvveluja.

Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 2 (P4C1I2): Vahvistetaan ennaltaehkäisyä ja terveysongelmien varhaista tunnistamista

Tämän investoinnin tavoitteena on ottaa käyttöön uusia monialaisia lähestymistapoja osallisuuden tukemiseksi, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä ennaltaehkäisyn ja varhaisen tunnistamisen lujittamiseksi keinona edistää hoitotakuun toteutumista.

Toimenpiteeseen sisältyy alueellisella tasolla annettavaa tukea integroituun monialaiseen palvelujen hallintaan, mukaan lukien sosiaali- ja terveystalvvelut sekä kulttuuri-, liikunta- ja luontopalvvelut. Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 3 (P4C1I3): Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta

Tämän investoinnin tavoitteena on parantaa sosiaali- ja terveystalvvelujen laatua ja kustannusvaikuttavuutta edistämällä hyvien toimintatapojen tutkimusta ja kehittää tehokkaita seuranta- ja analyysimenetelmiä.

Toimenpide koostuu tuesta seuraaville: i) parannetaan hoitotakuun seurantaan käytettävää kansallista järjestelmää ja korjataan koronakriisissä tunnistettuja tietotarpeita; ii) vahvistetaan kustannuksia ja kustannusvaikuttavuutta koskevan tiedon hyödyntämistä sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvässä päätöksenteossa, suunnittelussa, ohjauksessa sekä palvelutuotannossa; ja iii) vahvistetaan tutkimusta, jolla parannetaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän kustannusvaikuttavuutta, ja iv) kehitetään koronakriisin jälkiseurantaan hyvinvointitaloudellisten vaikutusten arviointimekanismi ja työmenetelmiä yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi. Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 4 (P4C1I4): Otetaan käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon digitaaliset innovaatiot

Tämän investoinnin tavoitteena on tarjota digitaalisia ratkaisuja, joilla tuetaan sosiaali- ja terveystalvvelujen kehittämistä ja edistetään hoitotakuun toteutumista.

Toimenpiteen tavoitteena on ottaa käyttöön kansalaisille suunnattuja digitaalisia palveluja, ammattikäyttöön tarkoitettuja järjestelmiä ja hallintaratkaisuja varten digitaaliset ratkaisut, jotka: i) lisäävät palvelutuotannon resurssitehokkuutta ja edistävät palvelujen saatavuutta muun muassa nopeuttamalla hoidontarpeen arviota ja hoitoon ohjausta sekä mahdollistamalla entistä laajemmin sairauksien etädiagnoosiikkaa, -seurantaa ja -hoitoa; ii) tukevat ongelmien varhaista tunnistamista ja

lisäävät ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä; ii) mahdollistavat moniammatillisten palvelujen nykyistä laajemman tarjonnan ja erityisosaamisen jakamisen eri alueiden ja palvelujen järjestäjien kesken, ja iv) mahdollistavat asiakkaiden roolin vahvistamisen ja sitä kautta saatavan tehostumisen ja vaikuttavuuden kasvun. Kansalliset ja alueelliset toimijat kehittävät kansalaisille suunnattuja digitaalisia palveluja, ammattikäyttöön tarkoitettuja järjestelmiä ja hallintaratkaisuja.

Kansalaisten palveluihin voivat kuulua: I) palvelua edeltävät ja palveluun hakeutumisen digiratkaisut (esim. palveluhakemistot, oirearviot, itsehoitopalvelut, etuuslaskurit), II) itse- ja omahoito ja asiointi (esim. digitaaliset mielenterveyspalvelut, hoidon ja palvelun jälkiseurannan palvelut) ja III) ennaltaehkäisevien ja kynnyksettömien palvelujen tueksi käytettävät digiratkaisut.

Ammattilaisten järjestelmiin voi sisältyä I) asiakastietojen analyysiin perustuvat asiakassegmentoinnit ja segmenttikohtaiset digitaaliset palvelumallit ; II) uudet toiminnanohjausratkaisut (esim. pitkäaikaishoidon palveluun sijoitus, kotihoidon työsuunnittelu ja -optimointi) ja III) moniammatillista työskentelyä mahdollistavat digiratkaisut (esim. etäkonsultaatiot, tiimivastaanotot).

Johtamisen ratkaisuihin voi sisältyä kehittyneiden tietojohdamis- ja analytiikkaratkaisujen kehittäminen ja käyttöönotto, jotta mahdollistetaan parempi palvelukokonaisuuksien ohjaus ja valtakunnallinen seuranta sekä palvelujärjestelmän kustannusvaikuttavuuden parantaminen.

Digitaalisten palveluiden kehittämisessä huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt siten, että huolehditaan palveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta Investoinnin toteutus saatetaan päätökseen 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Investointi 5 (P4C1I5): Asiakaslähtöinen digitaalinen hoitotietojärjestelmä Ahvenanmaalla

Tämän investoinnin tavoitteena on luoda Ahvenanmaalle terveydenhuoltoa ja sairaanhoitoa koskeva nykyaikainen tietojärjestelmä, jonka olisi oltava sopusoinnussa kunnallisten sosiaalipalvelujen ja yksityisten toimijoiden tarpeiden kanssa.

Toimenpiteellä kehitetään hoitotietojärjestelmä, joka kattaa hoitoprosessien dokumentoinnin, lääkereseptit, lääketieteellisten päätösten tuen, potilastiedot, ohjaamisen erikoissairaanhoidon piiriin, ajankäytön raportoinnin sekä laadun ja toiminnan perustason seurannan. Investoinnin toteuttaminen on tarkoitus saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

M.2. Seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
133	P4C1R1 – Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua edistetään hoitotakuun toteutumista	Välitavoite	Hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali-, terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujen uudistamista koskevan ensimmäisen lainsäädäntökehysen voimaantulo	Säädöksiin sisältyvät säännökset, joista ilmenee niiden voimaantulo				Q3	2021	Voimaan tulee ensimmäinen säädöskokonaisuus, jossa vahvistetaan hyvinvointialueiden perustaminen ja sosiaali-, terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujen uudistaminen seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> - perustetaan 22 hyvinvointialuetta, jotka vastaavat kuntien ja kuntayhtymien vastuulle aiemmin kuuluneista terveys-, sosiaali- ja pelastuspalvelutehtävistä; - siirretään oikeudellinen vastuu terveydenhuollon, sosiaali- ja pelastuspalvelun sekä muiden palvelujen ja tehtävien järjestämisestä hyvinvointialueille; - järjestetään pelastustoimen palvelut hyvinvointialueilla erillisenä toimialana, joka toimii terveydenhuolto- ja sosiaalitoimen rinnalla.
134	P4C1R1 – Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua edistetään hoitotakuun toteutumista	Välitavoite	Hyvinvointialueiden perustamisen sekä sosiaali-, terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujen uudistamisen päätökseen saattavan lisälainsäädännön voimaantulo	Lisäsäädöksiin sisältyvät säännökset, joista ilmenee niiden voimaantulo				Q1	2023	Voimaan tulee toinen säädöskokonaisuus, jossa saatetaan päätökseen hyvinvointialueiden perustaminen ja sosiaali-, terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujen uudistaminen seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> - laaditaan hyvinvointialueiden hallintosäännöt, hallintomenettelyt ja organisaattiorakenteet; - siirretään sairaanhoitopiiriin ja erikoissairaanhoitopiiriin toiminta sekä opiskelijahuollon sosiaalityöntekijöiden ja psykologien palvelut hyvinvointialueille (sekä hyvinvointialueet että kunnat vastaavat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä); - siirretään terveyden- ja sosiaalihuollon henkilöstö ja heidän tehtävänsä kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueiden alaisuuteen; - perustetaan hyvinvointialueiden toiminnan rahoitusmekanismi keskushallinnolta ja palvelujen käyttäjiltä kerätyistä maksuista; - perustetaan sosiaali- ja terveysministeriön yhteyteen sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta, jonka tehtävänä on seurata ja arvioida terveys- ja sosiaalipalveluvaihtoehtojen täyttämistä sekä tukea terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallista ohjausta ja johtamista.

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajakaulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
135	P4C1R1 – Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua edistetään hoitotakuun toteutumista	Välitavoite	Hyvinvointialueiden saattaminen toimintavalmiiksi ja kykeneviksi vastaamaan sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä	Sosiaali- ja terveysministeriön raportti, jossa vahvistetaan, että hyvinvointialueet ovat toimintavalmiita ja valmiita panemaan sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen täytäntöön				Q2	2023	Sosiaali-, terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueet perustetaan ja ovat valmiina toimintaan sote-uudistuksen toteutuksen suunnittelua ja valmistelua koskevan tietokartan mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö tutkii hyvinvointialueiden perustamista tukevien toimenpiteiden täytäntöönpanon ja vahvistaa sen raportissa. Tämä koskee seuraavia aloja: 1) johto, 2) hallinto, 3) rahoitus ja 4) palvelut.
136	P4C1I1 – Edistetään hoitotakuun toteutumista ja puretaan koronavirusilanteen aiheuttamaa palveluvelkaa	Tavoite	Niiden toteutuneiden kiireettömien hoitokäyntien osuus, joissa saavutetaan hoidon saamiselle asetettu seitsemän päivän määräaika		% (prosenttiosuus)	67	80	Q4	2025	Niiden toteutuneiden kiireettömien hoitokäyntien osuus, joissa saavutetaan hoidon saamiselle asetettu seitsemän päivän määräaika, nousee 67 prosentista (tammikuu 2020) 80 prosenttiin. Tämä saavutetaan ottamalla käyttöön uusia ja innovatiivisia toimintamalleja, joilla pyritään nopeampaan, tehokkaampaan ja asiakaslähtöisempään hoitoon ja palveluihin alueilla. Palveluja ja tukea kehitetään siten, että ne ovat helpommin saatavilla ja vastaavat paremmin haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeita.
137	P4C1I2 – Vahvistetaan ennaltaehkäisyä ja terveysongelmien varhaista tunnistamista	Välitavoite	Alueellisten integroitujen monialaisten palveluhallintamallien kehittäminen ja täytäntöönpano 22 hyvinvointialueella	Julkaistaan täytäntöönpanoraportti, jossa vahvistetaan alueellisten integroitujen toimintamallien käyttöönotto 22 hyvinvointialueella				Q4	2024	Alueelliset integroidut monialaiset palvelunhallintamallit (sisältäen sosiaali- ja terveyspalvelut sekä kulttuuri-, liikunta- ja luontopalvelut) kehitetään ja pannaan täytäntöön 22 hyvinvointialueella, jotka on perustettu osana sote-uudistusta. Täytäntöönpanoraportissa vahvistetaan alueellisten integroitujen toimintamallien käyttöönotto 22 hyvinvointialueella
138	P4C1I3 – Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon	Välitavoite	Kaikissa terveyskeskuksissa on käytössä	Kaikissa terveyskeskuksissa otetaan käyttöön				Q4	2025	Kaikissa terveyskeskuksissa toteutetaan päivitetty reaaliaikainen kansallinen järjestelmä, jolla seurataan hoitotakuun toteutumista perusterveydenhuollon rekisterin avulla (vuonna 2020 tämä oli

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
	kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta		hoitotakuun toteutumisen valtakunnallinen reaaliaikainen seurantajärjestelmä	parannettu järjestelmä hoitotakuun toteutumisen seuraamiseksi.						mahdollista 90 prosentissa terveyskeskuksista).
139	P4C1I4 – Otetaan käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon digitaaliset innovaatiot	Tavoite	Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiä palveluja käyttävän väestön osuuden kasvu		% (prosenttiosuus)	26	35	Q4	2025	Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiä palveluja käyttävien (vähintään 20-vuotiaiden) osuus väestöstä kasvaa 26 prosentista (vuoden 2020 perustaso) 35 prosenttiin. Uusia digitaalisia menetelmiä kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden (sosiaali- ja terveysministeriö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, DigiFinland Oy, KELA) kanssa, jotta voidaan tukea sosiaali- ja terveydenhuollon hoitotakuun toteutumista. Tähän sisältyvät varsinaiset sähköiset terveystalvet ja sosiaalipalvelut, esimerkiksi puhelin-, chat- ja videovastaanotot, potilaiden väliset vertaistukipalvelut, asiakasneuvontapalvelut ja muut sähköiset palvelut. Lisäksi toteutetaan toimia sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstön osaamisen tukemiseksi ja digitaalisten ratkaisujen käytön lisäämiseksi.
140	P4C1I5 – Asiakaslähtöinen digitaalinen hoitotietojärjestelmä Ahvenanmaalla	Tavoite	Hoitotietojärjestelmän käyttöön ottaneiden kunnallisten sosiaali- ja terveyspalvelujen ja/tai yksityisten hoitoyritysten osuus		% (prosenttiosuus)	0	80	Q2	2026	Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) kehittää terveydenhuollon, sosiaalipalvelujen ja yksityisten toimijoiden käyttöön hoitotietojärjestelmän. Järjestelmä on määrä saada toimintaan ja tulla käyttöön koko julkisessa terveydenhuoltojärjestelmässä ja 80 prosentissa kuntien sosiaalipalveluista ja yksityisistä toimijoista Ahvenanmaalla. Järjestelmä kattaa hoitoprosessien dokumentoinnin, lääkeresepit, lääketieteellisten päätösten tuen, potilastiedot, ohjaamisen erikoissairaanhoidon piiriin, ajankäytön raportoinnin sekä laadun ja toiminnan perustason seurannan. Hankintaprosessin aikana järjestelmään voidaan liittää muita erikoistuneita hoitajajärjestelmiä, esimerkiksi logistiikka- ja käyttöjärjestelmiä.

PILARI 5: REPowerEU-suunnitelma

N. KOMPONENTTI P5C1: REPowerEU-suunnitelma

REPowerEU-luku auttaa vastaamaan haasteeseen, joka koskee riippuvuuden vähentämistä fossiilisista polttoaineista. Komponentin tavoitteina on edistää uusiutuvan energian käyttöönottoa sekä lisätä vihreää siirtymää koskevaa tutkimusta ja kehitystä. Näiden tavoitteiden odotetaan edistävän osaltaan EU:n vuoden 2030 ilmastotavoitteiden saavuttamista, Suomen tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä sekä tavoitetta kasvattaa uusiutuvien energialähteiden osuutta Suomen energiapaletissa. Kaikilla kolmella REPowerEU-luvun investoinnilla on rajat ylittävä tai useita maita kattava ulottuvuus tai vaikutus. Erityisesti puhtaaseen siirtymään tehtäviä investointeja ja merituulivoimaa Ahvenanmaalla koskevilla toimenpiteillä edistetään koko unionin energiaturvallisuutta, ja vihreää siirtymää koskevaa tutkimusta ja kehitystä koskevilla toimenpiteillä edistetään unionin työvoiman vihreiden taitojen kehittämistä.

REPowerEU-luku auttaa vastaamaan maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat investointeihin liittyvän talouspolitiikan keskittämistä tutkimukseen ja innovointiin, vähähiiliseen talouteen ja energiaan siirtymiseen (maakohtainen suositus 3/2019), investointien keskittämistä vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön (maakohtainen suositus 3/2020), yleisen riippuvuuden vähentämistä fossiilisista polttoaineista vauhdittamalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa muun muassa lupamenettelyjen nopeuttamisella, teollisuuden vähähiilistämiseen tehtävien julkisten ja yksityisten investointien lisäämistä (maakohtainen suositus 3/2022 ja maakohtainen suositus 4/2023) sekä sellaisten politiikkatoimien tehostamista, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämän osaamisen tuottaminen ja hankkiminen (maakohtainen suositus 4/2023).

Minkään tämän komponentin toimenpiteen ei odoteta aiheuttavan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille, kun otetaan huomioon ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamista koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) mukaiset elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kuvaus ja lieventävät toimet.

N.1. Kuvaus uudistuksista ja investoinneista, joita rahoitetaan rahoitustuella, jota ei makseta takaisin

Uudistus 1 (P5C1R1): Vihreään siirtymään liittyvät luvat

Uudistuksen tavoitteena on lyhentää ympäristölupamenettelyjen käsittelyaikoja uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien osalta Suomessa.

Suomen on hyväksyttävä ympäristölupamenettelyjä koskevat säädökset, jotka kattavat kaikki uusiutuvaan energiaan liittyvät menettelyt, jotta saadaan aikaan yhdistetty lupamenettely ja sen myötä yksi virallinen päätös- ja muutoksenhakumenettely. Säädöksillä edistetään yhden luukun mallia ja vahvistetaan asianmukaiset ja tehokkaat ympäristölupia koskevat menettelysäännöt. Suomen on myös hyväksyttävä säädökset, joilla ympäristölupahakemusten käsittelyä koskevat uudet yksinkertaistetut menettelyt keskitetään uudelle kansalliselle viranomaiselle.

Tämän toimenpiteen mukaista tukea annetaan digitaalisten prosessien kehittämiseen ja käyttöönottoon sekä väliaikaisten resurssien käyttöönottoon tarvittavan lainsäädännön valmistelemista ja ympäristövaikutusten arviointipyyntöjen suman käsittelemistä varten. Tällä pyritään nopeuttamaan lupamenettelyjä ja tukevan lainsäädännön täytäntöönpanoa.

Uudistuksen toteutus on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 1 (P5C1I1): Investoinnit puhtaaseen siirtymään

Investoinnin tavoitteena on edistää Suomen tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä myötävaikuttamalla uusien puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon energian tuotannossa ja käytössä ja/tai edistämällä uusiutuvan vedyn tuotannon ja varastoinnin kehittämistä kaupallisessa laajuudessa.

Investoinnilla tuetaan demonstraatiovaiheessa olevien laajamittaisten uusiutuvan energian hankkeiden toteuttamista painottaen teknistä toteutettavuutta ja/tai hankkeita vedyn arvoketjussa uusiutuvan vedyn tuotannon osalta. Niihin voivat sisältyä muun muassa seuraavat:

- uusiutuvat polttoaineet liikenteessä (sähköpolttoaineet ja biopolttoaineet)
- polttoon perustumaton lämmön tuotanto
- muut uusiutuvan energian hankkeet, kuten suuret kestävän biokaasun³⁸ tuotannon hankkeet, joissa hyödynnetään vähän käytettyjä syötteitä (lukuun ottamatta biokaasun siirtoa ja jakelua), laajamittaiset aurinkoenergiահankkeet ja energian varastointia edistävät hankkeet
- Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet (IPCEI) vedyn alalla
- muut kotimaiset uusiutuvaan vetyyn tehtävät investoinnit.

Hankkeen valintaperusteina ovat muun muassa panos uusiutuvan energian ja vedyn osuuden kasvattamiseen sekä mahdollinen panos asiaankuuluvien teknologioiden pitkän aikavälin kehittämiseen ja kaupallistamiseen.

Tuki toteutetaan yhtenä tai useampana hakumenettelynä, josta vastaavat työ- ja elinkeinoministeriö ja/tai Business Finland.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa teknistä ohjetta ”ei merkittävää haittaa” (2021/C58/01), tulevien hankepyyntöjen tehtävnmääritykseen sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei lueta seuraavia toimintoja: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö³⁹ ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joiden ennustetut kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaa koskevia vertailuarvoja⁴⁰ iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia⁴¹ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia koskevat toiminnot⁴² ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin

---

³⁸ Biokaasun tuotantoa tuetaan vain, jos toimenpiteeseen sisältyy myös biometaaniksi jalostaminen, paitsi jos on kyse pienistä (alle 500 kWe) laitoksista, joissa käytetään biokaasua verkon vakauttamiseen.

³⁹ Lukuun ottamatta a) tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot, ja b) ii alakohdan mukaisia toimintoja ja varoja, joiden osalta fossiilisten polttoaineiden käyttö on tilapäistä ja teknisesti väistämätöntä, jotta voidaan siirtyä oikea-aikaisesti kohti fossiilisista polttoaineista vapaata toimintaa.

⁴⁰ Jos tuetulla toiminnalla saavutetaan ennustetut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, olisi annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

⁴¹ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

⁴² Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda

loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtäväkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan toimintoja, jotka ovat asiaa koskevan EU:n ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia.

Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastonmuutostavoitteita, jotka liittyvät vähintään yhteen tukitoimialoista 028, 029, 030 a⁴³, 032 ja 034 a⁴⁴, joilla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI⁴⁵ mukaisesti.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 2 (P5C1I2): Vihreää siirtymää koskeva tutkimus ja kehitys

Investoinnin tavoitteena on tukea uusiutuvan energian ratkaisujen edistämiseen keskittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa Suomessa. Tätä varten tuetaan kolmea strategista tutkimus- ja kehityshanketta.

Ensimmäisessä hankkeessa keskitytään kolmeen tutkimusalaan, joilla on merkittävä hiilidioksidipäästöjen vähennyspotentiaali: 1) sähkön varastointi ja puhtaan energian vauhdittaminen, 2) teollisuuden energiatehokkuus ja vähähiilistäminen sekä 3) uusiutuvan vedyn talous. Hankkeeseen sisältyy tutkijoille annettava tuki, jonka myötä pyritään lisäämään asiantuntemusta näillä aloilla.

Toisen hankkeen tavoitteena on tukea puhtaaseen energiaan siirtymistä ja luonnonvarojen tehokasta käyttöä, jotta voidaan vähentää Suomen energiariippuvuutta Venäjältä, luoda uutta liiketoimintaosaamista ja auttaa saavuttamaan ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteet. Hankkeessa laaditaan vuoteen 2035 ulottuva tiekartta, joka sisältää puhtaan energian järjestelmää koskevia toimintapoliittisia suosituksia.

Kolmannessa hankkeessa keskitytään uusiutuvaan energiaan, erityisesti aurinko- ja tuulienergiaan, tehtävien lisäinvestointien laajuuteen ja vaikutuksiin, jotta voidaan selvittää kustannukset ja hyödyt, arvioida kannatusta maanomistajien ja yleisön keskuudessa sekä arvioida lieventämishierarkiaa energiantuotannon tasapainottamiseksi ympäristöä ja luonnon monimuotoisuutta koskevien

---

laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

⁴³ Jos toimenpiteen tavoite liittyy sähkön tai lämmön tuotantoon biomassasta direktiivin (EU) 2018/2001 mukaisesti, ja jos toimenpiteen tavoitteena on saavuttaa laitoksessa biomassan käytöllä vähintään 80 prosentin vähennys kasvihuonekaasupäästöissä suhteessa kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten laskentamenetelmiin ja niihin liittyviin fossiilisten polttoaineiden vertailukohtiin, jotka esitetään direktiivin (EU) 2018/2001 liitteessä VI. Jos toimenpiteen tavoite liittyy biopolttoaineen tuotantoon biomassasta (pois lukien ravinto- ja rehuksvit) direktiivin (EU) 2018/2001 mukaisesti ja jos toimenpiteen tavoitteena on saavuttaa laitoksessa biomassan käytöllä tähän tarkoitukseen vähintään 65 prosentin vähennys kasvihuonekaasupäästöissä suhteessa kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten laskentamenetelmiin ja niihin liittyvään fossiilisten polttoaineiden vertailukohtaan, jotka esitetään direktiivin (EU) 2018/2001 liitteessä V.

⁴⁴ Kun kyseessä on korkeahyötysuhteinen yhteistuotanto, jos toimenpiteen tavoitteena on saavuttaa elinkaari- ja jäähdytyspäästöt, jotka ovat alle 100 g CO₂-ekv./kWh, tai hukkalämmöstä tuotettu lämmitys/jäähdytys. Kaukolämmityksen ja -jäähdytyksen tapauksessa, jos siihen liittyvä infrastruktuuri on energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta 25 päivänä lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1) mukainen tai jos olemassa oleva infrastruktuuri on kunnostettu siten, että se vastaa tehokkaan kaukolämmityksen ja -jäähdytyksen määritelmää, tai jos hanke on kehittynyt pilottijärjestelmä (valvonta- ja energianhallintajärjestelmät, esineiden internet) tai johtaa alhaisempiin lämpötilaolosuhteisiin kaukolämmitys- ja jäähdytysjärjestelmässä.

⁴⁵ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17–75.

tavoitteiden kanssa. Hankkeessa yhdistetään REPowerEU:n tavoitteet, joihin kuuluvat i) tuuli- ja aurinkoenergia, ii) energianlähteiden käytön datavetoinen optimointi ja iii) resurssitehokkuus, Luken tutkijakouluohjelmaan osaamisen kehittämisen edistämiseksi ja laaditaan tiekartta, joka koskee kehittyviä uusiutuvan energian järjestelmiä osana Suomen energiajärjestelmää ja sisältää arvion aurinko- ja tuulienergian kasvun vaikutuksista maa-, rannikko- ja merialueilla.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

Investointi 3 (P5C1I3): Merituulivoima Ahvenanmaalla

Investoinnin tavoitteena on edistää tuulivoiman tuotantoa Ahvenanmaan itsehallintoalueella. Investoinnilla tuetaan merituulivoimahankkeen valmisteluvaihetta.

Sen varmistamiseksi, että toimenpide noudattaa ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevaa teknistä ohjetta (2021/C58/01), tulevien hankepyyntöjen tehtävänmäärittäykseen sisältyviin tukikelpoisuusperusteisiin ei lueta seuraavia toimia: i) fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät toiminnot, mukaan lukien tuotantoketjun loppupään käyttö⁴⁶ ii) EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiset toiminnot, joiden ennustetut kasvihuonekaasupäästöt eivät alita asiaa koskevia vertailuarvoja⁴⁷ iii) jätteiden kaatopaikkoja, polttolaitoksia⁴⁸ ja mekaanisia biologisia käsittelylaitoksia koskevat toiminnot⁴⁹ ja iv) toiminnot, joissa jätteiden pitkän aikavälin loppukäsittely voi aiheuttaa haittaa ympäristölle. Tehtäväkuvauksessa edellytetään lisäksi, että voidaan valita ainoastaan unionin ja kansallisen ympäristölainsäädännön mukaisia toimia.

Tukikelpoisuusperusteilla varmistetaan, että kaikilla hankkeilla edistetään ilmastonmuutostavoitteita, jotka liittyvät tukitoimialaan 028, jolla on 100 prosentin ilmastokerroin elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 liitteen VI mukaisesti.

Investoinnin toteuttaminen on määrä saattaa päätökseen 30. kesäkuuta 2026 mennessä.

---

⁴⁶ Lukuun ottamatta a) tämän toimenpiteen mukaisia maakaasua käyttäviä hankkeita, jotka koskevat sähkön ja/tai lämmön tuotantoa sekä siihen liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria ja jotka täyttävät ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevien teknisten ohjeiden (2021/C58/01) liitteessä III esitetyt ehdot, ja b) ii alakohdan mukaisia toimia ja varoja, joiden osalta fossiilisten polttoaineiden käyttö on tilapäistä ja teknisesti väistämätöntä, jotta voidaan siirtyä oikea-aikaisesti kohti fossiilisista polttoaineista vapaata toimintaa.

⁴⁷ Jos tuetulla toiminnalla saavutetaan ennustetut kasvihuonekaasupäästöt, jotka eivät ole merkittävästi alhaisempia kuin asianomaiset vertailuarvot, olisi annettava selvitys syistä, joiden vuoksi tämä ei ole mahdollista. Vertailuarvot, jotka on vahvistettu maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten päästökauppajärjestelmän soveltamisalaan kuuluville toiminnoille komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/447 mukaisesti.

⁴⁸ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia laitoksissa, jotka on tarkoitettu yksinomaan kierrätettäväksi kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn, eikä olemassa olevissa laitoksissa, joissa tämän toimenpiteen mukaisilla toimilla pyritään lisäämään energiatehokkuutta, ottamaan talteen kaasuja varastointia tai käyttöä varten tai ottamaan talteen materiaalit polttotuhkasta, edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitoksen jätteenkäsittelykapasiteetin kasvuun tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

⁴⁹ Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske tämän toimenpiteen mukaisia toimia olemassa olevissa mekaanisissa biologisissa käsittelylaitoksissa, jos tämän toimenpiteen mukaisten toimien tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta tai uudistaa erotetun jätteen kierrätystoimia biojätteen kompostointia ja biojätteen anaerobista mädättämistä varten edellyttäen, että tällaiset tämän toimenpiteen mukaiset toimet eivät johda laitosten jätteenkäsittelykapasiteetin lisääntymiseen tai laitosten käyttöiän pidentämiseen; tästä toimitetaan näyttöä laitoskohtaisesti.

N.2. Seuranta ja täytäntöönpanoa koskevat välitavoitteet, tavoitteet, indikaattorit ja aikataulu – rahoitustuki, jota ei makseta takaisin

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
141	P5C1R1: Vihreään siirtymään liittyvät luvat	Tavoite	Ympäristövaikutusten arviointien suman purkaminen		Numero	0	228	Q4	2025	Vähintään 228 ympäristövaikutusten arviointia saatetaan päätökseen 1. tammikuuta 2023 ja 31. joulukuuta 2025 välisenä aikana.
142	P5C1R1: Vihreään siirtymään liittyvät luvat	Välitavoite	Digitaaliset palvelut ympäristölupien kehittämiseen	Palvelujen hankinta ympäristölupien ja digitaalisen ”luvat ja valvonta” kehittämiseen				Q2	2025	Digitalisointipalveluja hankitaan seuraavien osalta: i) ympäristölupien ja valvonnan tietorakenne puhtaasti energian tuotantoon liittyvissä virallisissa yhteyksissä ja ii) digitaalinen ”luvat ja valvonta”, myös muutokset seurantajärjestelmän toiminnassa ja digitaalisten palvelujen kehittäminen.
143	P5C1R1: Vihreään siirtymään liittyvät luvat	Välitavoite	Uuden ympäristölupamenettelyn vahvistavien säädösten voimaantulo	Säädöksen säännös, josta käy ilmi säädöksen voimaantulo				Q4	2025	Säädökset, jotka ovat tarpeen uuden ympäristölupamenettelyn luomiseksi ja ympäristölupiin liittyvän vastuun siirtämiseksi alueviranomaisilta yhdelle kansalliselle viranomaiselle, tulevat voimaan.
144	P5C1R1: Vihreään siirtymään liittyvät luvat	Välitavoite	Ympäristöluvista ja niihin liittyvistä digitaalisista palveluista vastaavan yhden kansallisen viranomaisen toimintavalmiuteen saattaminen	Kansallinen keskusviranomaisen on toimintavalmis ja asiaankuuluvat digitaaliset palvelut toimivat				Q2	2026	Kansallinen keskusviranomaisen on toimintavalmis. Välitavoitteen 142 mukaiset digitaaliset palvelut ovat toiminnassa.
145	P5C1I1: Investoinnit puhtaaseen siirtymään	Välitavoite	Puhtaan siirtymän hankkeita koskevan hakumenettelyn käynnistäminen	Hakumenettelyn julkaiseminen				Q2	2024	Uusien puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon energian tuotannossa ja käytössä liittyviä hankkeita ja/tai uusiutuvan vedyn tuotannon ja varastoinnin kehittämisen edistämistä kaupallisessa laajuudessa koskevan hakumenettelyn käynnistäminen. Tuen myöntämisen edellytyksiin sisällytetään poissulkemisluekko, jolla varmistetaan, että tuettavat hankkeet täyttävät "ei merkittävää haittaa" -periaatetta koskevan teknisen ohjeen (2021/C58/01) vaatimukset sekä vaatimuksen EU:n ja kansallisen

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusajakaulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
										ympäristölainsäädännön noudattamisesta.
146	P5C1I1: Investointi puhtaaseen siirtymään	Välitavoite	Kaikkien avustusten myöntäminen puhtaan siirtymän hankkeille	Ilmoitus kaikkien avustusten myöntämisestä				Q2	2025	Kaikki hankkeet, jotka liittyvät uusien puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon energian tuotannossa ja käytössä ja/tai uusiutuvan vedyn tuotannon ja varastoinnin kehittämisen edistämiseen kaupallisessa laajuudessa, valitaan välitavoitteen 145 mukaan käynnistetyn hakumenettelyn perusteiden mukaisesti. Kaikki rahoituksen myöntämistä koskevat päätökset annetaan hakumenettelyn kautta valittujen hankkeiden hakijoille.
147	P5C1I1: Investointi puhtaaseen siirtymään	Välitavoite	Tuettujen puhtaan siirtymän hankkeiden loppuun saattaminen	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen				Q2	2026	Sellaisten hankkeiden loppuun saattaminen, jotka vastaavat vähintään 54 MW:n lisäystä uusiutuvan energian kapasiteetissa ja/tai verkkoliitäntäkapasiteetissa.
148	P5C1I2: Vihreää koskeva tutkimus ja kehitys	Välitavoite	Puhtaan energian tutkimusinfrastruktuurin valmiiksi saaminen	Puhtaan energian tutkimusinfrastruktuuri saadaan valmiiksi				Q2	2026	Uusi uusiutuvaa vetyä ja päästötöntä liikennettä koskevan kokeellisen tutkimuksen laitos saadaan valmiiksi ja voidaan ottaa käyttöön.
149	P5C1I2: Vihreää koskeva tutkimus ja kehitys	Tavoite	Tutkijoiden valitseminen REPowerEU-ohjelmaan liittyvään tutkimus- ja kehitystoimintaan		Valittujen tutkijoiden lukumäärä	0	35	Q2	2025	Tutkimusavauksia tehdään kolmella aihealueella, joihin kuuluvat i) sähkön varastointi ja puhtaan energian vauhdittaminen, ii) teollisuuden energiatehokkuus ja vähähiilistäminen sekä iii) uusiutuvan vedyn talous. VTT valitsee vähintään 35 tutkijaa kolmelle aihealueelle.
150	P5C1I2: Vihreää koskeva tutkimus ja kehitys	Tavoite	Tohtorikoulutettavien valitseminen Luken tutkijakouluohjelmaan		Numero	0	4	Q3	2024	Vähintään neljä Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkijakouluohjelman tohtorikoulutettavien paikkaa osoitetaan REPowerEU-ohjelmaan liittyville aihealueille, kuten i) tuuli- ja aurinkovoimaan, ii) energianlähteiden käytön datavetoiseen optimointiin ja iii) resurssitehokkuuteen, REPowerEU-osaamisen kehittämisen edistämiseksi.
151	P5C1I2: Vihreää koskeva tutkimus ja kehitys	Välitavoite	Puhdasta energiaa koskevien tiekarttojen julkaiseminen	Puhtaan energian järjestelmien kehittämistä koskevan tiekartan julkaiseminen Syken verkkosivustolla ja				Q2	2026	Suomen ympäristökeskuksen (Syke), Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) ja VTT:n konsortion on määrä julkaista puhtaan energian järjestelmien kehittämistä koskeva tiekartta vuoteen 2035 mennessä. Luke julkaisee tiekartan, joka koskee kehittyviä uusiutuvan energian järjestelmiä osana Suomen energiajärjestelmää ja sisältää arvion aurinko- ja tuulienergian kasvun vaikutuksista maa-,

Numero	Toimenpide	Välitavoite/tavoite	Nimi	Laadulliset indikaattorit (välitavoitteiden osalta)	Määrälliset indikaattorit (tavoitteiden osalta)			Alustava toteutusaikataulu		Kunkin välitavoitteen ja tavoitteen kuvaus
					Mittayksikkö	Perustaso	Päämäärä	Vuosineljännes	Vuosi	
				uusiutuvan energian järjestelmiä koskevan tiekartan julkaiseminen Luken verkkosivustolla						rannikko- ja merialueilla.
152	P5C1I3: Merituulivoima Ahvenanmaalla	Välitavoite	Raporttien toimittaminen	Raporttien toimittaminen				Q2	2026	Merituulivoimaa Ahvenanmaalla koskevat raportit laaditaan. Raportit kattavat ainakin seuraavat osa-alueet: i) kehittyvät vetymarkkinat ja tuleva integrointi tuulivoimapotentialiin sekä ii) ratkaisut Ahvenanmaan tuulivoimapotentialin ja sähkön ja mahdollisen tulevan rajat ylittävän vedyn siirron integroimiseksi.

2. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat 1 949 227 000 euroa.

REPowerEU-luvun arvioidut kokonaiskustannukset ovat 127 090 000 euroa. Erityisesti asetuksen (EU) 2023/435 21 c artiklan 3 kohdan b–e alakohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden arvioidut kokonaiskustannukset ovat 127 090 000 euroa. Mikään REPowerEU-luvun sisältävään muutettuun Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluva toimenpide ei kuulu asetuksen (EU) 2021/241 21 c artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaan.

OSIO 2: RAHOITUSTUKI

1. Rahoitusosuus

Päätöksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut erät muodostetaan seuraavasti:

1.1. Ensimmäinen erä (tuki, jota ei makseta takaisin):

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
2	P1C1R2 – Energiajärjestelmän murros – Energiaverotuksen uudistaminen teknologiakehitys huomioivaksi	Välitavoite	Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain voimaantulo
3	P1C1I1 – Energiajärjestelmän murros – Energiainfrastruktuuri-investoinnit	Välitavoite	Ensimmäisen energiainfrastruktuurihankkeita koskevan hakumenettelyn julkaiseminen
6	P1C1I2 – Energiajärjestelmän murros – Investoinnit uuteen energiateknologiaan	Välitavoite	Ensimmäisen uuteen energiateknologiaan tehtäviä investointeja koskevan hakumenettelyn julkaiseminen
14	P1C2R2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Kiertotalouden strateginen edistäminen ja jätelain uudistus	Välitavoite	Valtioneuvoston periaatepäätöksen hyväksyminen kiertotaloutta koskevan strategisen ohjelman täytäntöönpanosta
16	P1C2I1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen	Välitavoite	Ensimmäisen vähäpäästöisen vedyn tuotantoa ja hyödyntämistä sekä hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä koskevan kansallisen hakumenettelyn julkaiseminen
19	P1C2I2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen	Välitavoite	Julkaistaan ensimmäinen hakumenettely teollisuuden prosessien suorasta sähköistämisestä ja vähähiilistämisestä teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
22	P1C2I3 – Vihreää siirtymää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttö ja kierrätys	Välitavoite	Julkaistaan ensimmäinen hakumenettely, joka koskee jättemateriaalien ja sivuvirtojen uudelleenkäyttöä edistäviä investointihankkeita.
31	P1C3I2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma	Välitavoite	Vähähiilisen rakennetun ympäristön tukemista koskevan ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen
34	P1C4R1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Fossiilittoman liikenteen tiekartta	Välitavoite	Valtioneuvoston periaatepäätöksen LVM/2021/62 hyväksyminen kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi
35	P1C4R1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Fossiilittoman liikenteen tiekartta	Välitavoite	Kotimaan liikenteen päästöjä vähentäviä kansallisia lisätoimenpiteitä koskevan hallituksen päätöksen julkaiseminen
37	P1C4R2 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Kestävän liikenteen verouudistus	Välitavoite	Tuloverolakiin tehtyjen liikenteen työsuhde-etuja koskevien muutosten (1205/2020) voimaantulo
52	P1C5I2 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet	Välitavoite	Täsmämetsätalouden hankkeita koskevan ensimmäisen hankehauun julkaiseminen
71	P2C2R2 – Elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten ja investointien vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden tehostaminen kehittämällä tietojärjestelmiä, hallintoa, valvontaa ja tarkastusta	Välitavoite	Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanosta annetun lain voimaantulo
72	P2C2R2 – Elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten ja investointien vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden tehostaminen kehittämällä tietojärjestelmiä, hallintoa, valvontaa ja tarkastusta	Välitavoite	Tarkastus- ja valvontatietojärjestelmä: elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon seurantaa koskevat tiedot
91	P3C2R1 – Jatkuvan oppimisen uudistus	Välitavoite	Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain voimaantulo
96	P3C2I1 – Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma	Välitavoite	Jatkuvan oppimisen digitaalisten palvelujen tietotekniikka-arkkitehtuurin valmiiksi saattaminen
103	P3C3I2 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen	Välitavoite	Suomen Akatemia julkaisee ensimmäisen hakumenettelyn, joka koskee avainalojen osaamisen lisäämiseen kohdennettuja

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
	vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Suomen Akatemia)		tutkimushankkeita
115	P3C3I6 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit	Välitavoite	Kansallisten tutkimusinfrastruktuurien uudistamista ja kehittämistä koskevan hakumenettelyn julkaiseminen
127	P3C4I3 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen tuki	Välitavoite	Julkaistaan kaksi hakumenettelyä, jotka koskevat kulttuurialan ja luovien alojen uudistamista tukevia hankkeita ja joista toinen koskee kehittämistukea ja toinen pilottitukea
133	P4C1R1 – Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua edistetään hoitotakuun toteutumista	Välitavoite	Hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali-, terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujen uudistamista koskevan ensimmäisen lainsäädäntökehityksen voimaantulo
Erän suuruus			273 307 672 euroa

1.2. Toinen erä (tuki, jota ei makseta takaisin):

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
9	P1C1I3 – Energijärjestelmän murros – Ahvenanmaan investointi- ja uudistuskokonaisuus	Välitavoite	Uusiutuvaan energiaan Ahvenanmaalla tehtäviä investointeja koskevan ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen
11	P1C2R1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Ilmastolain uudistus ja teollisuuden vähähiilistäminen	Välitavoite	Uudistetun ilmastolain voimaantulo
26	P1C3R2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen toimenpideohjelma	Välitavoite	Fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen toimenpideohjelman julkaiseminen
38	P1C4R2 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Kestävän liikenteen verouudistus	Välitavoite	Niiden tuloverolakiin (1205/2020) tehtyjen lakimuutosten voimaantulo, jotka koskevat täyssähköauton tai ladattavan hybridi-auton lataamiseen liittyvää verovapautusta
39	P1C4I1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Julkiset liikennesähkön ja -vedyn jakelu- ja tankkausinfrastruktuurit	Välitavoite	Sähkö- ja vetyajoneuvojen jakeluinfrastruktuurin parantamista koskevien tarjouskilpailuiden julkaiseminen
48	P1C5I1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen	Välitavoite	Hyväksytään kipsin toimitusta, kuljetusta ja jakelua koskevat hankkeet

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
	kipsikäsitteily ja ravinteiden kierrätys		
55	P2C1I1 – Digitaalinen infrastruktuuri – Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen	Välitavoite	Laajakaistatukilain muutosten voimaantulo
58	P2C1I2 – Liikenne ja maankäyttö – Digirata-hanke	Välitavoite	Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän (ERTMS) mallintamislaitteiden testauslaboratorio on toiminnassa
61	P2C2I1 – Digitalous – reaaliaikatalousohjelma (RTE)	Välitavoite	Luodaan elinkelpoinen minimiekosysteemi (MVE), ja se on toimintavalmis
64	P2C2I3 – Kärkitekniologioiden (mikroelektronikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen	Tavoite	Mikroelektronikkahankkeet hyväksytään
66	P2C2I3 – Kärkitekniologioiden (mikroelektronikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen	Välitavoite	Hyväksytään hankkeet, joilla kehitetään 6G-, tekoäly- ja kvanttilaskentaa.
72 a	P2C2R2 – Elpymis- ja palautumissuunnitelman uudistusten ja investointien vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden tehostaminen kehittämällä tietojärjestelmiä, hallintoa, valvontaa ja tarkastusta	Välitavoite	Riskienhallinnasta ja valvonnasta unionin taloudellisten etujen suojaamisen ja sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi annetun valtiovainministeriön asetuksen voimaantulo sekä elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoelinten koordinaatioelimen suuntaviivojen julkaiseminen.
77	P3C1R1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Pohjoismainen työvoimapalvelumalli	Välitavoite	Työnhakijan palveluprosessin pohjoismaista työvoimapalvelumallia säätävän julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevan lain voimaantulo
81	P3C1R3 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen	Välitavoite	Opiskelijoita, tutkijoita ja harjoittelijoita koskevan lainsäädännön (719/2018) muutosten voimaantulo
83	P3C1R3 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen	Välitavoite	Luodaan nopeutettu menettely erityisasiantuntijoita, kasvuyrittäjiä ja heidän mukanaan tulevia perheenjäseniä varten.
93	P3C2R1 – Jatkuvan oppimisen uudistus	Välitavoite	Julkaistaan ensimmäinen hakumenettely, joka koskee koulutuksen tarjoamista digitaalisten ja vihreiden taitojen vahvistamiseksi
98	P3C2I2 – Koulutustason parantaminen lisäämällä aloituspaikkoja korkea-asteen koulutuksessa	Tavoite	Lisätään opiskelijoiden sisäänottoa korkea-asteen oppilaitoksiin
100	P3C3I1 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää edistävä	Välitavoite	Veturihankkeita koskevan hakumenettelyn

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
	TKI-rahoituksen kokonaisuus – Veturihankkeet		julkaiseminen
106	P3C3I3 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Business Finland)	Välitavoite	Business Finland julkaisee hakumenettelyn, joka koskee avainalojen osaamisen lisäämiseen tähtääviä TKI-hankkeita
109	P3C3I4 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Innovatiivisten kasvuyritysten tukeminen	Välitavoite	Business Finland julkaisee hakumenettelyn, joka koskee innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen tähtääviä TKI-hankkeita
112	P3C3I5 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit	Välitavoite	Paikallisten tutkimusinfrastruktuurien uudistamista ja kehittämistä koskevan hakumenettelyn julkaiseminen
113	P3C3I5 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit	Tavoite	Paikallisten tutkimusinfrastruktuurien uudistamiseen ja kehittämiseen suunnattujen avustusten myöntäminen
116	P3C3I6 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit	Tavoite	Kansallisten tutkimusinfrastruktuurien uudistamiseen ja kehittämiseen suunnattujen avustusten myöntäminen
118	P3C3I7 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kilpailtu rahoitus innovaatioinfrastruktuureille	Välitavoite	Innovaatio-infrastruktuurien kehittämistä koskevan hakumenettelyn julkaiseminen
121	P3C4I1 – Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kasvun kiihdyttämisohjelma	Välitavoite	Yritysten kansainvälistymisvalmiuksien tukemista koskevan hakumenettelyn julkaiseminen
124	P3C4I2 – Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat	Välitavoite	Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmien kolmen ensimmäisen hakumenettelyn julkaiseminen
130	P3C4I4 – Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Matkailualan kestävyden ja digitalisaation kasvun tukeminen	Välitavoite	Matkailualan TKI-hankkeita koskevan hakumenettelyn julkaiseminen

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
		Erän suuruus	436 940 643 euroa

1.3. Kolmas erä (tuki, jota ei makseta takaisin):

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
7	P1C1I2 – Energiajärjestelmän murros – Investoinnit uuteen energiateknologiaan	Välitavoite	Kaikkien energiateknologiaan tehtäviä investointeja koskevien avustusten myöntäminen
15	P1C2R2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Kiertotalouden strateginen edistäminen ja jätelain uudistus	Välitavoite	Kansallisen sopimuksen tekeminen keskeisten toimijoiden kanssa vähähiilisestä kiertotaloudesta
20	P1C2I2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen	Välitavoite	Kaikkien teollisuuden prosessien suoran sähköistämisen ja vähähiilistämisen hankkeita koskevien avustusten myöntäminen
23	P1C2I3 – Vihreää siirtymää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttö ja kierrätys	Välitavoite	Kaikkien avustusten myöntäminen uudelleenkäyttö- ja kierrätys Hankkeisiin
47	P1C5R1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Luonnonsuojelulainsäädännön uudistaminen	Välitavoite	Muutetun luonnonsuojelulain voimaantulo
50	P1C5I1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen kipsikäsittely ja ravinteiden kierrätys	Välitavoite	Hyväksytään ravinteiden kierrätys- ja hyödyntämishankkeet
53	P1C5I2 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet	Välitavoite	Kaikkien avustusten myöntäminen rahoitettaviksi valituille täsmämetsätalouden hankkeille
68	P2C2R1 – Huoneistotietojärjestelmän kehittäminen	Välitavoite	Huoneistotietojärjestelmän kattavuuden laajentamista koskevan lainsäädännön antaminen
79	P3C1R1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Pohjoismainen työvoimapalvelumalli	Välitavoite	Kaikki viisi pohjoismaisen työvoimapalvelumallin edellyttämää digitaalista toimintoa on sisällytetty julkisten työvoimapalvelujen (TE-PES) tietojärjestelmään, ja ne ovat toiminnassa
80	P3C1R2 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työttömyyspäivärahan lisäpäivien poistaminen	Välitavoite	Työttömyysturvan lisäpäivien asteittaista lakkauttamista koskevien työttömyysturvalakiin tehtyjen muutosten voimaantulo

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
82	P3C1R3 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen	Välitavoite	Ulkomaalaislakiin (301/2004) tehtyjen muutosten voimaantulo
92	P3C2R1– Jatkuvan oppimisen uudistus	Välitavoite	Työvoima- ja osaamistarpeiden keskipitkän aikavälin ennakointimallin valmiiksi saattaminen
101	P3C3I1 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää edistävä TKI-rahoituksen kokonaisuus – Veturihankkeet	Tavoite	Avustusten myöntäminen veturihankkeisiin
104	P3C3I2 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Suomen Akatemia)	Tavoite	Suomen Akatemia myöntää avustukset tutkimushankkeille, joiden tavoitteena on lisätä avainalojen osaamista
107	P3C3I3 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Business Finland)	Tavoite	Business Finland myöntää avustukset TKI-hankkeille, joiden tavoitteena on lisätä avainalojen osaamista
110	P3C3I4 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Innovatiivisten kasvuyritysten tukeminen	Tavoite	Avustusten myöntäminen innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen
119	P3C3I7 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kilpailtu rahoitus innovaatioinfrastruktuureille	Tavoite	Innovaatioinfrastruktuurien kehittämiseen suunnattujen avustusten myöntäminen
125	P3C4I2 – Kilpailukyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat	Välitavoite	Avustusten myöntäminen kaikille kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmiin kuuluville hankkeille
134	P4C1R1 – Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua edistetään hoitotakuun toteutumista	Välitavoite	Hyvinvointialueiden perustamisen sekä sosiaali-, terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujen uudistamisen päätökseen saattavan lisälainsäädännön voimaantulo
135	P4C1R1 – Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua edistetään hoitotakuun toteutumista	Välitavoite	Hyvinvointialueiden saattaminen toimintavalmiiksi ja kykeneviksi vastaamaan sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä
145	P5C1I1 – REPowerEU – Investoinnit puhtaaseen siirtymään	Välitavoite	Puhtaan siirtymän hankkeita koskevan hakumenettelyn käynnistäminen

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
150	P5C1I2 – REPowerEU – Vihreää siirtymää koskeva tutkimus ja kehitys	Tavoite	Tohtorikoulutettavien valitseminen Luken tutkijakouluohjelmaan
		Erän suuruus	279 546 976 euroa

1.4. Neljäs erä (tuki, jota ei makseta takaisin):

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
4	P1C1I1 – Energiajärjestelmän murros – Energiainfrastruktuuri-investoinnit	Välitavoite	Kaikkien energiainfrastruktuuri-investointeja koskevien avustusten myöntäminen
13	P1C2R2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Kiertotalouden strateginen edistäminen ja jätelain uudistus	Välitavoite	Uudistetun jätelain tärkeimpien prosessien voimaantulo
32	P1C3I2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma	Välitavoite	Kaikkien vähähiilistä rakennettua ympäristöä tukevien hankkeiden avustusten myöntäminen ja hankintasopimusten tekeminen
56	P2C1I1 – Digitaalinen infrastruktuuri – Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen	Tavoite	Lisäasunnot, joiden saatavilla on nopea (100/100 Mbit/s) laajakaistayhteys
59	P2C1I2 – Liikenne ja maankäyttö – Digirata-hanke	Tavoite	Radiopohjaisella ERTMS-järjestelmällä varustettu testirata (ei kaupallisessa rautatieliikenteessä)
62	P2C2I1 – Digitalous – reaaliaikatalousohjelma (RTE)	Välitavoite	Jäseneltyjen digitaalisten liiketoimintatietojen vaihto on täysin toimintavalmis
75	P2C3I1 – Kyberturvallisuuden siviilitaito	Välitavoite	Digitaalisen alustan kehittäminen kyberturvallisuusalan siviilitaidon koulutusta varten
78	P3C1R1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Pohjoismainen työvoimapalvelumalli	Tavoite	Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin mukaisesti tehtyjen työnhakuhaastattelujen vuotuisen lukumäärän kasvu työvoimapalveluissa
84	P3C1R3 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sujuvoittaminen	Tavoite	Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupahakemusten keskimääräisen käsittelyajan lyhentäminen
89	P3C1I1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työkyvyn, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen	Tavoite	Työkykyohjelman ja IPS-mallin laajentaminen 11 uudelle alueelle
90	P3C1I1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työkyvyn, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen	Tavoite	Mielenterveyttä ja työkykyä tukeviin toimenpiteisiin osallistuneiden työpaikkojen ja työterveyshuollon yksiköiden lukumäärä
95	P3C2R1 – Jatkuvan oppimisen uudistus	Tavoite	Niiden ammatinvalinnanohjauksen ammattilaisten lukumäärä, jotka ovat osallistuneet koulutukseen parantaakseen asiantuntemustaan
122	P3C4I1 – Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä	Välitavoite	Avustusten myöntäminen kaikille hankkeille, jotka liittyvät yritysten

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
	kärsineillä aloilla – Kasvun kiihdyttämisohjelma		kansainvälistymisvalmiuksiin
128	P3C4I3 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen tuki	Tavoite	Avustusten myöntäminen hankkeille, joilla tuetaan kulttuurialan ja luovien alojen uudistumista
132	P3C4I4 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Matkailualan kestävyuden ja digitalisaation kasvun tukeminen	Välitavoite	Kehitetyn matkailupalvelujen digitaalisen hiilijalanjälkilaskurin käyttöönotto
137	P4C1I2 – Vahvistetaan ennaltaehkäisyä ja terveysongelmien varhaista tunnistamista	Välitavoite	Alueellisten integroitujen monialaisten palveluhallintamallien kehittäminen ja täytäntöönpano 22 hyvinvointialueella
		Erän suuruus	250 242 930 euroa

1.5. Viides erä (tuki, jota ei makseta takaisin):

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
12	P1C2R1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Ilmastolain uudistus ja teollisuuden vähähiilistäminen	Välitavoite	Päivitetyn ilmasto- ja energiastrategian, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman ja toimialakohtaisten vähähiilisuuden tiekarttojen voimaantulo
17	P1C2I1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen	Välitavoite	Täytäntöönpanosopimus
27	P1C3R2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Fossiilisesta öljylämmityksestä luopumisen toimenpideohjelma	Tavoite	Erillisöljylämmitystä käyttävien pientalojen määrän vähennys
40	P1C4I1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Julkiset liikennesähkön ja -vedyn jakelu- ja tankkausinfrastruktuurit	Tavoite	Sähköajoneuvojen latauslaitteita ja vedyn tankkausposteita varten sidotut määrärahat
49	P1C5I1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen kipsikäsitely ja ravinteiden kierrätys	Tavoite	Kipsikäsitellyt pellot yhdessä perinteisen lannoitteiden käytön vähenemisen kanssa
51	P1C5I1 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Peltojen	Tavoite	Laitokset, joissa ravinteiden kierrätystä tai hyödyntämistä on parannettu

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
	kipsikäsitteily ja ravinteiden kierrätys		
54	P1C5I2 – Ympäristökestävyys ja luontopohjaiset ratkaisut – Maankäyttösektorin ilmastokestävät toimenpiteet	Tavoite	Loppuun saatettujen täsmämetsätalouden hankkeiden lukumäärä
63	P2C2I2 – Datatalouden ja digitalisaation vauhdittaminen – Virtual Finland	Välitavoite	Virtual Finlandin yhteisalusta ja integroidut palvelut ovat toiminnassa
65	P2C2I3 – Kärkitekniologioiden (mikroelektronikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen	Välitavoite	Kaikkien valittujen hankkeiden loppuun saattaminen
67	P2C2I3 – Kärkitekniologioiden (mikroelektronikka, 6G, tekoäly ja kvanttilaskenta) vauhdittaminen	Välitavoite	Kaikkien valittujen hankkeiden loppuun saattaminen
69	P2C2R1 – Huoneistotietojärjestelmän kehittäminen	Välitavoite	Huoneistotietojärjestelmän kattavuuden laajentamista koskevan lainsäädännön voimaantulo
73	P2C3R1 – Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen	Välitavoite	Kaupparekisterilakiin ja pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin tehtyjen muutosten voimaantulo
76	P2C3I2 – Kyberturvallisuuden harjoitustoiminta	Tavoite	Kyberturvallisuuskoulutuksen suorittaneiden virkamiesten lukumäärä
85	P3C1R4 – Työllisyys ja työmarkkinat – Nuorten monialaisten palvelujen (Ohjaamo-palvelut) vahvistaminen	Tavoite	Niiden asiantuntijaresurssien lukumäärä, jotka on rahoitettu integroitujen terveys-, sosiaali- ja/tai koulutuspalvelujen tarjoamiseksi Ohjaamon yhden luokun palvelukeskuksissa
97	P3C2I1 – Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma	Tavoite	Uusien, toiminnassa olevien jatkuvan oppimisen digitaalisten palvelujen osuus
102	P3C3I1 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää edistävä TKI-rahoituksen kokonaisuus – Veturihankkeet	Tavoite	Loppuun saatettujen veturihankkeiden osuus
108	P3C3I3 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilottitoimet – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Business Finland)	Tavoite	Business Finlandin hyväksymien loppuun saatettujen TKI-hankkeiden osuus avainaloilla
111	P3C3I4 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Innovatiivisten	Tavoite	Innovatiivisia kasvuyrityksiä koskevien loppuun saatettujen hankkeiden osuus

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
	kasvuyritysten tukeminen		
120	P3C3I7 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kilpailtu rahoitus innovaatioinfrastruktuureille	Tavoite	Päätökseen saatettujen innovaatioinfrastruktuurihankkeiden osuus
126	P3C4I2 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen
129	P3C4I3 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen tuki	Tavoite	Päätökseen saatettujen kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen hankkeiden osuus
131	P3C4I4 – Kilpailukyvyyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Matkailualan kestävyuden ja digitalisaation kasvun tukeminen	Tavoite	Matkailualan TKI-hankkeisiin tukea saaneiden yksiköiden lukumäärä
136	P4C1I1 – Edistetään hoitotakuun toteutumista ja puretaan koronavirusilanteen aiheuttamaa palveluvelkaa	Tavoite	Niiden toteutuneiden kiireettömien hoitokäyntien osuus, joissa saavutetaan hoidon saamiselle asetettu seitsemän päivän määräaika
138	P4C1I3 – Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta	Välitavoite	Kaikissa terveyskeskuksissa on käytössä hoitotakuun toteutumisen valtakunnallinen reaaliaikainen seurantajärjestelmä
139	P4C1I4 – Otetaan käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon digitaaliset innovaatiot	Tavoite	Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiä palveluja käyttävän väestön osuuden kasvu
141	P5C1R1 – REPowerEU – Vihreään siirtymään liittyvät luvat	Tavoite	Ympäristövaikutusten arviointien suman purkaminen
142	P5C1R1 – REPowerEU – Vihreään siirtymään liittyvät luvat	Välitavoite	Digitaaliset palvelut ympäristölupien kehittämiseen
143	P5C1R1 – REPowerEU – Vihreään siirtymään liittyvät luvat	Välitavoite	Uuden ympäristölupamenettelyn vahvistavien säädösten voimaantulo
146	P5C1I1 – Investoinnit puhtaaseen siirtymään	Välitavoite	Kaikkien avustusten myöntäminen puhtaan siirtymän hankkeille
149	P5C1I2 – REPowerEU – Vihreää siirtymää koskeva tutkimus ja kehitys	Tavoite	Tutkijoiden valitseminen REPowerEU-ohjelmaan liittyvään tutkimus- ja kehitystoimintaan
	Erän suuruus		395 263 886 euroa

1.6. Kuudes erä (tuki, jota ei makseta takaisin):

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
1	P1C1R1 – Energijärjestelmän murros – Kivihiilen energiakäytön merkittävä vähentäminen vuoteen 2026 mennessä	Tavoite	Kivihiilen energiakäytön vähentäminen 40 prosentilla vuoteen 2026 mennessä vuoteen 2019 verrattuna
5	P1C1I1 – Energijärjestelmän murros – Energiainfrastruktuuri-investoinnit	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen
8	P1C1I2 – Energijärjestelmän murros – Investoinnit uuteen energiateknologiaan	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen
10	P1C1I3 – Energijärjestelmän murros – Ahvenanmaan investointi- ja uudistuskokonaisuus	Välitavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen
18	P1C2I1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen	Tavoite	Lopullisten tuensaajien kanssa allekirjoitetut oikeudelliset sopimukset
18 a	P1C2I1 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen	Välitavoite	Ministeriö on saattanut investoinnin päätökseen
21	P1C2I2 – Vihreää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen
24	P1C2I3 – Vihreää siirtymää ja digitaalista siirtymää tukevat teollisuuden uudistukset ja investoinnit – Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttö ja kierrätys	Tavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen
25	P1C3R1 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – maankäyttö- ja rakennuslain uudistus	Välitavoite	Uudistetun maankäyttö- ja rakennuslain voimaantulo
33	P1C3I2 – Rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentäminen – Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma	Välitavoite	Tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen
36	P1C4R1 – Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut – Fossiilittoman liikenteen tiekartta	Tavoite	Kotimaan liikenteen päästöjen vähentäminen vähintään 29 prosentilla vuoteen 2025 mennessä verrattuna vuoteen 2005

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
57	P2C1I1 – Digitaalinen infrastruktuuri – Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittäminen	Tavoite	Lisäasunnot, joiden saatavilla on nopea (100/100 Mbit/s) laajakaistayhteys
60	P2C1I2 – Liikenne ja maankäyttö – Digirata-hanke	Tavoite	ERMTS-järjestelmällä varustettu kaupallinen pilottirata
70	P2C2R1 – Huoneistotietojärjestelmän kehittäminen	Välitavoite	Huoneistotietojärjestelmän kattavuuden laajentaminen on teknisesti toteutettu.
74	P2C3R1 – Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen	Tavoite	Viranomaisten välisen tietojenkäsittelyn ja -vaihdon automaatioasteen nostaminen
90 a	P3C1I1 – Työllisyys ja työmarkkinat – Työkyvyn, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen	Tavoite	Mielenterveyttä ja työkykyä tukeviin toimenpiteisiin osallistuneiden työpaikkojen ja työterveyshuollon yksiköiden lukumäärä
94	P3C2R1 – Jatkuvan oppimisen uudistus	Tavoite	Niiden henkilöiden määrä, jotka ovat osallistuneet työelämän muutoksiin valmistavaan koulutukseen, myös digitalisointiin ja vihreään siirtymään.
99	P3C2I3 – Osaamistason kohottaminen ja jatkuvan oppimisen uudistaminen sekä koulutuksen digitalisointi ja modernisointi, Ahvenanmaa	Tavoite	Merkittäviä digitaalisia elementtejä sisältävien nykyaikaistettujen kurssien osuus korkea-asteen koulutuksessa Ahvenanmaalla
105	P3C3I2 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Vihreää siirtymää tukeva TKI-rahoituksen kokonaisuus – Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (Suomen Akatemia)	Tavoite	Suomen Akatemian hyväksymien, päätökseen saatettujen avainalojen tutkimushankkeiden osuus
114	P3C3I5 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Paikalliset tutkimusinfrastruktuurit	Tavoite	Päätökseen saatettujen paikallisten tutkimusinfrastruktuurihankkeiden osuus
117	P3C3I6 – TKI, tutkimusinfrastruktuuri ja pilotointi – Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurien edistäminen – Kansalliset tutkimusinfrastruktuurit	Tavoite	Päätökseen saatettujen kansallisten tutkimusinfrastruktuurihankkeiden osuus
123	P3C4I1 – Kilpailukyvyn vahvistaminen ja kasvun vauhdittaminen koronakriisistä kärsineillä aloilla – Kasvun kiihdyttämisohjelma	Tavoite	Yritysten kansainvälistymisvalmiuksia koskevien tuettujen hankkeiden loppuun saattaminen
140	P4C1I5 – Asiakaslähtöinen digitaalinen hoitotietojärjestelmä Ahvenanmaalla	Tavoite	Hoitotietojärjestelmän käyttöön ottaneiden kunnallisten sosiaali- ja terveystalvelujen ja/tai yksityisten hoitoyritysten osuus

Numero	Toimenpide (uudistus tai investointi)	Välitavoite/tavoite	Nimi
144	P5C1R1 – REPowerEU – Vihreään siirtymään liittyvät luvat	Välitavoite	Ympäristöluvista ja niihin liittyvistä digitaalisista palveluista vastaavan yhden kansallisen viranomaisen toimintavalmiuteen saattaminen
147	P5C1I1 – REPowerEU – Investoinnit puhtaaseen siirtymään	Välitavoite	Tuettujen puhtaan siirtymän hankkeiden loppuun saattaminen
148	P5C1I2 – REPowerEU – Vihreää siirtymää koskeva tutkimus ja kehitys	Välitavoite	Puhtaan energian tutkimusinfrastruktuurin valmiiksi saaminen
151	P5C1I2 – REPowerEU – Vihreää siirtymää koskeva tutkimus ja kehitys	Välitavoite	Puhdasta energiaa koskevien tiekarttojen julkaiseminen
152	P5C1I3 – REPowerEU – Merituulivoima Ahvenanmaalla	Välitavoite	Raporttien toimittaminen
		Erän suuruus	313 757 747 euroa

1. Elpymis- ja palautumissuunnitelman seuranta- ja täytäntöönpanojärjestelyt

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman seurannassa ja täytäntöönpanossa noudatetaan seuraavia järjestelyjä:

- Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano-, seuranta- ja raportointiprosessi toteutetaan Suomen hallituksen korkeimmalla tasolla; siitä huolehtii ministerityöryhmä, jonka puheenjohtajana toimii valtiovarainministeri. Sen tehtävänä on ohjata ja seurata Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta rahoitettavan Suomen kestävän kasvun ohjelman täytäntöönpanoa. Ministerityöryhmä seuraa ohjelmaan liittyvien uudistusten ja investointien täytäntöönpanoa myös poliittisella tasolla ja käsittelee siihen liittyviä elinkeino- ja yrittäjyyspolitiikan kysymyksiä.
- Lisäksi Suomen kestävän kasvun ohjelman täytäntöönpanoa koordinoi hallinnollisesti ministeriöiden välinen koordinaatioryhmä, joka koostuu kaikkien ministeriöiden kansliapäälliköistä ja jonka puheenjohtajana toimii valtiovarainministeriö. Suomen elpymis- ja palautumishojelman koordinointiin, hallinointiin, valvontaan ja tarkastukseen liittyvät keskustason tehtävät suoritetaan yhdessä valtiovarainministeriön kanssa.
- Suunnitelman täytäntöönpanossa ja seurannassa valtiovarainministeriötä tukee tekninen sihteeristö, joka toimii valtiovarainministeriön alaisuudessa Valtiokonttorin yhteydessä. Tekninen sihteeristö toimii kansallisen tason yhteyselimenä suunnitelman täytäntöönpanosta ja seurannasta vastaavien ministeriöiden ja virastojen välillä.
- Valtiovarainministeriö seuraa säännöllisesti uudistuksiin ja investointeihin liittyvien tavoitteiden ja välitavoitteiden saavuttamista asianomaisten vastuuviranomaisten (työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, Business Finland, Energiavirasto, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset jne.) keräämien ja raportoimien tietojen perusteella.
- Valtiovarainministeriön vastuulla on valtiovarain controller -toiminnon välityksellä toteuttaa valvonta ja tarkastukset sekä laatia yhteenveto suoritetuista tarkastuksista. Se määrittelee tarkastusstrategian ja suorittaa sekä valvontajärjestelmien että hankkeiden ja toimenpiteiden tarkastukset. Eri ministeriöt ja virastot, jotka vastaavat uudistuksista ja investoinneista, ovat kukin toimivaltansa puitteissa vastuussa valvonnasta, tarkastuksista, oikaisuista ja takaisinperinnästä.

2. Järjestelyt, joiden mukaisesti komissio saa rajoittamattomasti käyttöönsä taustatiedot

Suomi ottaa käyttöön seuraavat järjestelyt, jotta se voi antaa komissiolle rajoittamattoman pääsyn merkityksellisiin taustatietoihin:

- Valtiovarainministeriö, joka toimii Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman keskuskoordinaatioelimenä, kerää tietoa suunnitelmasta rahoitettavien uudistusten ja investointien välitavoitteiksi ja tavoitteiksi valittujen indikaattoreiden mukaisesta edistymisestä. Tiedot toimitetaan paikallisella tasolla, ja ne kootaan keskitetysti kansallisella tasolla erityiseen tietojärjestelmään. Niitä käytetään välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen edistymisen seurantaan. Tietojärjestelmää käytetään myös laadullisten rahoitustietojen ja muiden pakollisten tietojen, kuten lopullisia tuensaajia koskevien pakollisten tietojen tietovarastona. Tekninen sihteeristö poimii tiedot tietojärjestelmästä ja raportoi niistä valtiovarainministeriölle. Valtiovarainministeriön EU-sihteeristö valmistelee Euroopan komissiolle toimitettavat maksupyynnöt.

- Kun tämän liitteen osiossa 2 olevassa 1 jaksossa esitetyt sovitut välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu, Suomen on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettava komissiolle rahoitusosuuden maksamista koskeva asianmukaisesti perusteltu pyyntö. Suomi varmistaa, että komissio saa pyynnöstä rajoittamattomasti käyttöönsä merkitykselliset taustatiedot, jotka tukevat maksupyynnön asianmukaisia perusteluja, sekä asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 3 kohdan mukaista maksupyynnön arviointia että tarkastus- ja valvontatarkoituksia varten.